

**Benchmarkinganalyse af integrationen i kommunerne
målt ved udlændinges selvforsørgelse 1999-2005**

af

Mette Gørtz
Eskil Heinesen
Leif Husted
Signe Hald Andersen

Akf forlaget
Juni 2006

Forord

Denne rapport beskriver resultaterne fra et projekt, hvor hovedformålet har været at opstille en benchmarkingindikator, der kan benyttes ved en systematisk sammenligning af kommunernes succes med hensyn til integration af de udlændinge, som er omfattet af integrationsloven, og som modtager introduktionsydelse, fra det tidspunkt, hvor de får opholdstilladelse¹ (eller kort tid derefter).

Benchmarkinganalysens definition på integrationssucces er, at indvandrere hurtigt bliver selvforsørgende (eller påbegynder en ordinær uddannelse). Der tages ved benchmarkingindikatoren højde for, at der er væsentlige forskelle i kommunernes vilkår.

I analyserne er anvendt registerdata for perioden 1999-2005 for samtlige indvandrere, som er omfattet af integrationsloven, og som modtager introduktionsydelse fra tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid derefter). Da der i de fleste kommuner kun var få indvandrere omfattet af integrationsloven i denne periode, er der en betydelig usikkerhed på beregningen af benchmarkingindikatoren for disse kommuner. Der rapporteres derfor kun værdier for de 72 kommuner, der har mindst 80 indvandrere i analysepopulationen.

Undersøgelsen, der er finansieret af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, ligger i forlængelse af fire tidligere undersøgelser, der ligeledes er dokumenteret i akf-rapporter. En oversigt over de forskellige rapporter findes i afsnit 2.1. Den aktuelle rapport er skrevet, så den kan læses uafhængigt af de tidligere benchmarkingrapporter. Dog er den mere detaljerede beskrivelse af estimationsresultaternes fortolkning

og metoden udeladt. Der henvises til Andersen et al. (2005a eller b) for en beskrivelse heraf.

Et vigtigt overordnet formål med såvel benchmarkingprojektet, der beskrives i denne rapport, som de fire tidligere benchmarkingprojekter, er at bidrage til at afdække årsagerne til, at nogle kommuner ser ud til have større succes med deres integrationsindsats end andre. Ambitionen er at etablere et bedre grundlag for, at de succesfulde strategier kan udbredes til flere kommuner, således at kvaliteten i integrationsindsatsen kan forbedres. De beregnede benchmarkingindikatorer kan således bruges som udgangspunkt for opfølgende analyser af sammenhængen mellem »integrations-succes« målt ved benchmarkingindikatoren og forskellige aspekter af kommunernes indsats. I forbindelse med den tidligere benchmarkingrapport Husted og Heinesen (2004) blev der gennemført sådanne opfølgende analyser (se Rosdahl 2004 og Heinesen et al. 2004). Se også Hansen et al. (2006) for en nyere undersøgelse.

Eskil Heinesen

Juni 2006

Indhold

1 Sammenfatning og konklusion	7
1.1 Varighed til selvforsørgelse	7
1.2 Betydningen af forskelle i kommunernes vilkår	8
1.3 Beregning af benchmarkingindikatoren.....	9
1.4 Benchmarkingindikatorens fortolkning og anvendelse.....	10
1.5 Resultater for kommunernes rangorden.....	11
2 Indledning	14
2.1 Baggrund.....	14
2.2 Formål	19
2.3 Rapportens indhold.....	20
3 Data	22
3.1 Bestemmelse af den grundlæggende forløbsvariabel.....	22
3.2 Antallet af forløb og deres varighed	25
3.3 Udviklingen i integration for landet som helhed	30
4 Statistisk model og beregnede effekter	35
4.1 Statistisk model	35
4.2 Effekter af de forklarende variabler.....	39
4.2.1 Effekter af forklarende variabler på individniveau.....	40
4.2.2 Effekter af forklarende variabler på kommuneniveau.....	41
4.2.3 Varighedsafhængighed	41

5 Benchmarkingindikator, når succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse	42
5.1 Benchmarkingindikatoren på kommuneniveau	43
5.2 Sammenhængen mellem gennemsnitlig varighed og indikator.....	48
6 Benchmarkingindikator, når succeskriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse	51
6.1 Benchmarkingindikatoren	51
6.2 Sammenhængen mellem gennemsnitlig varighed og indikator.....	54
6.3 Variationen i benchmarkingindikatorerne for de to succeskriterier ...	56
6.4 Sammenligning af benchmarkingindikatorerne for de to succeskriterier	58
6.5 Sammenligning med tidligere undersøgelser af kommunernes integrationsindsats.....	60
6.5.1 Sammenligning med den tidligere undersøgelse vedr. selvforsørgelse	60
6.5.2 Sammenligning med den seneste undersøgelse vedr. beskæftigelse...	64
Bilag	
1 Tabeller med estimationsresultater	69
2 Ordliste: forklaring af tekniske udtryk.....	79
Referencer	84
English Summary	87
Noter	94

1 Sammenfatning og konklusion

1.1 Varighed til selvforsørgelse

I denne rapport opstilles en indikator, der kan benyttes ved en systematisk sammenligning (eller benchmarking) af kommunernes succes med hensyn til økonomisk integration af indvandrere, som er omfattet af integrationsloven, og som modtager introduktionsydelse fra tidspunktet for opholdstilladelse (eller umiddelbart derefter). Datagrundlaget er registerdata dels fra Danmarks Statistik for perioden 1999-2004, dels fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-database fra 1999 til 2005. Den beregnede indikator baseres på varigheden fra opholdstilladelse til selvforsørgelse (dvs. til personen ikke modtager offentlig forsørgelse mere). Hvis den gennemsnitlige varighed er kort i en given kommune, betyder det, at indvandrerne hurtigt bliver selvforsørgende, hvilket kan indikere, at kommunen yder en god integrationsindsats. Omvendt kan en lang gennemsnitlig varighed indikere en mindre god integrationsindsats. Det bør bemærkes, at selvforsørgelse ikke er ensbetydende med beskæftigelse, idet fravær af offentlig forsørgelse også kan være en konsekvens af, at personen forsørges af en ægtefælle eller partner.

Hvis en indvandrer bliver selvforsørgende i nogle få uger, men derefter igen modtager offentlig forsørgelse, er det imidlertid problematisk at tolke det som tegn på vellykket integration. Derfor analyseres i rapporten varigheden fra opholdstilladelse til mere »varig selvforsørgelse«. Nærmere bestemt beskrives resultaterne fra analyser med to forskellige definitioner af varig selvforsørgelse, nemlig hhv. selvforsørgelse i minimum 26 uger og selvforsørgelse i minimum otte uger. En person er selvforsørgt i 26 hhv.

otte uger, hvis han eller hun i denne periode enten ikke modtager offentlig forsørgelse eller er under ordinær uddannelse (og modtager uddannelsesstøtte (SU)).

»Succeskriteriet« selvforsørgelse i *mindst otte uger* svarer til den første benchmarkingrapports kriterium om beskæftigelse i mindst to måneder (se Husted og Heinesen 2004). Når der ikke er valgt en kortere periode end otte uger, skyldes det desuden, at registrering af modtagelse af offentlige ydelser kan være noget usikker med hensyn til det præcise tidspunkt for modtagelse.

Baggrunden for at anvende selvforsørgelse i *mindst 26 uger* som succeskriterium er at fokusere på mere varig selvforsørgelse. En grund til at vælge netop 26 uger er, at kommunerne (siden 1. januar 2004) modtager et resultattilskud for hver indvandrer, som bliver selvforsørgende i netop dette antal uger (eller flere). Denne specifikation af varig selvforsørgelse svarer således i en vis forstand til et politisk/administrativt kriterium for succesfuld integration.

1.2 **Betydningen af forskelle i kommunernes vilkår**

Det er imidlertid klart, at fx en lang gennemsnitlig varighed indtil selvforsørgelse (herunder ordinær uddannelse) også kan afspejle andre forhold end en mindre god kommunal indsats, fx at indvandrerne i kommunen har særligt dårlige forudsætninger for hurtigt at blive integreret, eller at den lokale arbejdsløshed er høj, således at det er vanskeligt for kommunens borgere, herunder indvandrere, at finde beskæftigelse. Derfor foretages korrektioner, som så vidt muligt tager højde for, at gruppen af indvandre-re har forskellige karakteristika i forskellige kommuner, og at kommuner-nes generelle vilkår er forskellige. De forhold, der korrigeres for, er forhold, som kommunen ikke umiddelbart kan påvirke.

De beregnede korrektioner er baseret på en statistisk model for varigheden fra opholdstilladelse til fravær af offentlig forsørgelse eller påbegyndt uddannelse for samtlige indvandrere, der både er omfattet af integrationsloven og modtager introduktionsydelse fra tidspunktet for op-

holdstilladelsen. De karakteristika vedrørende de enkelte indvandrere, der tages højde for i den statistiske model (og som indikatoren derfor er korrigeret med hensyn til), er bl.a. køn, opholdsgrundlag, oprindelsesland, alder, civilstand, børn, år for opholdstilladelse, helbred, og forudsætninger for at lære dansk. De generelle karakteristika vedr. kommunerne, der tages højde for, vedrører lokale arbejdsmarkedsforhold og andelen af indvandrere i kommunen. De beregnede effekter af forskelle i de nævnte karakteristika har stor betydning. I kapitel 4 og bilag 1 findes en nærmere redegørelse for de variabler, der indgår i modellen, og de beregnede effekter.

Når den gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til varig selvforsørgelse korrigeres ved hjælp af ovenstående variabler, reduceres variationen mellem kommunerne. Når succeskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst 26 uger, reduceres variansen (i de gennemsnitlige varigheder) mellem kommunerne med 60%. For de 72 kommuner, der har mindst 80 indvandrere i analysepopulationen, reduceres variansen med 72%. Det vil sige, at henholdsvis 60 og 72% af forskellene mellem kommunerne med hensyn til, hvor hurtigt indvandrere bliver selvforsørgende, kan forklares med, at kommunerne har forskellige vilkår.

1.3 **Beregning af benchmarkingindikatoren**

Til beregning af benchmarkingindikatoren for en given kommune benyttes dels den *observerede* (eller faktiske) gennemsnitlige varighed til påbegyndelse af varig selvforsørgelse eller uddannelse, dels den gennemsnitlige, *forventede* varighed, givet den statistiske model, der er beskrevet ovenfor i afsnit 1.2. Den forventede varighed i en kommune er lang, hvis kommunens vilkår er ugunstige, fx hvis der er en høj kommunal ledighedsprocent, eller hvis en stor del af indvandrerne, omfattet af integrationsloven er flygtninge eller ældre eller kvinder med små børn eller fra lande som fx Irak, Afghanistan, Somalia eller Libanon. Omvendt er den forventede varighed kort, hvis kommunens vilkår er gunstige, fx hvis ledigheden er lav, eller hvis en stor del af indvandrerne er unge eller fra europæiske lande.

Indikatoren for en given kommune måler den gennemsnitlige varighed (i måneder) fra opholdstilladelse til påbegyndelse af varig selvforsørgelse eller uddannelse minus den gennemsnitlige forventede varighed, givet de nævnte karakteristika ved indvandrerne i kommunen og kommunens generelle vilkår. En negativ værdi af indikatoren for en given kommune betyder, at der i kommunen går kortere tid, end man skulle forvente (givet de nævnte karakteristika), før indvandrerne første gang bliver varigt selvforsørgende (eller kommer i SU-berettiget uddannelse), dvs. at kommunen ifølge indikatoren har succes med integration af indvandrere. Omvendt betyder en positiv værdi af indikatoren, at der i den pågældende kommune i gennemsnit går længere tid, før indvandrerne opnår at blive selvforsørgende i forhold til forventet, dvs. at kommunen ifølge indikatoren har mindre succes med integrationen af indvandrere, end man skulle forvente.

1.4 **Benchmarkingindikatorens fortolkning og anvendelse**

Den opstillede indikator har en væsentlig højere kvalitet end de nøgletal, der ofte bruges i sammenligninger af kommunerne på dette og andre områder, netop fordi der tages højde for en række væsentlige forskelle i kommunernes vilkår. Korrektionen for disse forhold betyder, at en stor del af kommunerne bliver placeret væsentligt anderledes i »rangordnen«, når der sammenlignes med resultatet af blot at benytte den ukorrigerede varighed til påbegyndelse af varig selvforsørgelse. Korrektionen betyder endvidere, at de kommunale forskelle (dvs. variationen i varigheden) reduceres betydeligt (jf. ovenfor), om end der også efter korrektionen er store forskelle.

Det skal dog understreges, at indikatoren ikke er noget præcist mål for kommunernes integrationsindsats i forhold til indvandrere omfattet af integrationsloven. Der kan nemlig være faktorer, der ikke tages højde for i beregningen af indikatoren, som har betydning, og som der derfor ideelt set burde tages højde for. For eksempel har vi kun meget ufuldstændige oplysninger om indvandrernes helbred (nemlig antal kontakter til det primære sundhedssystem og en indikator for, om de har humanitær opholdstilladel-

se eller er kvoteflygtninge), ligesom vi ikke har data for deres erhvervs erfaring fra hjemlandet, eller for deres motivation eller evner for at komme i beskæftigelse. Tilsvarende kan der være nogle generelle vilkår for kommunerne, som er relevante, men som vi ikke har kunnet korrigere for; det kan fx dreje sig om faktorer vedrørende kommunernes arbejdsmarkedsforhold og erhvervsstruktur.

I de fleste kommuner er der kun relativt få indvandrere omfattet af integrationsloven. For disse kommuner er beregningen af benchmarkingindikatoren forbundet med særlig stor usikkerhed. Derfor er valgt i denne rapport kun at vise den beregnede benchmarkingindikator for de 72 kommuner, der har mindst 80 indvandrere, som er omfattet af integrationsloven, og som modtager introduktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid derefter). Blandt disse kommuner er der en del, som på grund af den statistiske usikkerhed ved beregningen af indikatoren ikke afviger signifikant fra landsgennemsnittet.

Analyseperioden er 1999-2005 (dog kun frem til uge 50 i 2005), dvs. at også perioden umiddelbart efter integrationslovens ikrafttræden er dækket. Det er vigtigt at være opmærksom på dette, da en række kommuner i de senere år har ændret organiseringen og prioriteringen af integrationsindsatsen.

Ved fortolkning af resultaterne af analysen skal man være opmærksom på, at benchmarkingindikatoren ikke er beregnet i forhold til samtlige indvandrere omfattet af integrationsloven, men kun den gruppe, der på tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid efter) modtog offentlig forsørgelse (introduktionsydelse). Det betyder, at analysen er koncentreret om den gruppe af indvandrere, som kommunerne især har en integrationsforpligtelse i forhold til. For størstedelen af de personer, der ikke indgår i analysen, vil kommunens indsats hovedsageligt bestå i danskundervisning (herunder undervisning i samfundsforståelse).

1.5 Resultater for kommunernes rangorden

Når succeskriteriet er selvforsørgelse i *mindst 26 uger*, indikerer analyserne, at Grindsted, Høje-Taastrup, Kjellerup, Helsingør, Horsens, Albertslund, Åbenrå, Frederikshavn, Frederiksberg og Ishøj har størst suc-

ces med integrationsindsatsen; disse kommuner har (i den nævnte rækkefølge) den korteste gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til selvforsørgelse. Omvendt har Brøndby, Skive, Hedensted, Haslev, Værløse, Viborg, Ringkøbing, Kalundborg, Slagelse og Sorø (i den nævnte rækkefølge) de længste gennemsnitlige varigheder fra opholdstilladelse til selvforsørgelse. Ud fra den beregnede indikator ser disse kommuner altså ud til at være dem, der har mindst succes med integrationsindsatsen blandt de 72 kommuner, som har mindst 80 indvandrere omfattet af analysen. Rangordnen for alle 72 kommuner er angivet i tabel 5.1 i kapitel 5.

Når succeskriteriet er selvforsørgelse i *mindst otte uger*, indikerer analyserne, at Grindsted, Høje-Taastrup, Kjellerup, Frederiksberg, Horsens, Hørsholm, Åbenrå, Ishøj, Frederikshavn og Rødovre (i den nævnte rækkefølge) har størst succes med integrationsindsatsen; disse kommuner har den korteste gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til selvforsørgelse, når man korrigerer for de individuelle og kommunale karakteristika, der er nævnt ovenfor. Otte af disse ti kommuner går igen fra »top 10« i benchmarkingrangordnen, hvor succeskriteriet er 26 ugers selvforsørgelse (Hørsholm og Rødovre er efter dette kriterium placeret som hhv. nr. 12 og 14). Med succeskriteriet mindst otte ugers selvforsørgelse indikerer analysen, at Brøndby, Hedensted, Værløse, Dronninglund, Haslev, Pandrup, Ringsted, Grenå, Skive og Svendborg har mindst succes med hensyn til, at indvandrere bliver selvforsørgende. Halvdelen af disse ti kommuner ligger også i »bund 10« i analysen med succeskriteriet selvforsørgelse i mindst 26 uger, nemlig Brøndby, Hedensted, Værløse, Haslev og Skive, mens Dronninglund, Pandrup, Ringsted, Grenå og Svendborg blandt de 72 kommuner har rang 59, 49, 44, 36 og 33, når succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse. Rangordnen for alle 72 kommuner er angivet i tabel 6.1 i kapitel 6.

En nærmere sammenligning af resultaterne findes i kapitel 6, hvor der også sammenlignes med resultaterne i tidligere benchmarkingrapporter.

Som nævnt ovenfor skal det dog understreges, at disse placeringer ikke kan tages som et præcist mål for kommunernes integrationsindsats, dels fordi der kan være faktorer, vi ikke kan tage højde for, dels fordi analysen kun er foretaget for en begrænset periode, og dels fordi der i øvrigt er en vis usikkerhed knyttet til sådanne beregninger. Det bør yderligere bemær-

kes, at kravene til kommunernes integrationsindsats omfatter andet og mere end arbejdsmarkedsmæssig integration, hvorfor resultaterne præsenteret i denne rapport kun dækker over en begrænset del af integrationssspørgsmålet (som det diskuteres i afsnit 2.1).

De opstillede indikatorer kan bruges som udgangspunkt for videre kvantitative og kvalitative analyser af kommunale forskelle i integrationsindsatsen, fx ved at udvælge et mindre antal kommuner, som ifølge indikatorerne, ser ud til at yde en god integrationsindsats og sammenligne dem med et udvalg af kommuner, som ser ud til at være mindre succesfulde på dette område. Sådanne efterfølgende analyser kan bidrage til at afdække, i hvor høj grad forskellene skyldes, at kommunernes integrationsindsats er forskellig (fx med hensyn til tilrettelæggelse af indsatsen, prioriteringen af forskellige dele af indsatsen, den samlede mængde af ressourcer, der anvendes på området), og i hvor høj grad der er tale om, at gruppen af indvandrere eller kommunernes vilkår varierer meget fra kommune til kommune med hensyn til faktorer, vi ikke har kunnet tage højde for i analyserne. I det omfang der er tale om væsentlige forskelle i integrationsindsatsen, vil sådanne analyser kunne danne udgangspunkt for, at kommunerne kan lære af hinandens erfaringer, og dermed for en generel forbedring af integrationsindsatsen.

2 Indledning

2.1 Baggrund

Siden integrationslovens ikrafttræden den 1.1.1999 har kommunerne haft ansvaret for integration af indvandrere omfattet af integrationsloven.² Det betyder, at kommunerne gennem integrationsindsatsen skal: »(1) bidrage til, at nyankomne udlændinge sikres mulighed for deltagelse på lige fod med andre borgere i samfundets politiske, økonomiske, arbejdsmæssige, sociale, religiøse og kulturelle liv, (2) bidrage til, at nyankomne udlændinge hurtigst muligt bliver selvforsørgende gennem beskæftigelse, samt (3) bibringe den enkelte udlænding en forståelse for det danske samfunds grundlæggende værdier og normer.« (Integrationslovens §1).

Mere konkret udmønter dette ansvar sig i, at de fleste indvandrere, der er omfattet af integrationsloven, skal tilbydes et treårigt introduktionsprogram af den kommune, de er bosat i.³ Dette introduktionsprogram omfatter danskundervisning (herunder undervisning i samfundsforståelse).⁴ Desuden omfatter det aktivering til den del af indvandrerne, som modtager introduktionsydelse. Der skal udarbejdes en individuel kontrakt, som specificerer indholdet af personens introduktionsprogram.⁵ Indvandrere, som ikke har andet forsørgelsesgrundlag, er berettiget til introduktionsydelse. Indvandrere, der som følge af deres opholdstilladelse skal forsørges af en ægtefælle, hvilket typisk er tilfældet for familiesammenførte til andre end flygtninge, har ikke ret til introduktionsydelse, og for dem vil introduktionsprogrammet typisk kun omfatte undervisning i dansk og samfundsforståelse (som forestås af det sprogcenter, der er kommunens leverandør). For denne gruppe vil kommunens indsats, ud over den nævnte undervis-

ning, typisk bestå i råd og vejledning samt opfølgning på den individuelle kontrakt. Efter den treårige periode med introduktionsprogram overgår ledige udlændinge til tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

I denne rapport analyseres kommunernes succes med integrationen af indvandrere, hvor »succes« består i, at indvandrerne bliver selvforsørgende, dvs. at de ikke længere modtager offentlige forsørgelsesydelse, herunder introduktionsydelse. Hermed omhandler rapporten kun en begrænset del af kommunernes integrationsansvar, nemlig det økonomiske, hvilket er væsentligt at holde sig for øje i forståelsen og anvendelsen af rapportens resultater. Det økonomiske aspekt af integration er dog meget centralt, og andre dimensioner af integration er i høj grad afledt af dette, se fx Dorais (1991).

Rapporten ligger i forlængelse af fire tidligere benchmarkingrapporter. Alle fem undersøgelser bruger grundlæggende samme metode, men de adskiller sig fra hinanden med hensyn til succeskriterium (beskæftigelse kontra selvforsørgelse) og population (alle omfattet af integrationsloven kontra modtagere af introduktionsydelse), og ved at analyseperioden gradvist er blevet udvidet og antallet af forklarende variabler øget. I alle rapporter anses påbegyndelse af ordinær uddannelse (hvor man er berettiget til uddannelsesstøtte) for en del af succeskriteriet på linje med beskæftigelse henholdsvis selvforsørgelse. Nedenstående skema giver en oversigt over de fem rapporter. De korte betegnelser for rapporterne – B01, B02, B03, S03 og S05 – benyttes nedenfor (B står for beskæftigelse, S for selvforsørgelse, og de to sidste cifre angiver slutåret i analyseperioden).

Betegnelse	Succeskriterium	Analyseperiode	Reference
B01	Beskæftigelse	1999-2001	Husted og Heinesen (2004)
B02	Beskæftigelse	1999-2002	Andersen, Heinesen og Husted (2005b)
B03	Beskæftigelse	1999-2003	Husted og Heinesen (2006)
S03	Selvforsørgelse	1999-2003	Andersen, Heinesen og Husted (2005a)
S05	Selvforsørgelse	1999-2005	(Aktuel rapport)

Mere præcist er forskellene mellem de fem rapporter følgende:

- I den første rapport, B01, hvor analyseperioden kun var tre år, blev der fokuseret på varigheden fra opholdstilladelse til *beskæftigelse* (eller uddannelse) *i mindst to måneder*. Kriteriet om mindst to måneders (el-

ler otte ugers) beskæftigelse henholdsvis selvforsørgelse er også benyttet i de følgende rapporter, men her fokuseres i højere grad på varigheden til beskæftigelse henholdsvis selvforsørgelse i *mindst seks måneder (eller 26 uger)*.

- I de tre rapporter med beskæftigelse som succeskriterium er populationen samtlige personer omfattet af integrationsloven, mens populationen i de to rapporter med selvforsørgelse som succeskriterium alene vedrører dem, der modtog introduktionsydelse fra tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid derefter).
- Analyserne er blevet udbygget, således at de tager højde for flere forhold vedr. indvandrernes karakteristika og det lokale arbejdsmarked. Sammenlignet med den første rapport, B01, tager de øvrige rapporter højde for følgende ekstra forhold: indvandrernes forudsætninger for at lære dansk (baseret på oplysninger om, hvilket spor i danskundervisningen de er placeret på); om de har fået humanitær opholdstilladelse; om de er kvoteflygtninge; andelen af arbejdspladser i kommunen, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemhøjt niveau. Den aktuelle analyse (S05) og den tidligere (B03) er endvidere udbygget i forhold til S03 og B02 ved også at inddrage antallet af arbejdspladser i kommunen i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder, samt en indikator for, om den enkelte person bor i et socialt udsat boligområde. Desuden er der taget højde for, at effekten af at have børn i forskellige aldre kan være forskellig for henholdsvis enlige og par. Denne udbygning er foretaget med henblik på at inddrage så mange væsentlige faktorer i analysen som muligt.

Forskellene mellem resultaterne i de tre tidligere undersøgelser er beskrevet i afsnit 7.3 i B02. Forskellen mellem resultaterne i B03, S03 og den aktuelle rapport er beskrevet i afsnit 6.5.

I analysen i den aktuelle rapport afgrænses personer omfattet af integrationsloven til dem, der 1) har fået opholdstilladelse efter 1.1.1999, 2) var mellem 16 og 64 år på tidspunktet for opholdstilladelse, 3) er kommet fra lande uden for Norden og EU, og 4) er enten flygtninge eller familiesammenførte (til flygtninge eller andre). Analyserne i denne rapport er foretaget for personer, som opfylder disse kriterier, og som modtager intro-

duktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid efter). Analyserne dækker personer, der fik opholdstilladelse i perioden 1999-2004, og deres ydelsesmodtagelse kan følges frem til uge 50 i 2005.

Det skal bemærkes, at personkredsen, der er omfattet af integrationsloven, ændrede sig ved EU's udvidelse pr. 1. maj 2004. Udlændinge fra de nye EU-lande var omfattet af integrationsloven frem til denne dato og indgår derfor også i analysepopulationen, hvis de fik opholdstilladelse før denne dato. For at præcisere, at der med EU i denne sammenhæng menes de 15 EU-lande før udvidelsen, skrives nogle steder i det følgende EU15 i stedet for EU. Det skal endvidere bemærkes, at 16-17-årige, der er omfattet af integrationsloven, ikke er omfattet af lovens bestemmelser om introduktionsprogrammet (idet kommunerne dog kan tilbyde introduktionsprogram til uledsagede asylansøgere under 18 år).

Endelig skal understreges, at analysen som nævnt alene omfatter personer, der omkring tidspunktet for opholdstilladelse modtog introduktionsydelse (typisk flygtninge og familiesammenførte til flygtninge). Analysen omfatter ikke personer, der ikke modtog introduktionsydelse omkring tidspunktet for opholdstilladelse, dvs. en stor del af de familiesammenførte til andre end flygtninge. Som nævnt ovenfor er kommunens indsats over for denne gruppe typisk afgrænset til undervisning i dansk og samfundsforståelse (via et sprogcenter) og råd og vejledning samt opfølgning på den individuelle kontrakt, mens indsatsen over for den førstnævnte gruppe også omfatter aktiveringsforanstaltninger og således er mere direkte rettet mod arbejdsmarkedsmæssig integration.

I denne rapport måles integration på arbejdsmarkedet dog ikke direkte i form af beskæftigelse. I stedet benyttes fravær af offentlig forsørgelse som indikator for integration. Det skyldes først og fremmest, at man herved kan føre analysen ca. to år længere frem i tid, end hvis man skulle analysere beskæftigelse direkte, fordi registerdata vedr. offentlige ydelser er opdateret ca. to år længere frem end de registerdata, der benyttes til bestemmelse af egentlige beskæftigelsesforløb. I de fleste tilfælde vil fravær af offentlig forsørgelse imidlertid afspejle, at personen er i beskæftigelse, men det kan også dække over, at personen forsørges af sin ægtefælle, eller er frataget sine ydelser på grund af udeblivelse fra aktivering eller danskundervisning. Man kan dog argumentere for, at det kan have en selvstæn-

dig interesse at benytte fravær af offentlig forsørgelse som indikator for vellykket integration, uanset om det afspejler beskæftigelse, eller at personen fx bliver forsørget af sin ægtefælle, da det generelt er en samfundsøkonomisk fordel i forhold til en situation, hvor personen forsørges af det offentlige. Desuden indgår selvforsørgelse som en målsætning i integrationsloven.

I en anden rapport beskrives resultaterne, når beskæftigelse benyttes som mål for integration; her er analyseperioden 1999-2003, se Husted og Heinesen (2006).

Hvis en stor andel af indvandrerne i en kommune hurtigt bliver selvforsørgende (eller påbegynder en uddannelse), kan det skyldes, at kommunen yder en god integrationsindsats. Det er baggrunden for, at vi i denne rapport opstiller en indikator for den overordnede kvalitet af kommunernes indsats baseret på den gennemsnitlige varighed fra datoen for opholdstilladelse, til personen er selvforsørgende (eller er under uddannelse og modtager SU).

Hvis en indvandrer bliver selvforsørgende i nogle få uger, men derefter igen modtager offentlig forsørgelse, er det imidlertid problematisk at tolke det som tegn på vellykket integration. Derfor analyseres i rapporten varigheden fra opholdstilladelse til mere »varig selvforsørgelse«. Nærmere bestemt beskrives resultaterne fra analyser med to forskellige definitioner af varig selvforsørgelse, nemlig hhv. selvforsørgelse i minimum 26 uger og selvforsørgelse i minimum otte uger. En person er selvforsørget i 26 hhv. otte uger, hvis han eller hun i denne periode enten ikke modtager offentlig forsørgelse eller er under ordinær uddannelse (og modtager uddannelsesstøtte (SU)).

Succeskriteriet »fravær af offentlig forsørgelse i *mindst otte uger*« svarer (som nævnt i kapitel 1) til »succeskriteriet« om beskæftigelse i mindst to måneder i den tidligere benchmarkingrapport (Husted og Heinesen 2004). Når der ikke er valgt en kortere periode end otte uger, skyldes det, at registrering af modtagelse af offentlige ydelser kan være noget usikker med hensyn til det præcise tidspunkt for modtagelse. At en person i fx én måned ikke er registreret som modtager af introduktionsydelse, kan således afspejle unøjagtigheder i registreringen og altså ikke nødvendigvis, at personen er selvforsørgende i denne måned. Ved at vælge en relativt lang

periode i specifikationen af succeskriteriet mindskes analysens følsomhed over for mindre tidsmæssige unøjagtigheder i de anvendte registerdata for modtagelse af offentlige ydelser.

Baggrunden for at anvende selvforsørgelse i *mindst 26 uger* som succeskriterium er at fokusere på mere langvarig selvforsørgelse. En grund til at vælge netop 26 uger er, at kommunerne modtager et resultattilskud for hver indvandrer, som bliver selvforsørgende i netop dette antal uger (eller flere). Denne specifikation af varig selvforsørgelse svarer således i en vis forstand til et væsentligt administrativt kriterium for succesfuld integration (selv om det skal bemærkes, at det nævnte resultattilskud først blev indført pr. 1. januar 2004).

Det er imidlertid ikke hensigtsmæssigt som indikator for kommunernes integrations succes at benytte et simpelt mål for den gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til varig selvforsørgelse (i 26 hhv. otte uger). Da der er stor variation over kommunerne med hensyn til indvandrernes karakteristika og kommunernes almindelige vilkår, er det vigtigt, at en indikator for kommunernes indsats så vidt muligt korrigerer for betydningen af denne variation.

2.2 Formål

Formålet med rapporten er at opstille en indikator, der kan benyttes ved en systematisk sammenligning (eller benchmarking) af kommunernes indsats med hensyn til integration af indvandrere omfattet af integrationsloven. Den beregnede indikator baseres på varigheden fra opholdstilladelse til første uge med varig selvforsørgelse (herunder modtagelse af SU), men tager så vidt muligt højde for, at gruppen af indvandrere har forskellige karakteristika i forskellige kommuner, og at kommunernes generelle vilkår er forskellige. Der korrigeres således for betydningen af mange væsentlige forskelle mellem kommunerne på baggrund af en statistisk model, baseret på registerdata for perioden fra 1999 til de 50 første uger af 2005 for samtlige indvandrere, som er omfattet af integrationsloven, og som modtog introduktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse.

Den opstillede indikator er derved langt bedre som udgangspunkt for en vurdering af kommunernes integrationsindsats end et simpelt mål for

den gennemsnitlige varighed indtil første uge med varig selvforsørgelse. Det skal imidlertid understreges, at der trods alt kun er tale om en meget grov indikator for kommunernes integrationsindsats. Det er således ikke muligt at tage højde for alle potentielt væsentlige faktorer i analyserne. Endvidere skal det understreges, at indikatoren afspejler kommunernes integrationsindsats i perioden fra 1999 til uge 50 i 2005, dvs. ikke kun de seneste års indsats, men også indsatsen tilbage til 1999.

Den opstillede indikator kan bruges som udgangspunkt for videre kvantitative og kvalitative analyser af kommunale forskelle i integrationsindsatsen, fx ved at udvælge et mindre antal kommuner, som, ifølge indikatoren, ser ud til at yde en god integrationsindsats og sammenligne dem med et udvalg af kommuner, som ser ud til ikke at yde så god en indsats på dette område. Sådanne efterfølgende analyser kan bidrage til at afdække, i hvor høj grad forskellene skyldes, at kommunernes integrationsindsats er forskellig (fx med hensyn til tilrettelæggelse af indsatsen, prioriteringen af forskellige dele af indsatsen, sagsbehandleradfærd, den samlede mængde af ressourcer, der anvendes på området mv.), og i hvor høj grad der er tale om, at gruppen af indvandrere eller kommunernes vilkår varierer meget fra kommune til kommune med hensyn til faktorer, vi ikke har kunnet tage højde for i analyserne. Se Rosdahl (2004) og Heinesen et al. (2004) for analyser af denne type med udgangspunkt i den tidligere benchmarkinganalyse i Husted og Heinesen (2004); og Hansen et al. (2006) for en nyere undersøgelse.

2.3 Rapportens indhold

Rapporten er struktureret således, at kapitel 3 beskriver data, og der redegøres for princippet i beregningen af den »observerede« eller »faktiske« gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til selvforsørgelse (eller uddannelse) i de enkelte kommuner. I kapitel 4 beskrives den statistiske model (en varighedsmodel), der er beregnet ud fra data for hele landet og for alle indvandrere, som er omfattet af integrationsloven, og som modtog introduktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse. Formålet er at fastlægge effekterne af forskellige karakteristika ved indvandrerne, således at der herigennem kan tages højde for, at kommunerne har forskellige

vilkår, herunder at indvandrere i de forskellige kommuner har forskellige karakteristika og dermed forskellige forudsætninger for at blive integreret. Kapitel 4 indeholder således bl.a. en beskrivelse af de beregnede effekter af de variabler for indvandrernes karakteristika og kommunernes vilkår i øvrigt, der indgår i den statistiske model.

I kapitel 5 redegøres for, hvordan benchmarkingindikatoren er beregnet ud fra den observerede gennemsnitlige varighed og den forventede gennemsnitlige varighed, givet den statistiske model, hvor varig selvforsørgelse er defineret som fravær af offentlig forsørgelse i mindst 26 uger. I kapitel 5 redegøres der med andre ord for, hvordan den beregnede statistiske model fra kapitel 4 bruges til at korrigere den observerede varighed for hver kommune for at tage hensyn til, at kommunernes vilkår er forskellige. Beregningen af benchmarkingindikatoren er forholdsvis kompliceret, ligesom der er en række tekniske detaljer vedr. data. Rapporten er imidlertid søgt skrevet i et forholdsvis let forståeligt sprog, mens tekniske detaljer, der mere præcist dokumenterer beregningerne, så vidt muligt er placeret i noter til teksten. Desuden henvises til bilag 1 i Andersen et al. (2005a og 2005b) for en detaljeret beskrivelse af model og metode. For at lette forståelsen er endvidere udarbejdet en ordliste, hvor de vigtigste tekniske udtryk er forklaret. Ordlisten findes i bilag 2.

I kapitel 6 beskrives tilsvarende benchmarkingindikatorerne, når kravet om varigheden af selvforsørgelse ændres til mindst otte uger. Der foretages afslutningsvis en række sammenligninger mellem de to analyser (dvs. mellem resultaterne, hvor varig selvforsørgelse sættes til minimum 26 uger, og resultaterne, hvor varig selvforsørgelse sættes til minimum otte uger). Desuden sammenlignes med resultaterne i to tidligere benchmarkingrapporter.

3 Data

Datagrundlaget for analyserne stammer fra forskellige kilder. Oplysningerne om indvandrernes modtagelse af offentlige ydelser stammer fra registre i Danmarks Statistik, herunder Den Sammenhængende Socialstatistik, samt fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-register. De individrelaterede baggrundsvariabler stammer fra Danmarks Statistiks registre. Selve identifikationen af de indvandrere, der er omfattet af integrationsloven, er baseret på en kombination af data fra Danmarks Statistik og data fra Udlændingestyrelsen, der også har leveret oplysninger vedr. opholdsgrundlag. Herudover stammer oplysningerne om, hvilket spor indvandrere er på i forbindelse med danskundervisningen, fra Integrationsministeriet. Oplysningerne på kommuneniveau er dels trukket fra Statistikbanken (www.statistikbanken.dk), dels etableret via aggregering af individoplysninger fra akf's indvandrerregister.

I dette kapitel beskrives bestemmelsen af den afhængige variabel, nemlig varigheden fra personen får opholdstilladelse, til han/hun ikke længere modtager nogen form for offentlig forsørgelse (bortset fra uddannelsesstøtte). Data for de enkelte personers og kommuners karakteristika, som indgår i den statistiske model, beskrives i kapitel 4.

3.1 **Bestemmelse af den grundlæggende forløbsvariabel**

Analyserne er afgrænset til indvandrere, der modtager introduktionsydelse fra tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid derefter). De forløb,

der indgår i analyserne, er kendetegnet ved, at de begynder den dato, hvor personen får opholdstilladelse i Danmark, og afsluttes, når han/hun ikke længere er registreret som modtager af offentlig forsørgelse (bortset fra uddannelsesstøtte), givet at perioden uden offentlig forsørgelse har en vis varighed. Der anvendes to forskellige specifikationer af dette afslutningskriterium («varig selvforsørgelse») i analyserne: Fravær af offentlig forsørgelse i 26 uger og fravær af offentlig forsørgelse i otte uger.

Da der fokuseres på *kommunernes* integrationsindsats (eller integrationssucces), kan man argumentere for, at det ville være bedre, hvis starttidspunktet for de forløb, der analyseres, var datoen for kommunens overtagelse af integrationsansvaret snarere end datoen for opholdstilladelse. Disse to datoer er nemlig ikke nødvendigvis sammenfaldende, idet der kan gå en vis periode, fra man får opholdstilladelse, til man bosætter sig i den kommune, man er blevet anvist.⁶ Når starttidspunktet alligevel er sat til datoen for opholdstilladelse, skyldes det, at vi ikke har oplysninger om datoen for kommunernes overtagelse af integrationsansvaret. Det er klart, at de målte varigheder på offentlig forsørgelse i kommunerne er lidt for lange, men da den absolutte længde af disse varigheder ikke er central i analysen (men kun forskellen i længden mellem forskellige kommuner), og da man må antage, at overvurderingen af varighederne er omtrent den samme for alle kommuner, vurderes, at det ikke giver nogen væsentlig skævhed i resultaterne. I denne forbindelse gør der sig noget særligt gældende for den gruppe indvandrere, der ankommer som kvoteflygtninge; de får opholdstilladelse i Danmark, mens de stadig befinder sig i flygtningelejre andre steder i verden, og skal herefter vente på rejsepapirer mv., før de kan rejse ind i Danmark. Man kan derfor formode, at perioden fra opholdstilladelsen til den faktiske tilflytning til den anviste kommune er særlig lang for denne gruppe. Dette aspekt tages der dog højde for på to måder. For det første bestemmes den »dato for opholdstilladelse«, der anvendes som starttidspunkt i analysen, som den registrerede dato for opholdstilladelse, hvis denne ligger efter indvandringsdatoen, men som indvandringsdatoen, hvis denne ligger efter den registrerede dato for opholdstilladelse. For det andet inddrages i analysen en indikatorvariabel for, om en indvandrer er ankommet som kvoteflygtning.

Den konkrete bestemmelse af varigheden indtil selvforsørgelse baseres som nævnt ovenfor på registre i Danmarks Statistik, herunder Den Sammenhængende Socialstatistik, samt DREAM-registeret. I sidstnævnte register kan man følge udbetalingen af offentlige ydelser til enkeltindivider helt ned på ugeniveau, og det har desuden den fordel, frem for andre registre, at det opdateres hurtigt, hvorved det er muligt at få et meget aktuelt billede af integrationen, målt ved selvforsørgelse, i kommunerne. I DREAM-registeret er der altså informationer om, hvorvidt en person er selvforsørgende eller forsørget af det offentlige i hver enkelt uge.⁷ Da registreringen af modtagelse af introduktionsydelse og andre ydelser i nogle tilfælde er mangelfuld i DREAM-registeret, har vi som nævnt kombineret det med forskellige registre i Danmarks Statistik. Hvis en person i en given periode, ifølge Danmarks Statistiks registre, er registreret som modtager af offentlig forsørgelse, men ikke modtager offentlige forsørgelsesydelser ifølge DREAM-registeret, bliver personen i den aktuelle analyse regnet som modtager af offentlig forsørgelse i den givne periode. Det vil sige, at oplysningerne fra Danmarks Statistiks registre anses for at have en større troværdighed i dette tilfælde. De anvendte data fra Danmarks Statistiks registre er opdateret frem til 2004. Det vil sige, at hele analyseperioden er dækket af både DREAM og Danmarks Statistiks registre, bortset fra 2005 (eller mere præcist: de første 50 uger af 2005). Her findes endnu kun DREAM-data, men vi har for denne periode tjekket de relevante data ekstra grundigt.

De anvendte registerdata giver mulighed for at bestemme perioden fra opholdstilladelse til »varig selvforsørgelse« som det antal uger, der går fra den registrerede dato for opholdstilladelse⁸ til den uge, hvori der ikke længere er registreret nogen udbetaling af en offentlig forsørgelsesydelse. Idet der kan være fejl i de ugebaserede registreringer – og ikke mindst fordi der i rapporten fokuseres på mere *varig* selvforsørgelse – er det dog valgt ikke blot at bestemme selvforsørgelse som fravær af offentlig forsørgelse i *en* uge, men i et større antal uger. Nærmere bestemt foretages to analyser: en, hvor afslutningskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst 26 uger, og en, hvor det er otte uger. Resultaterne for analysen, hvor kriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i minimum 26 uger, beskrives i kapitel 5, mens resultaterne for analysen, hvor kriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i

minimum otte uger, præsenteres i kapitel 6. Når analyserne vedr. selvforsørgelse i mindst 26 uger beskrives først, er det, fordi det vurderes, at mere varig selvforsørgelse er en væsentligere »succesindikator« for integration; desuden svarer de 26 ugers selvforsørgelse som nævnt til den periode, der udløser resultattilskud til kommunerne.

Hvis en person udvandrer eller dør, inden han/hun bliver selvforsørgende (i mindst 26 henholdsvis otte uger), indgår han/hun alligevel i analyserne, men kun indtil han/hun udvandrer eller dør.⁹ En person, der er indvandret efter 1.1.1999, og som udvandrer for herefter at indvandre igen, vil kun indgå i analyserne, til han/hun udvandrer første gang. Ydermere vil en person, der flytter kommune, før han/hun bliver selvforsørgende, indgå i analysen med et forløb for hver kommune, han/hun opholder sig i, indtil vedkommende bliver selvforsørgende.¹⁰ Der tages i de statistiske analyser højde for den tid, indvandrerens eventuelt har opholdt sig i andre kommuner (dette forklares nærmere i kapitel 4).

3.2 **Antallet af forløb og deres varighed**

Populationen, der danner grundlag for analyserne, er afgrænset til personer

1. der har fået opholdstilladelse efter 1.1.1999
2. der har fået opholdstilladelse og er indvandret før 31.12.2004
3. som hører under integrationsloven
4. som ikke kommer fra et EU/EØS-land
5. som har modtaget introduktionsydelse fra tidspunktet for opholdstilladelse (eller kort tid derefter)
6. som er mellem 16 og 64 år
7. som enten er flygtninge eller familiesammenførte

Vi har data for disse personer frem til og med de 50 første uger af 2005. Afgrænsningen betyder, at der i analysen indgår 23.563 forløb, når varig selvforsørgelse sættes til mindst 26 uger, og 20.014 forløb, når varig selvforsørgelse specificeres som minimum otte uger. Grundet den ovenfor omtalte behandling af kommuneflytninger, afspejler dette antal ikke direkte antallet af personer, idet nogle flytter til en anden kommune, før de

er blevet selvforsørgende, og derfor indgår i analysen med mere end et forløb: Ca. 10% af forløbene påbegyndes i en ny kommune efter, at personen er flyttet.

Som det fremgår af de tal, der er nævnt ovenfor, gælder, at jo længere tid man skal være ude af offentlig forsørgelse for at blive betragtet som »varigt selvforsørgende« (fra otte til 26 uger), desto flere forløb optræder der i analysen. Det skyldes to omstændigheder. For det *første*, at indvandrere, der flytter mellem kommuner, som nævnt er repræsenteret ved mere end et forløb i analysen. For jo skrappe specifikationen af varig selvforsørgelse er, desto længere tid går der, før en person bliver varigt selvforsørgende, og jo større vil sandsynligheden være for, at personen når at flytte kommune, inden han/hun bliver varigt selvforsørgende.

For det *andet* skyldes det afgrænsningen af den populationen, der indgår i analyserne. Som det fremgår af punkt 5 i ovenstående beskrivelse af afgrænsningen, omfatter analysen alene personer, der modtog introduktionsydelse fra tidspunktet for opholdstilladelse eller kort tid derefter. Der er en del indvandrere, der ikke er registreret som modtagere af introduktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse, men som er registreret som modtagere efter fx 5, 10 eller 20 uger. I nogle tilfælde kan det skyldes registreringsfejl. I andre tilfælde kan det skyldes, at indvandrerer i de første uger er blevet forsørget af den person, som han/hun er blevet familiesammenført med, men som derefter ikke kan forsørge ham/hende. Man kan diskutere, hvor lang den »initialperiode« skal være, inden for hvilken en person skal have modtaget introduktionsydelse, for at være med i den analyserede population. Hvis perioden er kort, risikerer man at udelukke personer, som burde have været med, men ikke er det på grund af fejlregistrering vedr. udbetaling af introduktionsydelse. Man vil ligeledes udelukke personer, som måske bliver forsørget af familiemedlemmer i de første få uger efter opholdstilladelsen, men ikke derefter. Af tekniske grunde er det ikke hensigtsmæssigt at lade »initialperioden« være længere end den periode, der er valgt i specifikationen af »varig selvforsørgelse«. På den anden side forekommer det hensigtsmæssigt at vælge en relativ lang »initialperiode«, da kommunerne jo også har en integrationsopgave i forhold til de indvandrere, der først får introduktionsydelse efter nogle uger. Det er derfor valgt at lade »initialperioden« være lige så lang som den periode, der

indgår i specifikationen af varig selvforsørgelse. Det vil sige, at i analysen, hvor varig selvforsørgelse er specificeret som selvforsørgelse i mindst 26 uger, medtages personer, der inden for de første 26 uger efter opholdstilladelsen har modtaget introduktionsydelse. I analysen, hvor varig selvforsørgelse specificeres som selvforsørgelse i mindst otte uger, medtages kun de personer, der inden for de første otte uger efter opholdstilladelse modtager introduktionsydelse.¹¹

Når succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse, viser tabel 3.1 antallet af forløb fordelt efter, om de er uafsluttede, afsluttes til selvforsørgelse bortset fra uddannelse (med modtagelse af SU), eller afsluttes til uddannelse. Tabel 3.2 svarer til tabel 3.1 bortset fra, at succeskriteriet her er otte ugers selvforsørgelse. Når succeskriteriet er 26 ugers selvforsørgelse, fordeler de 23.563 forløb sig med 11.815 for mænd og 11.748 for kvinder. Heraf afsluttes i alt 7.494 forløb med selvforsørgelse bortset fra uddannelse (4.353 for mænd og 3.141 for kvinder) og 662 med ordinær uddannelse (354 for mænd og 308 for kvinder). Hermed bliver 34,6% af forløbene afsluttet til selvforsørgelse, herunder uddannelse (34,6% for mændene og 23,8% for kvinderne), mens resten er uafsluttede. Det skal bemærkes, at disse tal ikke betyder, at 34,6% af populationen permanent bliver selvforsørgende; et forløb betragtes som nævnt som afsluttet, når personen skifter til en tilstand, hvor han/hun ikke modtager offentlig forsørgelse, givet at denne tilstand varer i mindst 26 uger, men det udelukker jo ikke, at personen senere modtager offentlig forsørgelse (fx efter at have været selvforsørgende i syv måneder).

Tabel 3.1 Antallet af forløb fordelt efter, om de afsluttes til 26 ugers selvforsørgelse (ekskl. uddannelse) eller uddannelse

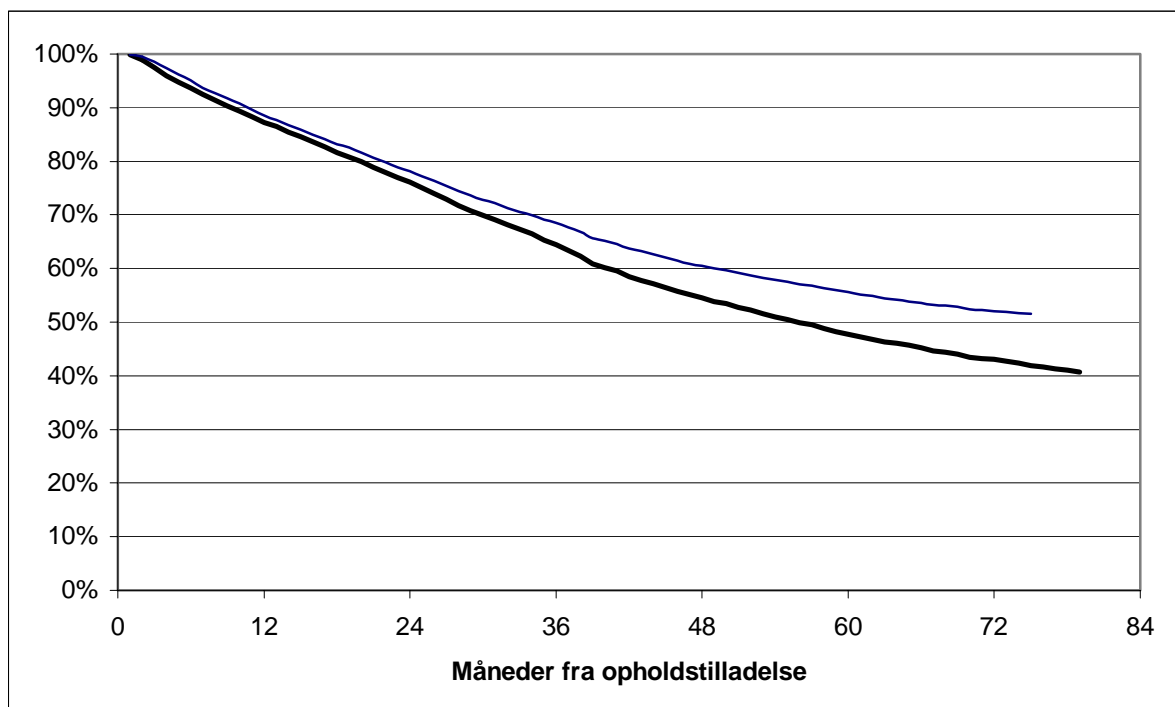
	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ikke afsluttet	7.108	60,2	8.299	70,6	15.407	65,4
Selvforsørgelse ekskl. uddannelse	4.353	36,8	3.141	26,7	7.494	31,8
Uddannelse	354	3,0	308	2,6	662	2,8
I alt	11.815	100,0	11.748	100,0	23.563	100,0

Tabel 3.2 Antallet af forløb fordelt efter, om de afsluttes til otte ugers selvforsørgelse (ekskl. uddannelse) eller uddannelse

	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ikke afsluttet	5.267	50,2	6.401	67,2	11.668	58,3
Selvforsørgelse ekskl. uddannelse	4.837	46,1	2.835	29,7	7.672	38,3
Uddannelse	379	3,6	295	3,1	674	3,4
I alt	10.483	100,0	9.531	100,0	20.014	100,0

Når varig selvforsørgelse specificeres som fravær af offentlig forsørgelse i minimum otte uger ses af tabel 3.2, at en større andel som ventet bliver selvforsørgende, nemlig 41,7%, heraf er 3,4 procentpoint i ordinær uddannelse.

Figur 3.1 Sandsynligheden for ikke at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb, der varer i mindst 26 uger (øverste kurve) eller mindst otte uger (nederste kurve), som funktion af varigheden fra tidspunktet for opholdstilladelse, angivet i måneder (beregnet Kaplan-Meier-overlevelseskurve for hele landet)

Når ikke flere indvandrere er blevet selvforsørgende i perioden fra 1999-2005, kan det blandt andet skyldes, at de endnu ikke har været i landet særligt længe, og derfor ikke har haft meget tid til at finde arbejde – hvilket især gør sig gældende for den del af populationen, der er ankommet i 2003 og 2004. Sammenhængen mellem sandsynligheden for endnu ikke at have påbegyndt en periode med varig selvforsørgelse og varigheden fra opholdstilladelse kan aflæses af figur 3.1. Øverste kurve viser denne sammenhæng, når succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse, mens nederste viser sammenhængen, når succeskriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse. Af den øverste kurve ses, at der er ca. 11%’s sandsynlighed for at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb af en varighed på mindst 26 uger inden for det første år. Denne sandsynlighed er 39% efter fire år og 48% efter seks år. Af den nederste kurve ses, at der er ca. 13%’s sandsynlighed for at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb af en varighed på mindst otte uger inden for det første år. Denne sandsynlighed er 45% efter fire år og 57% efter seks år.

Det skal understreges, at den beregnede sandsynlighed er noget usikkert bestemt ved lange varigheder, da beregningen af sandsynligheden for på et givet tidspunkt at blive selvforsørgende ved varigheder over fx 72 måneder alene er baseret på de få indvandrere, der fik opholdstilladelse i begyndelsen af perioden (i 1999), og som ikke allerede har været selvforsørgende (i mindst 26 henholdsvis otte uger) ved kortere varigheder.

Den observerede eller faktiske gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til selvforsørgelse i hver kommune beregnes på grundlag af kurver som den, der (for hele landet) er vist i figur 3.1. Dette gøres for bedst muligt at udnytte informationen i data, også for de indvandrere, der ikke når at blive selvforsørgende inden for dataperioden (se bilag 1 i Andersen et al. 2005a og 2005b for en nærmere beskrivelse af metoden).

Den observerede gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til påbegyndelse af et selvforsørgelsesforløb af en varighed på mindst 26 uger kan for landet som helhed beregnes som arealet under den øverste kurve i figur 3.1. Da vi imidlertid på grund af den begrænsede dataperiode ikke kan beregne, hvorledes kurven ser ud for varigheder over 76 måneder, kan vi heller ikke beregne den »urestrikerede« varighed, men kun »restrikerede« varigheder. Beregningen af gennemsnitlige varigheder og benchmark-

ingindikatorer i kapitel 5 og 6 er specificeret som restriktede forventede varigheder, givet kurver som dem i figur 3.1, idet den øvre grænse for varigheden er sat til fire år. Det svarer altså til arealet under kurven i figur 3.1 fra 0 til 48 måneder. Grænsen på fire år er valgt, da beregningen af kurven for lange varigheder er relativt usikker, jf. ovenfor, og da dette problem naturligvis er væsentlig større, når beregningerne foretages for de enkelte kommuner, hvoraf de fleste kun har relativt få indvandrere.¹²

Det skal bemærkes, at mens antallet af forløb i tabel 3.1 og 3.2 er baseret på, at indvandrere, som har boet i to kommuner (inden påbegyndelse af selvforsørgelse) tæller med som to forløb (jf. afsnit 3.1), er de data, der ligger bag figur 3.1, baseret på, at hver indvandrer tæller med som kun et forløb, uanset om han/hun har flyttet kommune. Det samme gælder figurer og tabeller i afsnit 3.3 nedenfor. Det skyldes, at fokus her er på integrationen i landet som helhed, hvor det er mest relevant at analysere varigheden fra opholdstilladelse til påbegyndelse af selvforsørgelse, uanset om man har flyttet kommune. I den øvrige del af rapporten er det derimod vigtigt at tage højde for kommuneflytninger, da fokus der er på de enkelte kommuners integrationssucces. Kurverne i figur 3.1-3.3 ser dog ikke meget anderledes ud, hvis de i stedet baseres på den alternative definition af forløb (hvor de så viser varigheden fra opholdstilladelse *eller kommuneflytning* til påbegyndelse af selvforsørgelse).

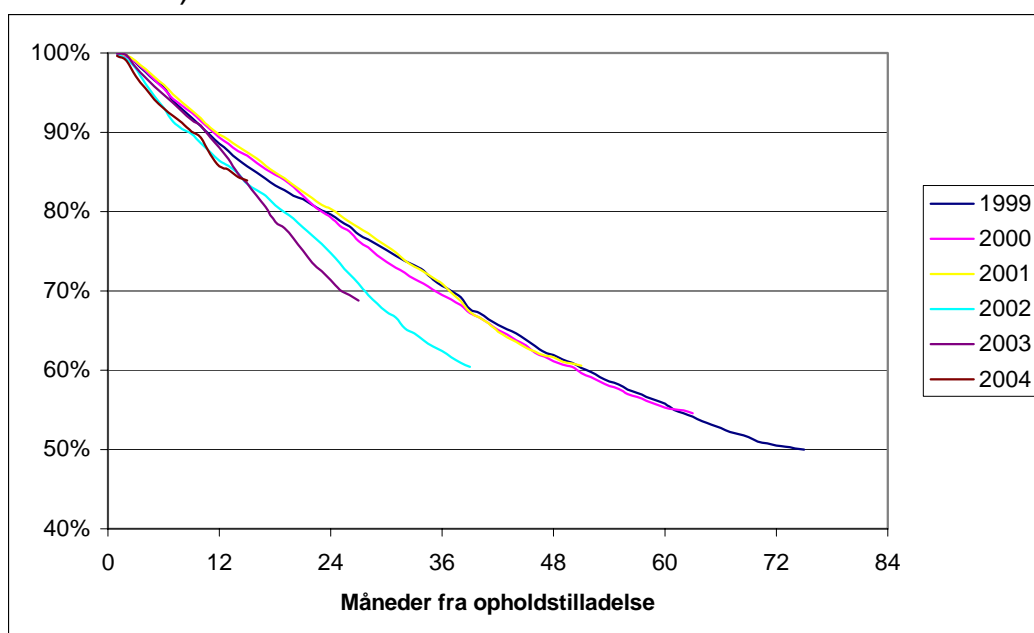
3.3 **Udviklingen i integration for landet som helhed**

Udviklingen over tid i integrationssucces for landet som helhed kan belyses ved at analysere varigheden til påbegyndelse af selvforsørgelse for indvandrerne opdelt på året for opholdstilladelse. Figur 3.2 viser for indvandrere, der fik opholdstilladelse i henholdsvis 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 og 2004, sandsynligheden for endnu ikke at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb af en varighed på mindst 26 uger. Kurverne i figur 3.2 svarer altså til den øverste kurve i figur 3.1, men opdelt efter det år, indvandrerne fik opholdstilladelse. Der er samlet knap syv år, nemlig 82 måneder, i analyseperioden fra 1999 til uge 50 i 2005. Dem, der fik opholdstilladelse i

1999, kan vi følge i op til knap syv år, men da succeskriteriet er 26 ugers selvforsørgelse, er den maksimale varighed indtil »succesfuld afslutning«, vi kan måle for 1999-årgangen, ca. 6½ år, og det vil kun gælde for den del af 1999-årgangen, der fik opholdstilladelse primo 1999. Vi har derfor valgt kun at vise kurven for 1999-årgangen frem til 75 måneder (seks år og tre måneder). Tilsvarende vises kurven for dem, der fik opholdstilladelse i 2000, 2001, 2002, 2003 og 2004 kun frem til henholdsvis 67, 55, 43, 31 og 17 måneder. Selv med denne »afskæring« skal man være opmærksom på, at den sidste del af kurverne er relativt usikkert bestemt, da den alene er baseret på de indvandrere, der fik opholdstilladelse i de første måneder det pågældende år.

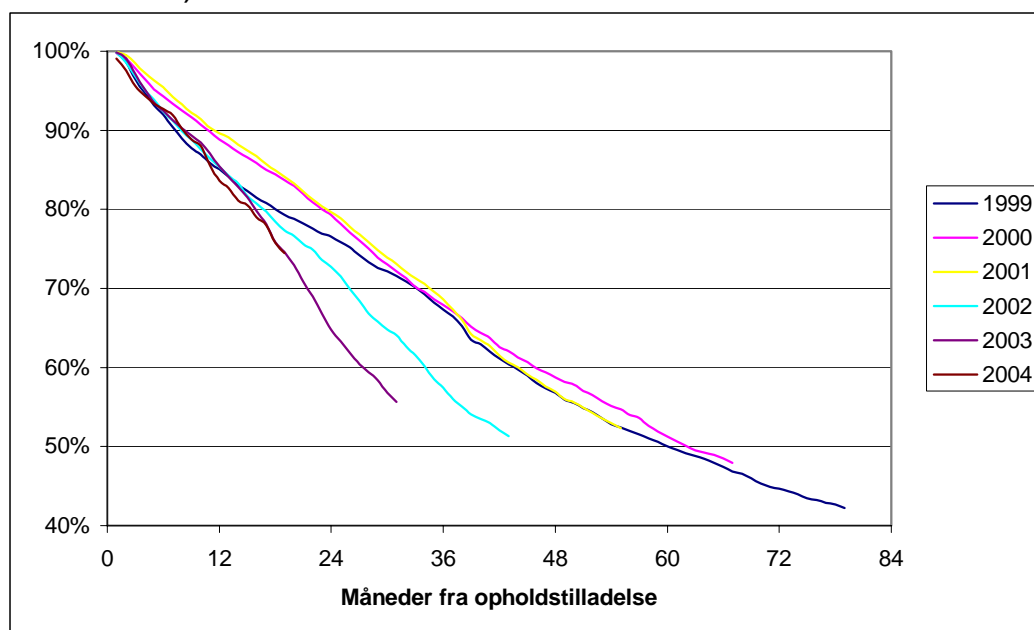
Det ses af figur 3.2, at kurverne for dem, der fik opholdstilladelse i 2002-2004, ligger under kurverne for dem, der fik opholdstilladelse i 1999-2001. Umiddelbart tyder dette på, at der har været større succes med integrationen af de indvandrere, der har fået opholdstilladelse de senere år (2002-2003), end med dem, der kom tidligere.

Figur 3.2 Sandsynligheden for ikke at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb, der varer i mindst 26 uger, som funktion af varigheden fra tidspunktet for opholdstilladelse, angivet i måneder. Opdeling efter året for opholdstilladelse (beregnete Kaplan-Meier-overlevelseskurver for hele landet)

Det er dog nødvendigt at fortolke figur 3.2 forsigtigt, da sammensætningen af gruppen af indvandrere er forskellig afhængigt af året for opholdstilladelse, fx med hensyn til deres opholdsgrundlag, og hvilke lande de kommer fra. Som det fremgår af analysen i kapitel 4, har indvandrernes individuelle karakteristika stor betydning for chancen for hurtigt at blive selvforsørgende. Figur 3.3 svarende til 3.2, hvor indvandrerne opdeles efter deres opholdsgrundlag (dvs. om de er flygtninge, familiesammenførte til flygtninge eller familiesammenførte til andre) viser omtrent det samme relative forhold mellem de forskellige årgange af indvandrere.

Figur 3.3 Sandsynligheden for ikke at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb, der varer i mindst otte uger, som funktion af varigheden fra tidspunktet for opholdstilladelse, angivet i måneder. Opdeling efter året for opholdstilladelse (beregnete Kaplan-Meier-overlevelseskurver for hele landet).

Figur 3.3 svarer til figur 3.2, blot er der anvendt det mindre restriktive succeskriterium om mindst otte ugers selvforsørgelse. Billedet er her det samme som i figur 3.2 bortset fra, at 1999-kurven ligner kurverne for 2002-2004 for de første par år. (Det mindre restriktive 8-ugerskriterium betyder, at kurverne kan tegnes for fire måneder ekstra).

Udviklingen i integrationen over tid er også beskrevet i tabel 3.3, der bygger på figur 3.2, men i tabellen angives sandsynligheden for at have afsluttet til selvforsørgelse (i mindst 26 uger) ved alternative varigheder fra opholdstilladelse (hvor figur 3.2 viser sandsynligheden for *ikke* at have afsluttet). For eksempel svarer kolonnen »1 år« i tabellen til at aflæse kurverne i figur 3.2 i punktet 12 måneder (og transformerer de procenter, der aflæses, til 100 minus de pågældende procenter). Det ses fx af tabellen, at sandsynligheden for at have afsluttet til selvforsørgelse efter ét år er 2,9 procentpoint større (13,6% mod 10,7%), hvis man har fået opholdstilladelse i 2002, end hvis man har fået opholdstilladelse i 2000. Tendensen til en hurtigere afslutning til selvforsørgelse for de senere årgange (som også fremgik af figuren) er tydelig i tabellen. Efter to år er sandsynligheden for at have afsluttet til selvforsørgelse mellem 19,6 og 20,7% for 1999-2001-årgangene, mens den er 25,2 og 28,6% for 2002- og 2003-årgangene. Efter tre år er denne sandsynlighed 37,3% for 2002-årgangen, mens den er 29,1-30,5% for 1999-2001-årgangene.

Tabel 3.3 Sandsynligheden for at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb, der varer i mindst 26 uger, som funktion af varigheden fra tidspunktet for opholdstilladelse. Opdeling efter år for opholdstilladelse

År for opholdstilladelse	Sandsynlighed i procent for at have afsluttet til selvforsørgelse som funktion af varigheden fra opholdstilladelse:					
	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
1999	11,4	20,3	29,4	38,1	44,3	49,5
2000	10,7	20,7	30,5	38,9	44,7	
2001	10,3	19,6	29,1	38,4		
2002	13,6	25,2	37,3			
2003	11,9	28,6				
2004	14,3					

Tabel 3.4 svarer til tabel 3.3, men vedrører det alternative og mindre restriktive succeskriterium: mindst otte ugers selvforsørgelse. Igen ses, at sandsynligheden for efter en given varighed fra opholdstilladelse at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb er større for dem, der fik opholdstilladelse i 2002-2004 end for dem, der fik opholdstilladelse i 1999-2001. Forskellene er større end i tabel 3.3, men der er dog også den forskel i forhold

til tabel 3.3, at afslutnings sandsynligheden for 1999-årgangen er væsentlig større end for 2000- og 2001-årgangene efter ét og to år.

Tabel 3.4 Sandsynligheden for at have påbegyndt et selvforsørgelsesforløb, der varer i mindst otte uger, som funktion af varigheden fra tidspunktet for opholdstilladelse. Opdeling efter år for opholdstilladelse

År for opholdstilladelse	Sandsynlighed i procent for at have afsluttet til selvforsørgelse som funktion af varigheden fra opholdstilladelse:					
	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
1999	15,0	23,4	32,7	43,2	50,0	55,3
2000	11,2	20,7	32,1	41,3	48,8	
2001	10,4	20,3	31,4	43,1		
2002	14,6	27,3	42,5			
2003	14,6	35,2				
2004	16,4					

4 Statistisk model og beregnede effekter

4.1 Statistisk model

Som nævnt tidligere er benchmarkingindikatoren for kommunernes integrations succes baseret på den gennemsnitlige observerede (eller faktiske) varighed fra opholdstilladelse til selvforsørgelse, dvs. til fravær af offentlig forsørgelse. Med selvforsørgelse eller »fravær af offentlig forsørgelse« menes her og i det følgende fravær af offentlig forsørgelse (bortset fra SU) i mindst 26 henholdsvis otte uger (jf. de foregående afsnit).

I beregningen af benchmarkingindikatoren korrigeres der imidlertid for, at kommunerne har forskellige vilkår, herunder at indvandrere i de forskellige kommuner har forskellige karakteristika, og at de strukturelle forhold varierer fra kommune til kommune (fx med hensyn til omfanget af ledighed). Korrektionerne beregnes ud fra en statistisk model for hele populationen, der dog estimeres særskilt for mænd og kvinder.

Den anvendte statistiske model er en såkaldt varighedsmodel (nærmere bestemt en proportional hazardmodel), der er kendetegnet ved ikke blot at analysere en hændelse (her: selvforsørgelse), men varigheden af den periode, der går fra en person har mulighed for at opnå hændelsen, til hændelsen indtræffer. Hermed spiller tidsaspektet en væsentlig rolle i denne analyseform. Den grundlæggende dataenhed i modellen er forløb, og ikke personer. I analyserne i denne rapport er starttidspunktet for et forløb defineret som datoen for opholdstilladelse, idet det er fra dette tidspunkt, at personen modtager introduktionsydelse og er påvirket af kommunernes integrationsindsats¹³, mens hændelsen, eller sluttidspunktet, er defineret ved, at personen kommer ud af offentlig forsørgelse. Forløbet for personer, der

ikke når at blive selvforsørgende (i mindst 26 henholdsvis otte uger) i løbet af analyseperioden, kender vi ikke varigheden af (vi ved ikke, hvornår de bliver selvforsørgende), men vi ved dog, at varigheden mindst er tidsrummet fra opholdstilladelsen til sluttidspunktet i dataperioden, dvs. uge 50 i 2005 (eller til personen udvandrer eller dør). Denne oplysning udnyttes i varighedsanalysen.

Et væsentligt begreb i varighedsanalysen er *afgangsraten* (også kaldet *hazardraten*). Afgangsraten på et givet tidspunkt er sandsynligheden for at afslutte forløbet (dvs. komme ud af offentlig forsørgelse) inden for en kort periode efter dette tidspunkt, givet at forløbet ikke allerede er afsluttet. Når afgangsraten vokser, øges sandsynligheden for, at forløbet afsluttes (til selvforsørgelse), og den forventede varighed til selvforsørgelse mindskes.

Afgangsraten for en given person på et givet tidspunkt afhænger af såvel varigheden af forløbet indtil dette tidspunkt som personens karakteristika og generelle vilkår for den kommune, hvor personen bor. Den statistiske model er beskrevet mere detaljeret i bilag 1 i Andersen et al. (2005a).

De karakteristika vedrørende den enkelte indvandrer og bopælskommunen, der inddrages i de statistiske analyser for at forklare variationen i afgangsraten (og dermed varigheden), benævnes i det følgende de forklarende variabler. *De forklarende variabler vedrørende de enkelte indvandrere*, der indgår i den statistiske model er:

- køn
- opholdsgrundlag
- oprindelsesland
- alder
- om personen bor sammen med en partner, og om det i givet fald er en dansker
- børn (forskellige variabler for alder og antal, og for om indvandrerens er enlig)
- år for opholdstilladelse
- helbred (målt ved antal sygesikringsydelse, og om personen har humanitær opholdstilladelse eller er kvoteflygtning)¹⁴
- hvilket spor i danskundervisningen personen er blevet placeret på
- om personen bor i et socialt udsat boligområde¹⁵

- om personen har boet i andre kommuner før den aktuelle bopælskommune, og i givet fald, hvor lang tid.

Valget af disse variabler kan begrundes med udgangspunkt i tidligere analyser inden for feltet (se Andersen et al. (2005a), for en nærmere diskussion).

I analyserne indgår 27 variabler for oprindelsesland. Der er medtaget en indikator for specifikke oprindelseslande, hvis der er registreret mere end 200 forløb for personer fra det pågældende land (hvor disse 200 forløb kan knytte sig til både den mandlige og den kvindelige del af populationen).¹⁶ De resterende oprindelseslande er grupperet som øvrige lande i henholdsvis Asien, Syd- og Mellemamerika, Afrika og Europa, samt øvrige lande. »Øvrige europæiske lande« er referencekategori og består af de europæiske lande (uden for EU15 og Norden), for hvilke der ikke indgår særlige variabler i analysen (herunder Ukraine, Rumænien, Makedonien, Bulgarien, Albanien, Ungarn, Estland, Letland, Litauen, Hviderusland, Moldova og Kroatien).

Som indikator for personernes helbredstilstand ved indvandring udnyttes oplysninger om antallet af sygesikringsydelser (dvs. kontakter til den primære sundhedssektor, herunder praktiserende læger) i året for opholdstilladelse. Antallet af kontakter for en person ganges op i forhold til, hvor mange dage personen har været i Danmark i året for opholdstilladelse. Hvis datoen for opholdstilladelse fx er 1. juli, ganges det registrerede antal ydelser (fra 1. juli til 31. december) med 2. Hermed tages højde for den helbredsmæssige forskel, der må tænkes at være mellem to personer, der begge er registreret med fx fem ydelser i indvandringsåret, men hvor den ene er indvandret i januar, og den anden i december.¹⁷ Der indgår i analysen indikatorer for, om personen har fået humanitær opholdstilladelse eller er kvoteflygtning, hvilket også kan opfattes som helbredsindikatorer.

Placering på spor i danskundervisningen (der foretages af sprogcentre) måler indvandrerens forudsætninger for at lære dansk. En placering på spor 1 betyder, at personen er (latinsk) analfabet, en placering på spor 2 svarer normalt til, at personen har en kort uddannelse fra hjemlandet, mens spor 3 normalt svarer til en lang skoleuddannelse. Variablerne afspejler således i høj grad personens uddannelsesnivea.

Der inddrages tillige følgende *forklarende variabler på kommuneniveau*:

- Den kommunale ledighedsprocent.
- Andelen af indvandrere fra tredjelande i kommunen i forhold til indbyggertallet.
- Andelen i indvandrere omfattet af integrationsloven i forhold til indbyggertallet.
- Andelen af arbejdspladser, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemniveau.
- Antallet af arbejdspladser i kommunen i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder.

En høj kommunal ledighedsprocent betyder, at det er vanskeligere for kommunens borgere, herunder indvandrere, hurtigt at finde arbejde, hvilket forventes at øge varigheden indtil selvforsørgelse (dvs. mindske afgangsrate). I samme retning trækker, at en høj ledighed kan indikere, at kommunen har en række andre sociale problemer, der ligeledes kræver ressourcer. Andelen af indvandrere fra tredjelande (dvs. lande uden for EU og Norden) i kommunen kan fortolkes som et mål for kommunens erfaring med integration af indvandrere og som mål for omfanget af lokale etniske netværk og virksomheder. Hvis denne andel er høj, forventes det derfor, at indvandrerne hurtigere bliver selvforsørgende. En stor andel af indvandrere omfattet af integrationsloven i forhold til indbyggertallet kan afspejle nogle af de samme forhold, men også, at kommunens integrationsopgave er relativt omfattende, således at der måske er relativt færre ressourcer til at yde en god integrationsindsats i forhold til den enkelte indvandrer. Hvis en stor andel af arbejdspladserne i kommunen kræver kvalifikationer på højt eller mellemhøjt niveau, forventes det at mindske sandsynligheden for, at indvandrere hurtigt bliver selvforsørgende, idet de fleste indvandrere, omfattet af integrationsloven, ikke har høje kvalifikationer, og de, der har, kan have svært ved at udnytte dem på arbejdsmarkedet på grund af bl.a. sprogvanskeligheder. Hvis antallet af arbejdspladser i kommunen (i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder) er højt, forventes, at det, alt andet lige, er nemmere for indvandrere at finde job.

Det har været forsøgt at inddrage en række andre variabler relateret til arbejdsmarkedet i kommunen og dennes pendlingsområde, herunder væksten i antallet af arbejdspladser i analyseperioden og sæsonvariationen i ledigheden.¹⁸ Disse variabler viste sig dog at være helt insignifikante i de statistiske analyser, og de er derfor udeladt i de analyser, hvis resultater beskrives i rapporten.¹⁹

Effekten af de forklarende variabler på afgangsraten er beregnet særskilt for mænd og kvinder. Analyseperioden er fra og med 1999 til og med uge 50 i 2005. Som nævnt er beregningerne foretaget med to forskellige succeskriterier, nemlig selvforsørgelse i mindst 26 henholdsvis otte uger.

Det bør bemærkes, at for et givet forløb er værdierne af de forklarende variabler baseret på registreringerne i *året for forløbets start*. Det gælder for variabler på både individ- og kommuneniveau. Det vil fx sige, at et forløb med værdien 1 for variabelen »enlig« er karakteriseret ved, at personen var enlig i det år, hvor forløbet startede – men ikke nødvendigvis ved forløbets afslutning. Det samme gør sig gældende for variablerne på kommuneniveau. Den værdi for fx ledighed, der anvendes som forklarende variabel, er den kommunale ledighedsprocent for det år, forløbet starter, dvs. for det år personen får opholdstilladelse (eller flytter fra en anden kommune), og altså ikke for efterfølgende år (fx det år, personen evt. bliver selvforsørgende).²⁰

4.2 Effekter af de forklarende variabler

I dette afsnit beskrives kort de væsentligste resultater med hensyn til de beregnede effekter af de forklarende variabler. I bilag 1 findes detaljerede tabeller med resultaterne for henholdsvis mænd og kvinder, både i analysen, hvor succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse, og i analysen, hvor kriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse. De første kolonner i tabellerne viser gennemsnit, minimum og maksimum for de forklarende variabler, og de sidste viser estimationsresultater (beregnet koefficient til hazardraten til selvforsørgelse, en indikation af, om den er statistisk signifikant, samt koefficientens standardafvigelse). De fleste resultater med hensyn til effekter af de forklarende variabler ligner meget resultaterne fra

den tidligere benchmarkinganalyse i Andersen et al. (2005a), hvor de er grundigere beskrevet.

4.2.1 **Effekter af forklarende variabler på individniveau**

Der indgår (som beskrevet ovenfor) et stort antal forklarende variabler på individniveau, og langt de fleste er statistisk signifikante, både i analysen, hvor succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse, og i analysen, hvor det er mindst otte ugers selvforsørgelse.

Variablerne for *opholdsgrundlag* er stærkt signifikante og har store effekter. Flygtninge og familiesammenførte til flygtninge har således markant mindre sandsynlighed for hurtigt at blive selvforsørgende sammenlignet med familiesammenførte til andre end flygtninge. Det gælder både for mænd og kvinder.

Mange af variablerne for *oprindelsesland* er også stærkt signifikante og har store effekter. Personer fra specielt Libanon, Somalia, Syrien, Iran, Irak og Afghanistan (hvorfra der kommer forholdsvis mange indvandrere) har en markant lavere sandsynlighed for hurtigt at blive selvforsørgende.

Alder har ligeledes stor betydning. Jo yngre indvanderne er, desto større er chancen for hurtigt at blive selvforsørgende. Alderseffekten er større for mænd end for kvinder.

At bo sammen med en *dansk partner* har en positiv effekt på sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende. For kvinder er der ikke signifikant forskel på effekterne for henholdsvis enlige og dem, der bor sammen med en partner, der er indvandrer. For mænd er der en positiv effekt af at være enlig.

At have små *børn* påvirker chancen for hurtigt at blive selvforsørgende negativt både for mænd og kvinder. Effekten er dog størst for kvinder, og for både mænd og kvinder er effekten større for enlige end for par.

Helbred målt ved antallet af kontakter til den primære sundhedssektor (antal sygesikringsydelse) har betydning: Hvis man har mange kontakter, er sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende lille. Effekten af at være kvoteflygtning eller have humanitær opholdstilladelse er også signifikant negativ som forventet.

Jo ringere *forudsætninger for at lære dansk* (målt ved placeringen på spor i danskundervisningen), desto mindre er chancen for hurtigt at blive selvforsørgende.

At bo i et *socialt udsat boligområde* har kun en lille og statistisk svag effekt for mænd i analysen med selvforsørgelse i mindst otte uger som succeskriterium. I de øvrige analyser er effekten ikke statistisk signifikant.

Hvis en person er flyttet fra en anden kommune, har det en lille positiv effekt på sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende; effekten er størst, når opholdstiden i den tidligere kommune er 2-5 år.

4.2.2 **Effekter af forklarende variable på kommuneniveau**

Af variablerne på kommuneniveau er især den kommunale ledighedsprocent af stor betydning: Jo større ledighedsprocent, desto mindre sandsynlighed for hurtigt at blive selvforsørgende. Antallet af arbejdspladser i kommunen i forhold til antallet af indbyggere i den erhvervsaktive alder har en positiv effekt på chancen for hurtigt at blive selvforsørgende, men effekten er kun statistisk signifikant for mænd. Andelen af arbejdspladser i kommunen, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemhøjt niveau, har en negativ effekt (som dog kun er svagt signifikant for kvinder).

Antallet af indvandrere fra tredjelande i kommunen i forhold til antallet af indbyggere og antallet af indvandrere omfattet af integrationsloven i forhold til antal indbyggere har positive effekter på chancen for hurtigt at blive selvforsørgende, men effekterne er kun statistisk signifikante for mænd.

4.2.3 **Varighedsafhængighed**

Den statistiske model tager hensyn til, at afgangsraten (sandsynligheden for at blive selvforsørgende inden for et kort tidsrum) kan være forskellig afhængig af, hvor lang tid der er gået fra datoen for opholdstilladelse (eller fra kommuneflytning).

Analysen viser, at sandsynligheden for at blive selvforsørgende (inden for en kort tidsperiode) falder, jo længere tid der går fra opholdstilladelsen. At der er et fald i afgangsraten, er meget almindeligt i denne type af modeller.²¹

5 **Benchmarkingindikator, når succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse**

I dette kapitel opstilles en benchmarkingindikator for kommunernes integrationsindsats, når »succeskriteriet« er fravær af offentlig forsørgelse i mindst 26 uger. Indikatoren er baseret på den gennemsnitlige varighed i kommunerne fra opholdstilladelse til påbegyndelse af varig selvforsørgelse (herunder uddannelse med modtagelse af SU), idet der på baggrund af den i kapitel 4 beregnede model korrigeres for effekterne af, at kommunerne er forskellige med hensyn til indvandrerens individuelle karakteristika og generelle vilkår. Denne korrektion betyder, at indikatoren i væsentlig større udstrækning er udtryk for kommunernes relative indsats end mere simple nøgletal for selvforsørgelse.

Som fremhævet i afsnit 1.4 skal det dog understreges, at den opstillede indikator trods alt er meget grov, og at den foruden kommunernes relative indsats også vil afspejle kommunale forskelle i indvandrergruppens sammensætning og generelle vilkår, som der ikke har kunnet tages højde for i den statistiske model. For eksempel har vi ikke data for indvandrerens erhvervs erfaring fra oprindelseslandet, eller hvor lang tid de har været i Danmark, før de fik opholdstilladelse, og deres uddannelse har vi kun en ufuldstændig indikator for i form af placeringen på spor i danskundervisningen. Vi har desuden kun meget ufuldstændige mål for indvandrerens helbredsstatus (nemlig antal kontakter med den primære sundhedssektor, samt indikatorer for humanitær opholdstilladelse og kvoteflygtninge). Der er således ikke variabler, som mere præcist afspejler fx krigstraumer, alvorlige psykiske eller fysiske helbredsproblemer eller misbrugsproblemer. Endelig kan nævnes, at der naturligvis er foretaget en række valg med hen-

syn til den præcise måde, hvorpå indikatoren udregnes, som også kan have en vis betydning for resultaterne. Et eksempel herpå er betydningen af den præcise specifikation af succeskriteriet. I kapitel 6 sammenlignes resultaterne for de to succeskriterier, der er anvendt i den aktuelle rapport.

Da analysen er baseret på data for knap syv år (1999 til de første 50 uger af 2005) er det af tekniske grunde valgt at basere indikatoren på den forventede varighed (til påbegyndelse af varig selvforsørgelse) *op til fire år*. Det betyder, at den beregnede gennemsnitlige varighed i hver enkelt kommune højst kan være fire år (hvilket vil forekomme, hvis ingen indvandrere har påbegyndt varig selvforsørgelse inden for fire år). Grænsen på fire år er valgt som et kompromis mellem to hensyn. For det første vil vi gerne udnytte mest mulig information i data, hvilket kunne tilsige, at man beregnede den gennemsnitlige varighed op til et tidspunkt, der lå tæt på syv år (dvs. den samlede dataperiode). Men på den anden side er problemet, at denne beregning bliver meget usikker for især kommuner med få indvandrere, der er ankommet til kommunen relativt sent i dataperioden, fordi beregningen af sandsynligheden for at påbegynde varig selvforsørgelse ved varigheder over fx fire år bliver baseret på relativt få observationer (nemlig de indvandrere, der er ankommet til kommunen i 1999-2001, som stadig er i kommunen, og som ikke har påbegyndt en periode med varig selvforsørgelse).

5.1 Benchmarkingindikatoren på kommuneniveau

Tabel 5.1 viser den gennemsnitlige varighed og benchmarkingindikatorerne for de 72 kommuner, der har mindst 80 indvandrere omfattet af analysen. I første række i tabellen er vist resultatet for hele landet, dvs. for samtlige 23.563 forløb (svarende til et vægtet gennemsnit over samtlige kommuner). Det ses, at den gennemsnitlige varighed for hele landet er 37,9 måneder (givet den valgte restriktion på fire år). Benchmarkingindikatoren for hele landet er normeret til at være lig med 0. I tabellens øvrige rækker er angivet resultater for de 72 kommuner, der har mindst 80 indvandrere. Baggrunden for denne afgrænsning er, at usikkerheden ved be-

regningen af den gennemsnitlige varighed i de enkelte kommuner er særlig stor for kommuner med få forløb.

Tabel 5.1 Den gennemsnitlige varighed af forløb (restrikeret til varigheder op til 4 år) og benchmarkingindikator for de 72 kommuner, der har mindst 80 indvandrere omfattet af analysen

Kommune	Observeret gennemsnitlig varighed	Forventet gennemsnitlig varighed	Benchmarking-indikator	Standard afv. for benchmarking indikator	Benchmarking-indikator signifikant forsk. fra 0	Rangorden efter benchmarking	Antal forløb	Andel afsluttede forløb (%)
Hele landet	37.891	37.891	0.000	0.179		32	23563	35
København	32.540	33.523	-0.983	0.507	**	21	2472	51
Frederiksberg	31.021	33.911	-2.890	1.207	***	9	269	50
Ballerup	33.366	34.902	-1.537	1.663		18	139	45
Brøndby	37.592	31.036	6.556	1.801	***	73	109	38
Gentofte	39.416	38.713	0.703	1.039		52	259	29
Gladsaxe	36.815	35.915	0.900	1.156		55	230	39
Glostrup	32.917	32.703	0.214	1.920		39	87	54
Albertslund	22.508	25.698	-3.189	1.987	*	6	119	74
Hvidovre	30.521	31.838	-1.317	1.538		20	153	57
Høje-Taastrup	22.845	29.935	-7.090	1.385	***	2	224	71
Lyngby-Tårnbæk	38.090	36.611	1.479	1.037	*	63	259	37
Rødovre	31.685	33.770	-2.086	1.532	*	14	161	52
Søllerød	39.009	39.090	-0.081	1.374		29	149	28
Ishøj	23.999	26.788	-2.789	2.260		10	85	73
Tårnby	36.481	36.166	0.316	1.359		40	164	41
Værløse	39.790	37.658	2.132	1.528	*	69	101	27
Allerød	36.392	38.367	-1.975	1.565		16	112	45
Fr.borg-Humlebæk	38.167	37.966	0.202	1.700		38	97	36
Græsted-Gilleleje	40.956	40.938	0.019	1.678		34	82	20
Helsingør	33.027	37.034	-4.007	1.451	***	4	175	46
Hillerød	39.064	38.185	0.879	1.155		54	179	35
Hørsholm	36.937	39.310	-2.373	1.504	*	12	112	43
Greve	35.325	37.457	-2.132	1.627	*	13	120	42
Køge	38.539	37.576	0.963	1.425		57	152	26
Roskilde	35.387	35.958	-0.571	1.218		24	198	46
Solrød	39.714	38.995	0.719	1.326		53	120	29
Haslev	42.429	40.024	2.404	1.386	**	70	89	27
Holbæk	39.012	39.014	-0.001	1.149		31	194	34
Kalundborg	37.529	35.522	2.008	1.936		66	85	29
Korsør	37.159	39.135	-1.976	1.533	*	15	127	32
Ringsted	38.495	38.109	0.385	1.550		44	112	32
Slagelse	36.370	34.397	1.973	1.665		65	96	50
Sorø	40.394	38.592	1.803	1.388	*	64	95	34
Nykøbing-Falster	37.116	38.544	-1.428	1.588		19	110	35
Næstved	38.387	37.028	1.359	1.000	*	61	279	33
Vordingborg	37.727	38.282	-0.555	1.587		25	106	33
Bornholm	42.554	42.034	0.521	1.097		47	155	17
Middelfart	38.932	39.153	-0.221	1.555		27	103	30
Odense	39.669	38.658	1.011	0.513	***	58	1059	31
Svendborg	40.656	40.640	0.016	1.267		33	141	26
Haderslev	41.568	40.350	1.218	1.227		60	122	27
Sønderborg	40.380	40.209	0.171	1.084		35	187	29
Åbenrå	36.117	39.276	-3.159	1.861	**	7	83	43
Esbjerg	36.373	37.979	-1.606	1.090	*	17	286	37
Grindsted	31.052	38.258	-7.206	1.834	***	1	89	58

Kommune	Observeret gennemsnitlig varighed	Forventet gennemsnitlig varighed	Benchmarking-indikator	Standard afv. for benchmarking indikator	Benchmarking-indikator signifikant forsk. fra 0	Rangorden efter benchmarking	Antal forløb	Andel afsluttede forløb (%)
Ribe	39.641	39.124	0.517	1.420		46	123	27
Fredericia	37.900	37.562	0.337	1.176		41	208	33
Hedensted	42.417	39.340	3.077	1.307	***	71	85	26
Horsens	32.554	36.478	-3.924	1.409	***	5	190	46
Kolding	40.043	39.459	0.584	0.978		50	248	27
Vejle	36.412	37.380	-0.967	0.954		22	340	39
Herning	38.628	37.666	0.961	1.119		56	212	33
Holstebro	39.633	39.098	0.535	1.158		48	181	28
Ringkøbing	42.566	40.525	2.042	1.516	*	67	82	21
Grenå	41.277	41.088	0.189	1.567		36	82	23
Odder	40.960	39.593	1.367	1.448		62	109	27
Randers	39.344	38.916	0.428	0.997		45	251	31
Silkeborg	38.824	39.281	-0.457	0.948		26	277	32
Skanderborg	41.693	41.042	0.651	1.236		51	113	26
Århus	37.592	37.217	0.375	0.449		43	1749	38
Kjellerup	35.640	40.538	-4.898	1.870	***	3	85	39
Morsø	38.933	38.954	-0.021	1.398		30	102	39
Skive	42.569	37.663	4.906	1.229	***	72	120	18
Thisted	36.513	36.717	-0.204	1.582		28	116	39
Viborg	40.776	38.714	2.062	0.966	***	68	224	26
Brønderslev	41.423	41.070	0.353	1.485		42	88	20
Dronninglund	42.681	41.503	1.178	1.315		59	81	22
Frederikshavn	38.482	41.471	-2.988	1.291	***	8	139	39
Hjørring	35.137	37.680	-2.543	1.714	*	11	120	37
Pandrup	42.002	41.451	0.551	1.587		49	80	18
Sæby	40.206	40.985	-0.779	1.663		23	82	24
Aalborg	39.518	39.325	0.193	0.637		37	625	31

Note: *** betyder, at indikatoren for den pågældende kommune er statistisk signifikant forskellig fra nul, dvs. fra landsgennemsnittet (på 5%-niveau), mens ** og * betyder svagt signifikant (på henholdsvis 10%- og 20%-niveau). Benchmarkingindikatoren er normeret, så den er lig med nul for landsgennemsnittet. Normeringskonstanten er -0,0015 måneder. Normeringen betyder, at den forventede gennemsnitlige varighed for hele landet er lig med den observerede. Rangordnen er opgjort, så »hele landet« er med i rangordnen og har nr. 32; dvs. at kommuner med en rang over 32 egentlig har en rang der er 1 mindre end angivet i tabellen.

De beregnede gennemsnitlige varigheder, som er angivet i tabellens første kolonne, er ikke korrigeret for forskelle i indvandrernes og kommunernes karakteristika. En lav værdi af den gennemsnitlige varighed i en kommune (relativt til gennemsnittet for hele landet) kan afspejle en god integrationsindsats i relation til at skaffe indvandrerne arbejde eller uddannelse, men kan også skyldes, at indvandrernes eller kommunens karakteristika er særlig gunstige. Benchmarkingindikatoren, som også er angivet i tabellen, korrigerer så vidt muligt for disse kommunale forskelle på baggrund af resultaterne fra den statistiske model (beskrevet i kapitel 4). Indikatoren er beregnet som den gennemsnitlige varighed fratrukket den forventede varighed beregnet ud fra den statistiske model (med restriktion af beg-

ge beregnede varigheder til højst fire år).²² I tabellen er endvidere angivet standardafvigelsen på den beregnede benchmarkingindikator. Denne er et mål for usikkerheden på indikatoren, altså usikkerheden ved beregningen af dels den (restrikterede) gennemsnitlige varighed i kommunerne, dels den forudsagte (restrikterede) varighed på baggrund af den statistiske model. Sidstnævnte bidrag til usikkerheden skyldes, at modellens koefficienter er usikkert bestemt. Tre stjerner i tabel 5.1 angiver, at benchmarkingindikatoren for den pågældende kommune er signifikant (forskellig fra 0, dvs. fra landsgennemsnittet), givet den beregnede usikkerhed (givet ved standardafvigelsen), mens to stjerner og en stjerne angiver svagere signifikans. Hvis der ud for en kommune ikke er nogen stjerne, afviger benchmarkingindikatoren ikke signifikant fra landsgennemsnittet.²³

Som det ses af tabel 5.1, er de gennemsnitlige varigheder for fx Københavns og Frederiksberg Kommuner lavere end for landet som helhed (5,4 hhv. 6,9 måneder kortere). For begge kommuner er benchmarkingindikatoren negativ (-1,0 hhv. -2,9), hvilket betyder, at den faktiske gennemsnitlige varighed er lavere end den varighed, der kan forventes med udgangspunkt i beregningerne fra den statistiske model. Med den statistiske model beregnes altså varigheder for disse to kommuner, der er 1,0 hhv. 2,9 måneder længere end de faktiske varigheder. Både København og Frederiksberg synes således, ud fra den beregnede indikator, at yde en relativt god integrationsindsats. Indikatoren for Københavns Kommune er dog kun svagt signifikant forskellig fra landsgennemsnittet, mens indikatoren for Frederiksberg er signifikant.

Omvendt har Skive Kommune en meget lang gennemsnitlig varighed, idet denne ligger på 42,6 – den er altså 4,7 måneder længere end landsgennemsnittet. Tilsvarende har denne kommune også en positiv benchmarkingindikator med en signifikant værdi på 4,9, hvilket betyder, at den faktiske gennemsnitlige varighed i kommunen er 4,9 måneder længere, end den statistiske model forudsiger. Der findes også eksempler på kommuner, hvis gennemsnitlige varighed ligger under landsgennemsnittet, men som efter korrektionen placeres over landsgennemsnittet, fx Gladsaxe, der har en faktisk gennemsnitlig varighed på 36,8 måneder (1,1 måned under landsgennemsnittet), men som har en positiv benchmarkingindikator (der dog ikke afviger signifikant fra landsgennemsnittet).

I tabel 5.1 er også angivet rangordnen af kommunerne ifølge benchmarkingindikatoren (landsgennemsnittet er medtaget i rangordnen, og har rang 32, hvorfor rangen varierer fra 1 til 73). Det ses, at Grindsted, Høje-Taastrup, Kjellerup, Helsingør, Horsens, Albertslund, Åbenrå, Frederikshavn, Frederiksberg og Ishøj ligger i toppen (de har i den nævnte rækkefølge rang 1-10) i den forstand, at de ud fra indikatoren ser ud til at yde en effektiv integrationsindsats. Omvendt indikerer rangordnen, at Brøndby, Skive, Hedensted, Haslev, Værløse, Viborg, Ringkøbing, Kalundborg, Slagelse og Sorø er de kommuner, der (i den nævnte rækkefølge) har størst problemer med at få deres indvandrere ud af offentlig forsørgelse.

Sammenligning med resultater fra tidligere benchmarkinganalyser vil blive diskuteret i afsnit 6.5.

Det bemærkes, at mens 17 ud af de 20 kommuner, der er placeret enten i »bund 10« eller »top 10« har benchmarkingindikatorer, der afviger signifikant fra landsgennemsnittet (undtagelserne er Ishøj, Kalundborg og Slagelse), så gør dette sig kun gældende for 10 af de øvrige kommuner (nemlig København, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Hørsholm, Greve, Korsør, Næstved, Odense, Esbjerg og Hjørring). Hermed er altså 27 af benchmarkingindikatorerne for de 72 kommuner målbart forskellige fra landsgennemsnittet.

Den statistiske usikkerhed betyder, at man ikke bør overfortolke den indbyrdes rangorden mellem kommuner, hvis benchmarkingindikatorer ligger forholdsvis tæt på hinanden. For eksempel er Nykøbing-Falster placeret på en 19.-plads med en benchmarkingindikator på -1,4, mens Middelfart er placeret på en 27.-plads med en indikator på -0,2. På grund af den statistiske usikkerhed (givet ved standardafvigelsen på benchmarkingindikatoren) giver denne forholdsvis lille forskel i indikatorværdier *ikke* en sikker indikation af, at Nykøbing-Falster har større succes med integrationsindsatsen end Middelfart.

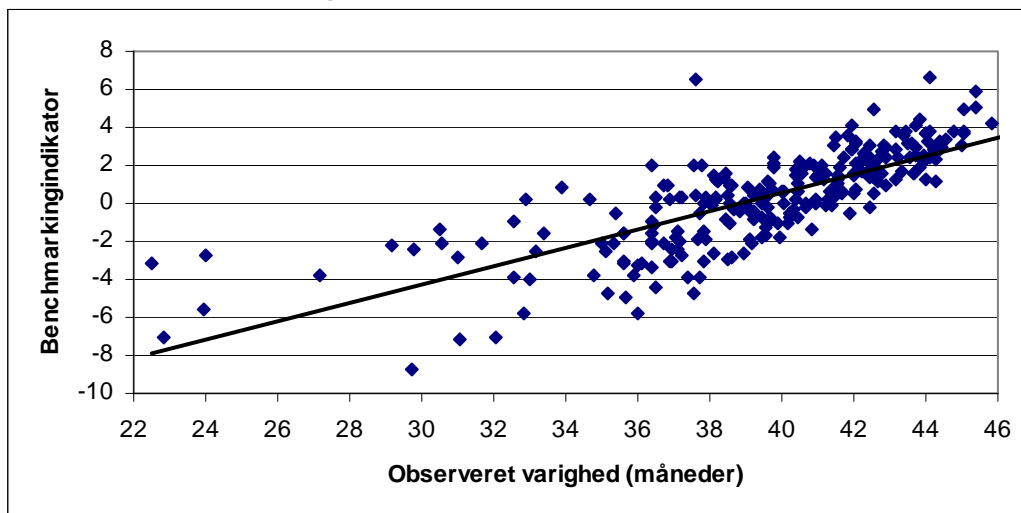
De to sidste kolonner i tabel 5.1 viser for hver af de 72 kommuner antallet af forløb og andelen af disse, der afsluttes til selvforsørgelse i mindst 26 uger. Det ses, at denne andel varierer meget, nemlig fra 17 til 74%, og at der er en klar korrelation med den observerede gennemsnitlige varighed til selvforsørgelse (vist i den første kolonne i tabellen): Kommuner med en

stor andel afsluttede forløb er også typisk karakteriseret ved en lav gennemsnitlig varighed til selvforsørgelse.

5.2 **Sammenhængen mellem gennemsnitlig varighed og indikator**

Figur 5.1 viser sammenhængen mellem »observeret« (eller »faktisk«) gennemsnitlig varighed og benchmarkingindikatorens værdier for samtlige kommuner (idet varighederne igen er restrikeret til fire år). Desuden er indtegnet regressionslinjen eller tendenslinjen (dvs. den rette linje, der beskriver sammenhængen bedst). Det ses, at der (som ventet) er en positiv korrelation, således at kommuner med en relativt lang gennemsnitlig varighed ifølge de ukorrigerede tal i de fleste tilfælde også har en relativt lang gennemsnitlig varighed ifølge den korrigerede benchmarkingindikator. Men samtidig ses, at korrektionen har stor betydning for et stort antal kommuners relative placering. For eksempel ses, at punkterne for relativt mange kommuner med »observerede« varigheder tæt på landsgennemsnittet (på 38 måneder) ligger langt fra regressionslinjen. Blandt disse kommuner indikerer punkter væsentligt under regressionslinjen en relativt effektiv integrationsindsats, mens punkter væsentligt over indikerer en relativt svag indsats.²⁴

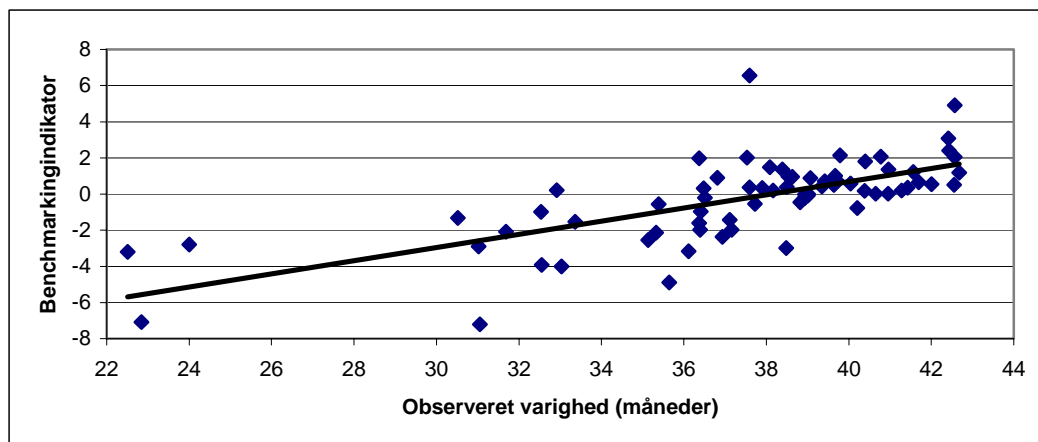
Figur 5.1 Sammenhæng mellem gennemsnitlig varighed og benchmarkingindikator (restrikterede varigheder op til tre år). Alle kommuner

Figur 5.2 viser den tilsvarende sammenhæng, men kun med de 72 kommuner, der indgår i tabel 5.1, dvs. de 72 kommuner, som har flest af de indvandrerforløb, der indgår i analysen. Igen ses, at mange af punkterne ligger langt fra regressionslinjen. Figuren viser, at korrektionen har betydning for kommunernes rangorden. For eksempel er der en kommune (Brøndby), som har en observeret varighed på 37,6 måneder (altså meget tæt på landsgennemsnittet på godt 37,9 måneder), men som har den højeste benchmarkingindikator (dvs. ligger dårligst placeret, når der tages højde for kommunernes rammevilkår), og en anden kommune (Frederikshavn) med en gennemsnitlig observeret varighed på 38,5 måneder (0,6 måneder over landsgennemsnittet), men som har en benchmarkingindikator på -3, altså væsentligt under landsgennemsnittet.

Ved sammenligning af figur 5.1 og 5.2 skal man være opmærksom på, at variationen er noget større i figur 5.1. Det skyldes, at det især er kommuner med få af de indvandrere, der indgår i analyserne, som har ekstreme værdier af observeret varighed og benchmarkingindikator, og en del af baggrunden herfor er, at usikkerheden på de beregnede værdier er meget stor for »små« kommuner. Det er som nævnt baggrunden for, at kun de »store« kommuner indgår i tabel 5.1. Den store tilfældige variation for små kommuner er også en væsentlig forklaring på, at de observerede varigheder er større i figur 5.1.

Figur 5.2 Sammenhæng mellem gennemsnitlig varighed og benchmarkingindikator (restrikterede varigheder op til tre år). De 72 kommuner, der har flest indvandrere

6 **Benchmarkingindikator, når succeskriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse**

I dette kapitel opstilles en benchmarkingindikator for kommunernes integrationsindsats, når »succeskriteriet« er selvforsørgelse (eller fravær af offentlig forsørgelse) i mindst otte uger. Indikatoren er baseret på den gennemsnitlige varighed i kommunerne fra opholdstilladelse til påbegyndelse af selvforsørgelse (herunder uddannelse med modtagelse af SU) i mindst otte uger, idet der på baggrund af den i kapitel 4 beskrevne model korrigeres for effekterne af, at kommunerne er forskellige med hensyn til indvandrernes individuelle karakteristika og generelle vilkår. Bortset fra, at »succeskriteriet« er selvforsørgelse i mindst otte uger i stedet for mindst 26 uger, er principperne for beregning af indikatoren de samme som for indikatoren beskrevet i kapitel 5.²⁵

6.1 **Benchmarkingindikatoren**

Tabel 6.1 viser gennemsnitlig observeret varighed, benchmarkingindikator og rangorden for de 72 kommuner, der også indgik i tabel 5.1. Som beskrevet i kapitel 6 er disse 72 kommuner udvalgt som dem, der har flest indvandrere omfattet af analysen (mindst 80), når succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse. Det skal bemærkes, at en del af disse kommuner har mindre end 80 indvandrere omfattet af analysen, når succeskriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse. Dette forhold er forklaret i afsnit 3.2. For eksempel har Ishøj kun 51 forløb i tabel 6.1 mod 85 forløb i tabel 5.1. Den store forskel kan afspejle, dels at relativt mange indvandrere flytter til Ishøj

fra andre kommuner i løbet af perioden (og at relativt mange af disse har haft et forløb med selvforsørgelse på mere end otte, men mindre end 26 uger), dels at en del af de indvandrere i Ishøj, der ikke fik introduktionsydelse inden for de første otte uger efter opholdstilladelsen, fik ydelsen inden for de første 26 uger (se diskussionen i afsnit 3.2).

Det ses, at resultaterne for flere kommuner er noget forskellige i forhold til benchmarkingindikatoren i tabel 5.1, hvor succeskriteriet var fravær af offentlig forsyning i mindst 26 uger, men at de fleste kommuner er placeret nogenlunde ens.

Tabel 6.1 Den gennemsnitlige varighed af forløb og benchmarkingindikatorer for de 72 kommuner, der har flest indvandrere

Kommune	Observeret gennemsnitlig varighed	Forventet gennemsnitlig varighed	Benchmarking-indikator	Standard afv. for benchmarking-indikator	Benchmarking-indikator signifikant forsk. fra 0	Rangorden efter benchmarking	Antal forløb	Andel afsluttede forløb (%)
Hele landet	36.443	36.443	0.000	0.215		41	20014	42
København	30.381	32.531	-2.150	0.692	***	12	1716	59
Frederiksberg	28.954	32.715	-3.761	1.403	***	4	198	60
Ballerup	34.139	34.885	-0.746	1.827		27	108	45
Brøndby	36.050	31.129	4.921	2.287	***	73	74	46
Gentofte	38.112	36.389	1.723	1.126	*	61	239	36
Gladsaxe	34.753	35.013	-0.259	1.331		34	189	51
Glostrup	32.740	32.991	-0.251	2.329		35	59	58
Albertslund	24.879	24.950	-0.072	2.462		40	63	78
Hvidovre	30.009	31.273	-1.264	2.011		19	97	60
Høje-Taastrup	23.552	30.260	-6.708	1.789	***	2	130	71
Lyngby-Tårnbæk	36.108	35.424	0.684	1.222		47	213	45
Rødovre	31.561	33.955	-2.395	1.818	*	10	112	54
Søllerød	37.961	36.948	1.013	1.452		51	140	34
Ishøj	23.136	25.955	-2.819	2.482		8	51	80
Tårnby	35.516	34.353	1.163	1.451		53	147	47
Værløse	38.454	35.425	3.029	1.683	**	71	90	33
Allerød	35.773	36.118	-0.346	1.581		32	105	46
Fr.borg-Humlebæk	34.558	36.456	-1.899	1.866		14	85	53
Græsted-Gilleleje	37.529	38.687	-1.159	2.081		20	65	34
Helsingør	34.955	36.708	-1.753	1.602		16	135	45
Hillerød	38.610	36.936	1.675	1.270	*	60	146	40
Hørsholm	33.488	37.010	-3.522	1.696	***	6	100	58
Greve	35.513	36.400	-0.887	1.785		24	101	46
Køge	37.970	36.334	1.637	1.542		59	128	34
Roskilde	33.060	34.459	-1.399	1.337		18	176	56
Solrød	36.939	36.597	0.342	1.618		46	105	37
Haslev	40.783	38.068	2.715	1.604	**	69	81	37
Holbæk	36.669	37.070	-0.401	1.322		31	169	42
Kalundborg	35.285	33.912	1.373	2.134		57	67	46
Korsør	35.583	37.487	-1.904	1.769		13	105	38
Ringsted	38.397	35.945	2.452	1.625	*	67	98	34
Slagelse	34.362	33.137	1.225	1.946		55	77	62
Sorø	38.512	36.700	1.812	1.651		62	90	38
Nykøbing-Falster	36.249	36.858	-0.608	1.726		29	100	42

Kommune	Observeret gennemsnitlig varighed	Forventet gennemsnitlig varighed	Benchmarking-indikator	Standard afv. for benchmarking-indikator	Benchmarking-indikator signifikant forsk. fra 0	Rangorden efter benchmarking	Antal forløb	Andel afsluttede forløb (%)
Næstved	34.464	34.710	-0.246	1.196		36	246	44
Vordingborg	33.715	36.003	-2.287	1.724	*	11	96	48
Bornholm	40.263	40.227	0.036	1.286		43	150	25
Middelfart	35.818	36.590	-0.772	1.728		26	99	42
Odense	37.221	37.047	0.174	0.620		44	909	41
Svendborg	40.822	38.874	1.948	1.335	*	64	120	31
Haderslev	38.559	38.721	-0.162	1.450		38	115	43
Sønderborg	38.340	38.920	-0.580	1.204		30	171	42
Åbenrå	34.034	36.901	-2.867	1.948	*	7	78	51
Esbjerg	36.217	36.827	-0.610	1.201		28	224	41
Grindsted	27.821	35.583	-7.763	1.853	***	1	83	71
Ribe	39.601	38.007	1.595	1.405		58	113	29
Fredericia	36.847	35.891	0.956	1.315		50	175	41
Hedensted	41.205	37.904	3.301	1.390	***	72	77	34
Horsens	32.101	35.691	-3.590	1.519	***	5	160	52
Kolding	37.136	37.225	-0.089	1.142		39	220	38
Vejle	36.068	35.797	0.271	1.027		45	291	44
Herning	35.127	35.124	0.003	1.218		42	194	51
Holstebro	38.044	37.129	0.915	1.234		49	156	42
Ringkøbing	39.663	38.476	1.187	1.763		54	77	34
Grenå	41.260	38.870	2.390	1.679	*	66	78	23
Odder	38.704	37.586	1.117	1.762		52	90	33
Randers	37.214	37.425	-0.211	1.121		37	228	39
Silkeborg	35.715	36.726	-1.011	1.059		21	258	45
Skanderborg	39.129	39.454	-0.325	1.455		33	98	40
Århus	37.403	36.495	0.908	0.542	**	48	1366	40
Kjellerup	31.784	37.481	-5.698	1.988	***	3	82	48
Morsø	35.254	37.144	-1.890	1.674		15	92	46
Skive	37.716	35.428	2.288	1.620	*	65	106	35
Thisted	33.964	34.772	-0.808	1.617		25	106	49
Viborg	38.623	36.778	1.845	1.132	*	63	209	33
Brønderslev	40.540	39.244	1.296	1.599		56	82	27
Dronninglund	42.015	39.128	2.887	1.393	***	70	70	29
Frederikshavn	36.614	39.223	-2.609	1.447	**	9	130	47
Hjørring	34.488	36.224	-1.735	1.869		17	99	47
Pandrup	41.547	39.069	2.478	1.712	*	68	77	19
Sæby	37.341	38.285	-0.944	1.892		23	75	35
Aalborg	36.325	37.324	-0.999	0.759	*	22	553	44

Note: *** betyder, at indikatoren for den pågældende kommune er statistisk signifikant forskellig fra nul, dvs. fra landsgennemsnittet (på 5%-niveau), mens ** og * betyder svagt signifikant (på henholdsvis 10%- og 20%-niveau). Benchmarkingindikatoren er normeret, så den er lig med nul for landsgennemsnittet. Normeringskonstanten er 0,131 måneder. Tilsvarende betyder normeringen, at den forventede gennemsnitlige varighed for hele landet er lig med den observerede. Rangordnen er opgjort, så »hele landet« er med i rangordnen og har nr. 41. Dvs. at kommuner med en rang over 41 egentlig har en rang der er 1 mindre end angivet i tabellen.

Som det ses af tabellen, er det med succeskriteriet fravær af offentlig forsørgelse i mindst otte uger Grindsted, Høje-Taastrup, Kjellerup, Frederiksberg, Horsens, Hørsholm, Åbenrå, Ishøj, Frederikshavn og Rødovre, der (i den nævnte rækkefølge) har de laveste værdier af indikatoren og

dermed ifølge denne ser ud til at have mest succes med hensyn til, at indvandrere bliver selvforsørgende. Otte af disse ti kommuner går igen fra »top 10« i benchmarkingrangordnen, hvor succeskriteriet er 26 ugers selvforsørgelse (Hørsholm og Rødovre er efter dette kriterium placeret som hhv. nr. 12 og 14). Med succeskriteriet mindst otte ugers selvforsørgelse har Brøndby, Hedensted, Værløse, Dronninglund, Haslev, Pandrup, Ringsted, Grenå, Skive og Svendborg de største værdier af indikatoren, hvilket altså indikerer, at de har mindst succes med hensyn til, at indvandrere bliver selvforsørgende. Halvdelen af disse ti kommuner lå også i »bund 10« i analysen med succeskriteriet selvforsørgelse i mindst 26 uger, nemlig Brøndby, Hedensted, Værløse, Haslev og Skive, mens Dronninglund, Pandrup, Ringsted, Grenå og Svendborg i tabel 5.1 havde rang 59, 49, 44, 36 og 33. Ændringen af succeskriteriet giver således anledning til noget større forandringer i »bund 10« end i »top 10«.

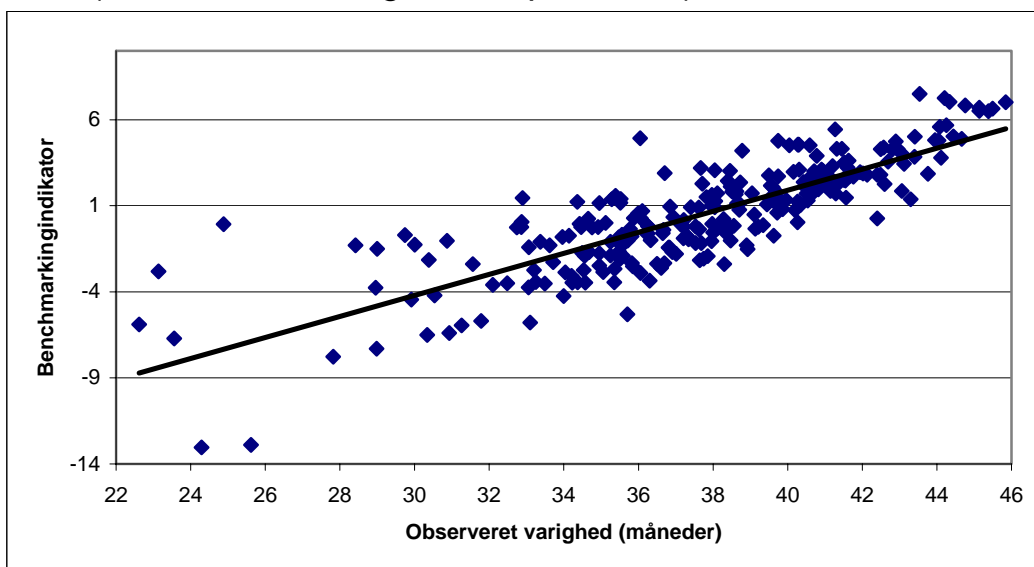
Alle 20 kommuner, der er med i »bund 10« eller »top 10« i tabel 6.1, bortset fra Ishøj, har benchmarkingindikatorer, der er signifikant forskellige fra landsgennemsnittet. Det samme gælder for syv af de øvrige kommuner (nemlig København, Gentofte, Hillerød, Vordingborg, Århus, Viborg og Aalborg). Den statistiske usikkerhed betyder som nævnt i kapitel 5, at man ikke bør overfortolke den indbyrdes rangorden mellem kommuner, hvis benchmarkingindikatorer ligger forholdsvis tæt på hinanden.

6.2 **Sammenhængen mellem gennemsnitlig varighed og indikator**

Figur 6.1 viser sammenhængen mellem »observeret« eller »faktisk« gennemsnitlig varighed og benchmarkingindikatorens værdier for samtlige kommuner (idet varighederne igen er restrikeret til fire år). Det ses, at der (som ventet) er en positiv korrelation, således at kommuner med en relativ lang gennemsnitlig varighed ifølge de ukorrigerede tal i de fleste tilfælde også har en relativt lang gennemsnitlig varighed ifølge den korrigerede benchmarkingindikator. Men samtidig ses, at korrektionen har stor betydning for et stort antal kommuners relative placering. For eksempel

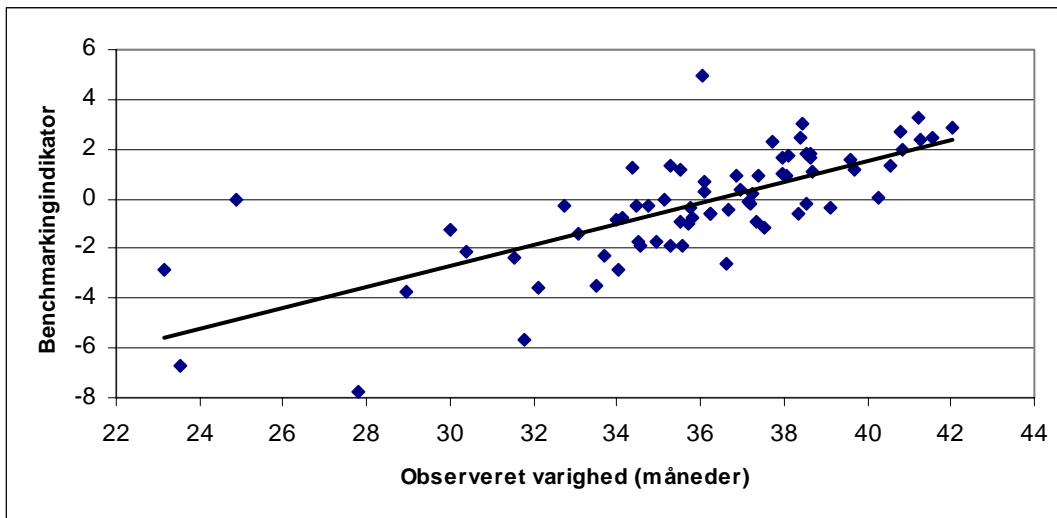
ses, at relativt mange kommuner med »observerede« varigheder tæt på landsgennemsnittet (36 måneder) ligger langt fra regressionslinjen.

Figur 6.1 Sammenhæng mellem gennemsnitlig varighed og benchmarkingindikator (restrikterede varigheder op til tre år). Alle kommuner

Figur 6.2 viser den samme figur, men nu kun med de 72 kommuner, der indgår i tabel 6.1. Igen ses, at mange punkter ligger langt fra regressionslinjen, hvilket afspejler, at korrektionen har betydning for kommunernes rangorden. For eksempel ses, at en kommune (Bornholm) med en »observeret« gennemsnitlig varighed på godt 40 måneder (knap fire måneder over landsgennemsnittet) har en værdi af indikatoren, der er meget tæt på landsgennemsnittet. En anden kommune (Albertslund) har også en benchmarkingindikator meget tæt på 0, men den tredjemindste observerede varighed (på ca. 25 måneder).

Figur 6.2 Sammenhæng mellem gennemsnitlig varighed og benchmarkingindikator (restrikterede varigheder op til tre år). De 72 kommuner, der har flest indvandrere

Ved sammenligning af figur 6.1 og 6.2 skal man være opmærksom på, at benchmarkingindikatoren varierer betydeligt mere i figur 6.1, hvor alle kommuner er med: Fra ca. -13 til ca. 7. I figur 6.2 er variationen kun fra ca. -8 til ca. 5. Tilsvarende er variationen i den observerede varighed også større i figur 6.1. Baggrunden herfor er diskuteret i afsnit 5.1.

6.3 Variationen i benchmarkingindikatorerne for de to succeskriterier

Tabel 6.2 viser gennemsnit og variation for de ukorrigerede og korrigerede indikatorer for integrationssucces, når succeskriteriet er henholdsvis 26 og otte ugers selvforsørgelse. De ukorrigerede indikatorer er det, der ovenfor blev kaldt observerede gennemsnitlige varigheder, og de korrigerede indikatorer er benchmarkingindikatorerne, hvor der er korrigeret for, at kommunernes vilkår er forskellige.

Øverste del af tabel 6.2 viser gennemsnit og variation for indikatorerne for alle kommuner, mens den nederste del af tabellen alene vedrører de 72 kommuner med flest indvandrere, der er med i tabel 5.1 og 6.1. Som det også fremgår af analysen ovenfor ses, at den gennemsnitlige varighed

til påbegyndelse af selvforsørgelse er større for det mere restriktive succeskriterium (mindst 26 ugers selvforsørgelse) end for det mindre restriktive 8-ugers-kriterium. Det ses også, at den gennemsnitlige varighed ifølge de ukorrigerede indikatorer er noget større, når alle kommuner inddrages, end når kun de 72 med flest indvandrere er med. Dette afspejler imidlertid i høj grad, at de mindre kommuner har fået en større andel flygtninge end familiesammenførte i forhold til de store kommuner. Man kan altså ikke på baggrund af tabel 6.2 konkludere, at integrationsindsatsen er ringere i kommuner med få indvandrere.

Gennemsnittene for de korrigerede (benchmarking)indikatorer er tæt på nul. Der er tale om uvægtede kommunegennemsnit. Benchmarkingindikatorerne er som nævnt ovenfor normeret, så indikatoren for landet som helhed (svarende til et vægtet gennemsnit af kommuneindikatorerne) er lig nul.

Korrektionen for kommunernes forskellige vilkår bevirker en betydelig reduktion i variansen på indikatorerne. For alle kommuner er der tale om en reduktion på 60% for 26-ugers-kriteriet og på 46% for 8-ugers-kriteriet. For de 72 kommuner med flest indvandrere er reduktionen på henholdsvis 72 og 66%. Det vil sige, at en meget stor del af variationen over kommuner i den gennemsnitlige varighed til selvforsørgelse kan forklares af kommunernes forskellige vilkår, repræsenteret ved de forklarende variabler i den statistiske model.

Tabel 6.2 Gennemsnit og variation for ukorrigerede og korrigerede indikatorer for integrationssucces (dvs. hhv. observerede gennemsnitlige varigheder og benchmarkingindikatorer), når succeskriteriet er selvforsørgelse i mindst 26 henholdsvis otte uger

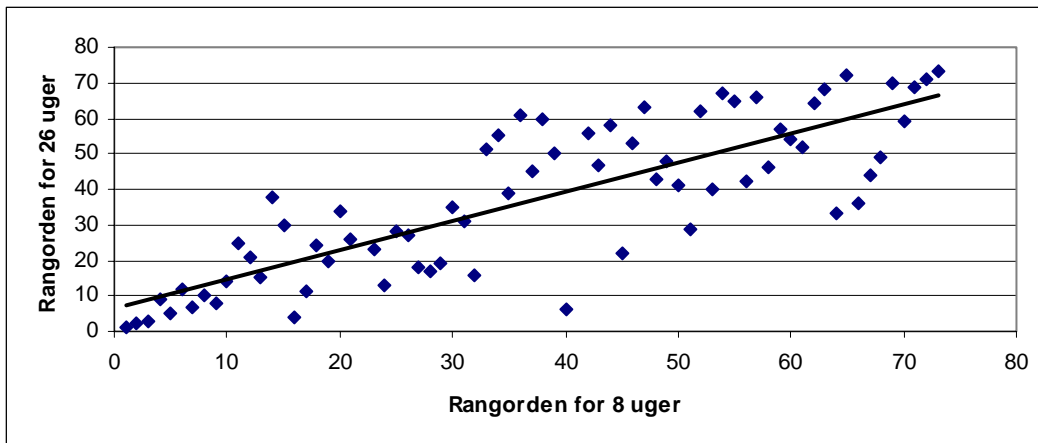
Succes-kriterium	Type af indikator	Gennemsnit	Standardafvigelse	Minimum	Maksimum	Varians	Reduktion i varians (procent)
<i>Alle kommuner med indvandrere</i>							
26 uger	Ukorrig.	39,60	4,10	22,51	48,00	16,81	60
26 uger	Korrigeret	0,39	2,59	-8,69	8,81	6,71	
8 uger	Ukorrig.	37,72	4,24	22,61	45,84	17,98	46
8 uger	Korrigeret	0,51	3,12	-13,03	7,49	9,73	
<i>De 72 kommuner med mindst 80 indvandrere</i>							
26 uger	Ukorrig.	37,46	4,26	22,51	42,68	18,15	72
26 uger	Korrigeret	-0,25	2,26	-7,21	6,56	5,11	
8 uger	Ukorrig.	35,82	3,87	23,13	42,01	14,98	66
8 uger	Korrigeret	-0,25	2,24	-7,62	4,92	5,02	

6.4 Sammenligning af benchmarkingindikatorerne for de to succeskriterier

For at give et overblik over konsekvenserne af at ændre succeskriteriet (med hensyn til antal ugers selvforsørgelse), kan det være relevant ikke blot at sammenligne de dårligst eller bedst placerede kommuner under hver specifikation (som i afsnit 6.1), men også at foretage en generel vurdering af forskellene mellem kommunernes placering. Derfor er i figur 6.3 vist sammenhængen mellem rangordnen af benchmarkingindikatorerne under hver af de to specifikationer (mindst otte henholdsvis 26 ugers selvforsørgelse) for de 72 kommuner med flest indvandrere.

Figur 6.3 Sammenligning af benchmarkingrangorden

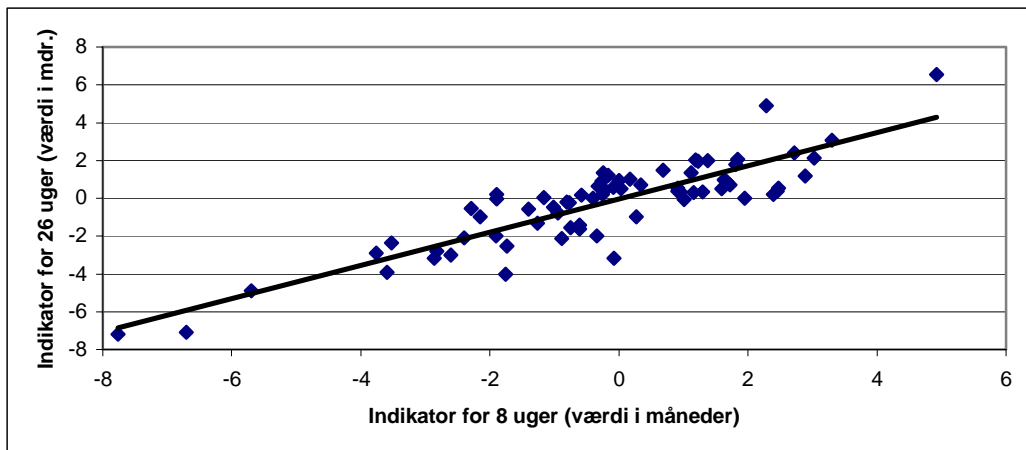
6.3

Hvis de to analyser havde givet kommunerne præcis samme rangorden, ville punkterne i diagrammet ligge på en ret linje – hvilket de tydeligvis ikke gør. I figur 6.3 ses fx, at en kommune (Albertslund) er nr. 40 (ca. midt i rangordnen), når succeskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst otte uger, mens den ligger i toppen (nr. 6), når succeskriteriet specificeres som minimum 26 uger. En anden kommune (Haderslev), der ligger lidt bedre placeret end Albertslund efter 8-ugers-kriteriet (som nr. 38), er nr. 60 ifølge 26-ugers-kriteriet. Det er dog klart, at den generelle tendens er, at punkterne i diagrammet følger en linje med positiv hældning, hvilket indikerer, at rangordnen under de to specifikationer af varig selvforsørgelse ikke er meget forskellig. For de fleste kommuner er placeringen under den ene specifikation således ikke meget forskellig fra placeringen under den anden.

En sammenligning af selve benchmarkingindikatorerne (i stedet for den rangorden, de implicerer) viser naturligvis det samme; se figur 6.4.²⁶

Figur 6.4 Sammenligning af benchmarkingindikatorer

6.5 Sammenligning med tidligere undersøgelser af kommunernes integrationsindsats

I den tidligere benchmarkingrapport Andersen et al. (2005b) er der en grundig sammenligning af analyserne i denne rapport og de to første akf-rapporter af denne type: Husted og Heinesen (2004) og et al. (2005a). I dette afsnit vil vi alene sammenligne resultaterne fra den aktuelle rapport med resultaterne fra to tidligere rapporter: Andersen et al. (2005a), hvor succeskriteriet er baseret på selvforsørgelse som i den aktuelle rapport, og Husted og Heinesen (2006), hvor succeskriteriet er baseret på beskæftigelse.

6.5.1 Sammenligning med den tidligere undersøgelse vedr. selvforsørgelse

Den af de tidligere rapporter, der ligner den aktuelle rapport mest, er Andersen et al. (2005a). I forhold til denne rapport er det nye i den aktuelle rapport, at analyseperioden er udvidet med knap to år (den aktuelle analyse går frem til uge 50 i 2005, mens den tidligere gik frem til uge 13 i 2004), og at der er inddraget flere forklarende variabler i den statistiske model, nemlig en variabel for, om den enkelte indvander bor i et socialt udsat boligområde, og en variabel for antallet af arbejdspladser i kommunen i forhold til antallet af indbyggere i den erhvervsaktive alder. Desuden tillades effekten af at have børn at være forskellig for henholdsvis en-

lige og personer, der bor i parforhold. Det forhold, at analyseperioden er udvidet, betyder også, at de restrikerede gennemsnitlige varigheder er beregnet op til fire år, mod tre år i den tidligere analyse, og at benchmarkindikatorerne er beskrevet for flere kommuner (72 mod før godt 50).

Den tidligere rapport indeholder, ligesom den aktuelle, to delanalyser, en med 26-ugers-kriteriet og en for 8-ugers-kriteriet for integrationssucces. I det følgende sammenlignes først de to analyser, hvor succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse. Dernæst sammenlignes de to analyser med 8-ugers-kriteriet.

26-ugers-kriteriet

Tabel 6.3 sammenligner resultaterne i den aktuelle og tidligere undersøgelse, når succeskriteriet er 26 ugers selvforsørgelse, og når der tages udgangspunkt i de fem bedst og fem dårligst placerede kommuner i den aktuelle analyse. Tre af de fem bedst placerede i den aktuelle undersøgelse (Grindsted, Høje-Taastrup og Kjellerup) var ikke blandt de 51 kommuner, der indgik i rangordnen i den tidligere undersøgelse. Helsingør og Horsens, der er henholdsvis nr. 4 og 5 i den aktuelle undersøgelse, var hhv. nr. 16 og 1 i den tidligere undersøgelse. Tre af de fem dårligst placerede i den aktuelle undersøgelse indgik ikke i rangordnen i den tidligere undersøgelse, mens Skive og Hedensted, der i den aktuelle analyse er næstsidst og tredjesidst, var sidst og næstsidst i den tidligere.

Tabel 6.4 viser tilsvarende sammenligningen af resultaterne i den aktuelle og tidligere undersøgelse, når der tages udgangspunkt i de fem bedst og fem dårligst placerede kommuner i den *tidligere* analyse. De fem bedst placerede i den tidligere analyse hører også til de bedre placerede kommuner i den aktuelle analyse. De er henholdsvis nr. 5, 18, 9, 24 og 11. De fem dårligst placerede i den tidligere analyse er også placeret i bunden af fordelingen i den aktuelle analyse: To i »bund 5« (Hedensted og Skive), yderligere to i »bund 10« (Viborg og Sorø) og en som nr. 52 (dvs. nr. 21 fra bunden).

Tabel 6.3 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Andersen et al. (2005a) – de bedst/dårligst placerede i den aktuelle rapport; 26-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den aktuelle rapport	Placering i den tidligere rapport; 51 kommuner
1. Grindsted	Ej med i rangorden
2. Høje-Taastrup	Ej med i rangorden
3. Kjellerup	Ej med i rangorden
4. Helsingør	16
5. Horsens	1
De fem dårligst placerede i den aktuelle rapport	Placering i den tidligere rapport; 51 kommuner
68. Værløse	Ej med i rangorden
69. Haslev	Ej med i rangorden
70. Hedensted	50
71. Skive	51
72. Brøndby	Ej med rangorden

Tabel 6.4 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Andersen et al. (2005a) – de bedst/dårligst placerede i den tidligere rapport; 26-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den tidligere rapport	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
1. Horsens	5
2. Ballerup	18
3. Frederiksberg	9
4. Roskilde	24
5. Hjørring	11
De fem dårligst placerede i den tidligere rapport	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
47. Viborg	67
48. Solrød	52
49. Sorø	63
50. Hedensted	70
51. Skive	71

Der er altså en ret høj grad af overensstemmelse mellem resultaterne for kommuner i toppen og bunden af rangordnen i de to undersøgelser. At der er forskelle i nogle kommuners placering i de to undersøgelser er ikke overraskende, da som nævnt både analyseperioden og den statistiske model er udvidet. Dertil kommer, at der indgår 72 kommuner i rangordnen i den aktuelle rapport mod kun 51 i den tidligere rapport.

8-ugers-kriteriet

Tabel 6.5 og 6.6 svarer til henholdsvis tabel 6.3 og 6.4 bortset fra, at sammenligningen nu gælder de to analyser, hvor succeskriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse. Af tabel 6.5 ses, at ud af de fem bedst placerede kommuner i den aktuelle analyse er to (Frederiksberg og Horsens) i »top 10« i den tidligere analyse, yderligere en (Kjellerup) i »top 15«, mens de to sidste ikke var med i den tidligere rangorden. Blandt de fem dårligst placerede i den aktuelle analyse er Dronninglund placeret tæt på midten af fordelingen (nr. 30 ud af 51) i den tidligere undersøgelse, mens de fire øvrige ikke var med i den tidligere rangorden.

Tabel 6.5 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Andersen et al. (2005a) – de bedst/dårligst placerede i den aktuelle rapport; 8-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den aktuelle analyse	Placering i den tidligere analyse; 51 kommuner
1. Grindsted	Ej med i rangorden
2. Høje-Taastrup	Ej med i rangorden
3. Kjellerup	15
4. Frederiksberg	6
5. Horsens	2
De fem dårligst placerede i den aktuelle rapport	Placering i den tidligere rapport; 51 kommuner
68. Haslev	Ej med i rangorden
69. Dronninglund	30
70. Værløse	Ej med i rangorden
71. Hedensted	Ej med i rangorden
72. Brøndby	Ej med i rangorden

Tabel 6.6 viser resultatet af »den omvendte« sammenligning af, hvorledes de kommuner, der er placeret i »top 5« og »bund 5« i den tidligere undersøgelse, placeres i analyserne fra den aktuelle rapport. Af de fem bedst placerede fra den tidligere undersøgelse er to (Horsens og Frederikshavn) i »top 10« i den aktuelle rapport, mens yderligere en (Roskilde) er i »top 20«, og de to sidste (Ballerup og Haderslev) er henholdsvis nr. 27 og 38. Af de fem dårligst placerede fra den tidligere rapport er en (Skive) i »bund 10« i den aktuelle rapport, mens yderligere to (Sorø og Ribe) er i »bund 20«, mens Thisted og Holstebro er placeret som henholdsvis nr. 25 og 48.

Tabel 6.6 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Andersen et al. (2005a) – de bedst/dårligst placerede i den tidligere rapport; 8-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den tidligere analyse	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
1. Haderslev	38
2. Horsens	5
3. Roskilde	18
4. Ballerup	27
5. Frederikshavn	9
De fem dårligst placerede i den tidligere analyse	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
47. Ribe	57
48. Holstebro	48
49. Thisted	25
50. Sorø	61
51. Skive	64

Der er altså noget mindre overensstemmelse mellem resultaterne for kommuner i toppen og bunden af rangordnen i de to undersøgelser med 8-ugers-kriteriet end med 26-ugers-kriteriet. Igen skal det bemærkes, at det ikke er overraskende, at der er forskelle i nogle kommuners placering i de to undersøgelser, da som nævnt både analyseperioden og den statistiske model er udvidet.

6.5.2 Sammenligning med den seneste undersøgelse vedr. beskæftigelse

Den seneste benchmarkingrapport, hvor succeskriteriet er baseret på varigheden til beskæftigelse er Husted og Heinesen (2006). Den statistiske model i denne rapport er identisk med modellen i den aktuelle rapport. Det er således helt de samme forklarende variabler, der indgår. De væsentligste forskelle i forhold til den aktuelle rapport er følgende:

- *Populationen* omfatter alle indvandrere omfattet af integrationsloven, uanset om de modtager introduktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse eller ej
- Succeskriterierne er *beskæftigelse* (og ikke selvforsørgelse) i henholdsvis seks og to måneder (svarende til 26 og otte uger i den aktuelle rapport)
- *Analyseperioden* er knap to år kortere (til 2003).

I begge analyser vises benchmarkingindikatorer for de 72 kommuner, der har flest indvandrere i analysepopulationen, men da denne er defineret forskelligt i de to undersøgelser, er det ikke de samme 72 kommuner, der indgår.

Den tidligere rapport indeholder, ligesom den aktuelle, to delanalyser, en med 26-ugers- (6-måneders-)kriteriet og en for 8-ugers- (2-måneders-) kriteriet for integrationssucces. Som i den aktuelle rapport regnes ordinær uddannelse som en succesfuld afslutning på linje med beskæftigelse/selvforsørgelse. I det følgende sammenlignes først de to analyser, hvor succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse henholdsvis beskæftigelse. Dernæst sammenlignes de to analyser med 8-ugers-kriteriet. Det skal bemærkes at man naturligvis ikke kan forvente meget ens resultater, når såvel succeskriterium, populationsgrundlag som dataperiode er så forskellige i de to undersøgelser.

26-ugers-kriteriet

Tabel 6.7 sammenligner resultaterne i den aktuelle og tidligere undersøgelse, når succeskriteriet er 26 ugers selvforsørgelse henholdsvis beskæftigelse, og når der tages udgangspunkt i de fem bedst og fem dårligst placerede kommuner i den aktuelle analyse. To af de fem bedst placerede i den aktuelle undersøgelse (Grindsted og Kjellerup) var ikke blandt de 72 kommuner, der indgik i rangordnen i den tidligere undersøgelse. Høje-Taastrup, Helsingør og Horsens, der er henholdsvis nr. 2, 4 og 5 i den aktuelle undersøgelse, var hhv. nr. 16, 9 og 11 i den tidligere undersøgelse. To af de fem dårligst placerede i den aktuelle undersøgelse indgik ikke i rangordnen i den tidligere undersøgelse, mens de to dårligst placerede i den aktuelle undersøgelse (Brøndby og Skive) lå som hhv. nr. 13 og 11 fra bunden i den tidligere undersøgelse. Værløse, der er placeret som femte dårligst i den aktuelle analyse, var i den anden ende af fordelingen (nr. 13) i den tidligere analyse.

Tabel 6.8 viser tilsvarende sammenligningen af resultaterne i den aktuelle og tidligere undersøgelse, når der tages udgangspunkt i de fem bedst og fem dårligst placerede kommuner i den *tidligere* analyse. To af de fem bedst placerede i den tidligere analyse (Åbenrå og Frederikshavn) er i »top 10« i den aktuelle analyse, to ligger tæt på midten af fordelingen (Tårnby

og Vordingborg), mens en ikke er med i rangordenen i den aktuelle rapport. To af de fem dårligst placerede i den tidligere analyse (Næstved og Dronninglund) er i »bund 15« i den aktuelle analyse, to (Thisted og Holbæk) er tæt på midten af fordelingen, mens Karlebo ikke er med i den aktuelle rapport's rangorden.

Tabel 6.7 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Husted og Heinesen (2006) – de bedst/dårligst placerede i den aktuelle rapport; 26-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den aktuelle rapport	Placering i den tidligere rapport; 72 kommuner
1. Grindsted	Ej med i rangorden
2. Høje-Taastrup	16
3. Kjellerup	Ej med i rangorden
4. Helsingør	9
5. Horsens	11
De fem dårligst placerede i den aktuelle rapport	Placering i den tidligere rapport; 72 kommuner
68. Værløse	13
69. Haslev	Ej med i rangorden
70. Hedensted	Ej med i rangorden
71. Skive	62
72. Brøndby	60

Tabel 6.8 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Husted og Heinesen (2006) – de bedst/dårligst placerede i den tidligere rapport; 26-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den tidligere rapport	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
1. Tårnby	39
2. Åbenrå	7
3. Vordingborg	25
4. Frederikshavn	8
5. Frederikssund	Ej med i rangorden
De fem dårligst placerede i den tidligere rapport	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
68. Thisted	28
69. Holbæk	31
70. Næstved	60
71. Dronninglund	58
72. Karlebo	Ej med i rangorden

8-ugers-kriteriet

Tabel 6.9 og 6.10 svarer til henholdsvis tabel 6.7 og 6.8 bortset fra, at sammenligningen nu gælder de to analyser, hvor succeskriteriet mindst otte ugers selvforsørgelse henholdsvis beskæftigelse. Af tabel 6.9 ses, at ud af de fem bedst placerede kommuner i den aktuelle analyse er en (Høje-Taastrup) i »top 10« i den tidligere analyse, yderligere en (Horsens) i »top 20«, en (Frederiksberg) er nr. 34, mens de to sidste ikke var med i den tidligere rangorden. Blandt de fem dårligst placerede i den aktuelle analyse er Dronninglund den lavest placerede i den tidligere undersøgelse, Brøndby er nr. 11 fra bunden, mens Hedensted og Værløse er placeret i den anden ende af fordelingen (som nr. 9 og 17). Haslev var ikke med i den tidligere rangorden.

Tabel 6.9 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Husted og Heinesen (2006) – de bedst/dårligst placerede i den aktuelle rapport; 8-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den aktuelle analyse	Placering i den tidligere analyse; 72 kommuner
1. Grindsted	Ej med i rangorden
2. Høje-Taastrup	8
3. Kjellerup	Ej med i rangorden
4. Frederiksberg	34
5. Horsens	16
De fem dårligst placerede i den aktuelle rapport	Placering i den tidligere rapport; 72 kommuner
68. Haslev	Ej med i rangorden
69. Dronninglund	72
70. Værløse	17
71. Hedensted	9
72. Brøndby	62

Tabel 6.10 viser resultatet af »den omvendte« sammenligning af, hvorledes de kommuner, der er placeret i »top 5« og »bund 5« i den tidligere undersøgelse, placeres i analyserne fra den aktuelle rapport. Af de fem bedst placerede fra den tidligere undersøgelse er Frederikshavn og Vordingborg placeret som nr. 9 og 11 i den aktuelle rapport, mens Haderslev er placeret omkring midten af fordelingen; de to sidste er ikke med i den aktuelle rapport's rangorden. Af de fem dårligst placerede fra den tidligere rapport er tre (Dronninglund, Svendborg og Skive) i »bund 10« i den ak-

tuelle rapport, Sorø er nr. 12 fra bunden, mens Thisted ligger som nr. 25 (fra toppen).

Tabel 6.10 Sammenligning af resultaterne fra den aktuelle rapport og den tidligere rapport Husted og Heinesen (2006) – de bedst/dårligst placerede i den tidligere rapport; 8-ugers-kriteriet

De fem bedst placerede i den tidligere analyse	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
1. Haderslev	38
2. Frederikssund	Ej med i rangorden
3. Vordingborg	11
4. Frederikshavn	9
5. Farum	Ej med i rangorden
De fem dårligst placerede i den tidligere analyse	Placering i den aktuelle rapport; 72 kommuner
68. Thisted	25
69. Svendborg	63
70. Skive	64
71. Sorø	61
72. Dronninglund	69

Som ventet er der altså ikke nogen tæt sammenhæng mellem placeringerne i de to undersøgelser, men på den anden side er det ret få kommuner, der skifter meget rundt i fordelingen.

Bilag 1

Tabeller med estimationsresultater

Tabel B1.1-B1.4 viser middelværdi, minimum og maksimum for de forklarende variabler samt estimationsresultater: de estimerede koefficienter, en indikation af, om de er statistisk signifikante (forskellige fra nul), samt deres standardafvigelse. Tabel B1.1 og B1.2 viser resultaterne for henholdsvis mænd og kvinder i analysen, hvor succeskriteriet er mindst 26 ugers selvforsørgelse. Tabel B1.3 og B1.4 viser tilsvarende resultater for mænd og kvinder, når succeskriteriet er mindst otte ugers selvforsørgelse.

Dataenheden i analysen er forløb og ikke personer. Antallet af forløb er som nævnt i kapitel 3 lidt større end antallet af personer, fordi personer, der er flyttet fra en kommune til en anden før påbegyndelse af en periode med selvforsørgelse, har to forløb: et i den første kommune og et i den anden. (Tilsvarende er der tre forløb for personer, der har flyttet kommune to gange, osv.). Der er imidlertid ikke stor forskel på karakteristika baseret på antal forløb og karakteristika baseret på personer, da kun ca. 10% af indvandrerne har boet i mere end én kommune.

Den tredjesidste kolonne i tabel B1.1-B1.4 viser de beregnede koefficienter for de forklarende variabler. Et positivt fortegn for en koefficient betyder, at en stigning i den pågældende variabels værdi øger afgangsraten, dvs. øger sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende, dvs. at den forventede varighed til et påbegyndt selvforsørgelsesforløb. For kategoriserede variabler svarer det til, at afgangsraten er større for den pågældende kategori i forhold til referencekategorien. For eksempel er koefficienten til variabelen »Bor sammen med en dansk partner« positiv, hvilket betyder, at

en person har en større afgangsrate (dvs. større sandsynlighed for hurtigt at blive selvforsørgende), hvis han bor sammen med en etnisk dansk partner, end hvis han bor sammen med en indvandrer, som er referencekategori for »civilstand«. Omvendt betyder et negativt fortegn, at en stigning i variabelens værdi mindsker afgangsraten, dvs. reducerer sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende. For eksempel er koefficienten til variabelen »kvoteflygtning« (der er 1, hvis personen er kvoteflygtning, og 0 ellers) negativ, hvilket betyder, at afgangsraten (dvs. sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende) er mindre for personer, der er kvoteflygtninge, end for andre.

Størrelsen af en koefficient afspejler, hvor stor effekten af en ændring i den tilsvarende variabel er på sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende. I forbindelse med koefficienten angives med stjerner, om den pågældende koefficient er statistisk signifikant; ** betyder, at den er statistisk signifikant, mens * betyder, at den er svagt signifikant.²⁷ Hvis der ikke er nogen stjerne ud for en koefficient, er den insignifikant, dvs. ikke signifikant. Det betyder, at man ikke – givet den statistiske usikkerhed på den beregnede koefficient – kan afvise, at koefficienten er lig nul, dvs. at den pågældende variabel er uden betydning for sandsynligheden for hurtigt at blive selvforsørgende.

Ved bestemmelsen af, hvilke variabler der er signifikante, er der taget hensyn til, at der kan være korrelation mellem forløb i samme kommune.²⁸ På den måde tages der højde for, at der effektivt ikke er så mange observationer for variabler på kommuneniveau, som der er for variablerne på individniveau; der er som nævnt flere tusinde individer (forløb), men kun 271 kommuner.²⁹ Dette er vigtigt ved bestemmelsen af, hvilke kommunevariabler der er signifikante.

Når koefficienterne er tæt på nul, svarer deres størrelse omtrent til den relative ændring i afgangsraten, når variabelen øges med én enhed. For eksempel er koefficienten til indikatorvariabelen for, at en person er mellem 20 og 24 år, lig med 0,24 i tabel B1.1, hvilket betyder, at afgangsraten er cirka 24% større for personer, der er mellem 20 og 24 år på tidspunktet for opholdstilladelse, end for personer, der er mellem 25 og 29 år på tidspunktet for opholdstilladelse, som er den gruppe, der er referencekategori for alder. Denne fortolkning af koefficienternes størrelse er dog ikke præcis

(således er det rigtige tal 27% og ikke 24% i ovenstående eksempel) og den gælder ikke, når koefficienterne er (numerisk) store.³⁰

Tabel Gennemsnit, minimum og maksimum samt beregnede koefficienter B1.1 for mænd, når succeskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst 26 uger

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Opholdstid før tilflytning til kommunen	0.210	0.000	5.658	0.468	**	0.110
Opholdstid før tilflytning til kommunen kvadreret	0.650	0.000	32.017	-0.063	**	0.025
Flyttet	0.109	0.000	1.000	0.197	**	0.082
Enlig	0.478	0.000	1.000	0.328	**	0.062
Bor sammen med dansk partner	0.090	0.000	1.000	0.427	**	0.063
Opholdstilladelse i 1999	0.157	0.000	1.000	0.145		0.182
Opholdstilladelse i 2000	0.253	0.000	1.000	0.056		0.176
Opholdstilladelse i 2001	0.306	0.000	1.000	0.050		0.195
Opholdstilladelse i 2002	0.161	0.000	1.000	0.128		0.192
Opholdstilladelse i 2003	0.081	0.000	1.000	0.404	**	0.195
Spor 1 i danskundervisningen	0.152	0.000	1.000	-0.615	**	0.063
Spor 2 i danskundervisningen	0.365	0.000	1.000	-0.242	**	0.040
Spor i danskundervisningen uoplyst	0.078	0.000	1.000	0.050		0.064
Humanitær opholdstilladelse	0.015	0.000	1.000	-0.867	**	0.215
Kvoteflygtning	0.077	0.000	1.000	-0.280	**	0.082
1-4 sygesikringsydelse	0.208	0.000	1.000	0.018		0.037
5-9 sygesikringsydelse	0.166	0.000	1.000	-0.158	**	0.054
10-19 sygesikringsydelse	0.120	0.000	1.000	-0.383	**	0.059
20 sygesikringsydelse eller derover	0.061	0.000	1.000	-0.458	**	0.080
Bor i et socialt udsat boligområde	0.036	0.000	1.000	-0.116		0.093
Flygtning	0.688	0.000	1.000	-0.602	**	0.093
Familiesammenført til flygtning	0.098	0.000	1.000	-0.379	**	0.085
Irak	0.287	0.000	1.000	-0.541	**	0.127
Afghanistan	0.162	0.000	1.000	-0.464	**	0.143
Tyrkiet	0.065	0.000	1.000	-0.110		0.147
Somalia	0.086	0.000	1.000	-0.678	**	0.143
Thailand	0.002	0.000	1.000	-0.250		0.291
Serbien-Montenegro	0.042	0.000	1.000	-0.292	**	0.135
Pakistan	0.020	0.000	1.000	-0.254	**	0.127
Iran	0.038	0.000	1.000	-0.383	**	0.140
Rusland	0.009	0.000	1.000	-0.463	**	0.217
Libanon	0.029	0.000	1.000	-1.123	**	0.142
Kina	0.007	0.000	1.000	0.035		0.239
USA	0.008	0.000	1.000	-0.014		0.213
Marokko	0.008	0.000	1.000	0.172		0.195
Bosnien	0.029	0.000	1.000	0.193		0.148
Jugoslavien	0.015	0.000	1.000	-0.252		0.170
Vietnam	0.006	0.000	1.000	-0.055		0.302
Polen	0.002	0.000	1.000	0.126		0.241
Sri Lanka	0.010	0.000	1.000	-0.071		0.168
Syrien	0.010	0.000	1.000	-0.640	**	0.209

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Kuwait	0.011	0.000	1.000	-0.934	**	0.209
Oprindelsesland uoplyst	0.008	0.000	1.000	-0.532	**	0.218
Sudan	0.013	0.000	1.000	-0.863	**	0.258
Burundi	0.007	0.000	1.000	-0.407	*	0.219
Øvrige Asien	0.039	0.000	1.000	-0.246		0.170
Syd- og Mellemamerika	0.013	0.000	1.000	-0.341	**	0.150
Øvrige Afrika	0.048	0.000	1.000	-0.183		0.132
Øvrige lande	0.017	0.000	1.000	-0.137		0.147
16-19 år	0.054	0.000	1.000	0.187	**	0.070
20-24 år	0.137	0.000	1.000	0.244	**	0.043
30-34 år	0.210	0.000	1.000	-0.289	**	0.047
35-39 år	0.142	0.000	1.000	-0.479	**	0.064
40-44 år	0.100	0.000	1.000	-0.792	**	0.074
45-49 år	0.057	0.000	1.000	-1.184	**	0.108
50-64 år	0.061	0.000	1.000	-1.742	**	0.127
0-2-årige børn	0.135	0.000	1.000	-0.214	**	0.050
3-6-årige børn	0.145	0.000	1.000	-0.060		0.061
Antal børn i alderen 0-17 år	0.772	0.000	10.000	-0.009		0.028
Enlig med 0-2-årige børn	0.001	0.000	1.000	-0.071		0.410
Enlig med 3-6-årige børn	0.003	0.000	1.000	-0.449		0.431
Enlig og antal børn i alderen 0-17 år	0.023	0.000	10.000	0.024		0.078
Indvandrere fra tredjelande pr. indbygger	0.065	0.000	0.267	2.410	**	0.922
Indvandrere under integrationsloven pr. 10.000 indbyggere	36.557	0.000	121.425	0.006	**	0.002
Ledighedsprocent	5.003	0.000	14.800	-0.069	**	0.015
Andel arbejdspladser på mellem- eller højt niveau	26.349	0.000	87.264	-0.011	**	0.003
Antal arbejdspladser i f.t. antal 18-64-årige indbyggere	0.740	0.274	1.743	0.677	**	0.207
Tidsperiode 1: under 1 måned				-5.352	**	0.268
Tidsperiode 2: 1-3 måneder				-4.309	**	0.232
Tidsperiode 3: 3-6 måneder				-3.824	**	0.225
Tidsperiode 4: 6-9 måneder				-3.839	**	0.227
Tidsperiode 5: 9-12 måneder				-3.745	**	0.232
Tidsperiode 6: 12-15 måneder				-3.844	**	0.221
Tidsperiode 7: 15-18 måneder				-3.695	**	0.226
Tidsperiode 8: 18-24 måneder				-3.615	**	0.227
Tidsperiode 9: 24-30 måneder				-3.351	**	0.231
Tidsperiode 10: 30-36 måneder				-3.373	**	0.225
Tidsperiode 11: Over 36 måneder				-3.392	**	0.221

Note: ** betyder, at den pågældende koefficient er statistisk signifikant (på 5%-niveau), mens * betyder svagt signifikant (10%-niveau).

De angivne koefficienter til de kategoriserede variabler skal ses i forhold til de respektive referencekategorier. Referencepersonen er således karakteriseret ved at være en person, der 1) ikke har flyttet kommune, 2) bor sammen med en udenlandsk partner, 3) har fået opholdstilladelse i 2004, 4) går på spor 3 i danskundervisningen, 5) ikke har fået humanitær opholdstilladelse, 6) ikke er ankommet som kvoteflygtning, 7) har ikke haft nogen sygesikringsydelse i indvandringsåret, 8) er familiesammenført til en person, der ikke er flygtning, 9) er indvandret fra »andre europæiske lande«, dvs. enten Albanien, Bulgarien, Malta, Rumænien, Schweiz, Sovjetunionen, Ungarn, Ukraine, Hviderusland, Moldova, Kroatien, Makedonien, Slovenien, Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen eller Slovakiet, 10) er mellem 25 og 29 år på tidspunktet for opholdstilladelse, 11) ikke har børn mellem 0 og 2 år, 12) ikke har børn mellem 3 og 6 år, 13) ikke bor i et socialt udsat boligområde.

Variablerne Tidsperiode 1-11 angiver de tidsintervaller, inden for hvilke afgangsraten antages konstant. De estimerede koefficienter til disse variabler er varighedsafhængige konstantled.

Tabel Gennemsnit, minimum og maksimum samt beregnede koefficienter B1.2 for kvinder, når succeskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst 26 uger

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Opholdstid før tilflytning til kommunen	0.160	0.000	5.550	0.476	**	0.222
Opholdstid før tilflytning til kommunen kvadreret	0.482	0.000	30.803	-0.104	*	0.058
Flyttet	0.092	0.000	1.000	0.189	*	0.109
Enlig	0.204	0.000	1.000	-0.012		0.082
Bor sammen med dansk partner	0.122	0.000	1.000	0.636	**	0.057
Opholdstilladelse i 1999	0.161	0.000	1.000	-0.234		0.174
Opholdstilladelse i 2000	0.243	0.000	1.000	-0.209		0.185
Opholdstilladelse i 2001	0.283	0.000	1.000	-0.332	*	0.183
Opholdstilladelse i 2002	0.177	0.000	1.000	0.063		0.186
Opholdstilladelse i 2003	0.086	0.000	1.000	0.484	**	0.205
Spor 1 i danskundervisningen	0.282	0.000	1.000	-0.621	**	0.056
Spor 2 i danskundervisningen	0.302	0.000	1.000	-0.373	**	0.053
Spor i danskundervisningen uoplyst	0.098	0.000	1.000	0.054		0.089
Humanitær opholdstilladelse	0.015	0.000	1.000	-0.780	**	0.289
Kvoteflygtning	0.054	0.000	1.000	-0.301	**	0.130
1-4 sygesikringsydelse	0.129	0.000	1.000	-0.025		0.063
5-9 sygesikringsydelse	0.183	0.000	1.000	-0.228	**	0.053
10-19 sygesikringsydelse	0.205	0.000	1.000	-0.339	**	0.053
20 sygesikringsydelse eller derover	0.109	0.000	1.000	-0.528	**	0.096
Bor i et socialt udsat boligområde	0.044	0.000	1.000	-0.033		0.124
Flygtning	0.327	0.000	1.000	-0.677	**	0.082
Familiesammenført til flygtning	0.404	0.000	1.000	-0.619	**	0.078
Irak	0.254	0.000	1.000	-0.791	**	0.078
Afghanistan	0.140	0.000	1.000	-0.561	**	0.101
Tyrkiet	0.031	0.000	1.000	-0.074		0.093
Somalia	0.104	0.000	1.000	-0.653	**	0.167
Thailand	0.028	0.000	1.000	0.185	**	0.084
Serbien-Montenegro	0.044	0.000	1.000	-0.723	**	0.120
Pakistan	0.014	0.000	1.000	-0.087		0.153
Iran	0.043	0.000	1.000	-0.515	**	0.104
Rusland	0.024	0.000	1.000	-0.123		0.091
Libanon	0.023	0.000	1.000	-0.909	**	0.147
Kina	0.012	0.000	1.000	0.084		0.145
USA	0.005	0.000	1.000	-0.157		0.200
Marokko	0.013	0.000	1.000	-0.512	**	0.099
Bosnien	0.033	0.000	1.000	-0.082		0.117
Jugoslavien	0.016	0.000	1.000	-0.376	**	0.181
Vietnam	0.017	0.000	1.000	-0.149		0.146
Polen	0.009	0.000	1.000	-0.180		0.159
Sri Lanka	0.012	0.000	1.000	-0.289		0.188
Syrien	0.012	0.000	1.000	-1.224	**	0.214
Kuwait	0.006	0.000	1.000	-2.064	**	0.590
Oprindelsesland uoplyst	0.004	0.000	1.000	-0.055		0.242
Sudan	0.005	0.000	1.000	-1.142	**	0.413
Burundi	0.006	0.000	1.000	-0.222		0.182

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Øvrige Asien	0.031	0.000	1.000	-0.310	**	0.091
Syd- og Mellemamerika	0.018	0.000	1.000	-0.090		0.093
Øvrige Afrika	0.043	0.000	1.000	-0.226	**	0.092
Øvrige lande	0.015	0.000	1.000	-0.419	**	0.138
16-19 år	0.066	0.000	1.000	0.104		0.071
20-24 år	0.183	0.000	1.000	0.106	**	0.054
30-34 år	0.190	0.000	1.000	-0.099	*	0.053
35-39 år	0.134	0.000	1.000	-0.191	**	0.056
40-44 år	0.081	0.000	1.000	-0.210	**	0.070
45-49 år	0.047	0.000	1.000	-0.489	**	0.114
50-64 år	0.049	0.000	1.000	-1.165	**	0.135
0-2-årige børn	0.201	0.000	1.000	-0.296	**	0.058
3-6-årige børn	0.237	0.000	1.000	0.026		0.062
Antal børn i alderen 0-17 år	1.297	0.000	12.000	-0.157	**	0.026
Enlig med 0-2-årige børn	0.021	0.000	1.000	-0.559	**	0.180
Enlig med 3-6-årige børn	0.024	0.000	1.000	-0.264		0.216
Enlig og antal børn i alderen 0-17 år	0.134	0.000	7.000	-0.017		0.076
Indvandrere fra tredjelande pr. indbygger	0.068	0.000	0.267	0.602		0.867
Indvandrere under integrationsloven pr. 10.000 indbyggere	36.314	0.000	123.967	0.002		0.002
Ledighedsprocent	5.070	0.000	12.400	-0.058	**	0.015
Andel arbejdspladser på mellem- eller højt niveau	27.146	0.000	87.264	-0.007	*	0.004
Antal arbejdspladser i f.t. antal 18-64-årige indbyggere	0.750	0.289	1.743	0.303		0.232
Tidsperiode 1: under 1 måned				-4.249	**	0.286
Tidsperiode 2: 1-3 måneder				-3.693	**	0.233
Tidsperiode 3: 3-6 måneder				-3.088	**	0.212
Tidsperiode 4: 6-9 måneder				-3.032	**	0.229
Tidsperiode 5: 9-12 måneder				-2.978	**	0.227
Tidsperiode 6: 12-15 måneder				-3.108	**	0.239
Tidsperiode 7: 15-18 måneder				-3.118	**	0.248
Tidsperiode 8: 18-24 måneder				-3.092	**	0.238
Tidsperiode 9: 24-30 måneder				-2.948	**	0.243
Tidsperiode 10: 30-36 måneder				-3.050	**	0.241
Tidsperiode 11: Over 36 måneder				-3.036	**	0.240

Note: Se noten til tabel B1.1.

Tabel Gennemsnit, minimum og maksimum samt beregnede koefficienter B1.3 for mænd, når succeskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst otte uger

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Opholdstid før tilflytning til kommunen	0.178	0.000	5.581	0.503	**	0.129
Opholdstid før tilflytning til kommunen kvadreret	0.532	0.000	31.143	-0.068	**	0.033
Flyttet	0.099	0.000	1.000	0.189	**	0.093
Enlig	0.508	0.000	1.000	0.294	**	0.050
Bor sammen med dansk partner	0.066	0.000	1.000	0.513	**	0.114
Opholdstilladelse i 1999	0.147	0.000	1.000	-0.302	**	0.131
Opholdstilladelse i 2000	0.251	0.000	1.000	-0.344	**	0.125
Opholdstilladelse i 2001	0.315	0.000	1.000	-0.346	**	0.131
Opholdstilladelse i 2002	0.160	0.000	1.000	-0.192		0.139
Opholdstilladelse i 2003	0.083	0.000	1.000	0.128		0.144
Spor 1 i danskundervisningen	0.160	0.000	1.000	-0.600	**	0.067
Spor 2 i danskundervisningen	0.367	0.000	1.000	-0.273	**	0.043
Spor i danskundervisningen uoplyst	0.076	0.000	1.000	-0.010		0.064
Humanitær opholdstilladelse	0.016	0.000	1.000	-0.508	**	0.171
Kvoteflytning	0.083	0.000	1.000	-0.235	**	0.075
1-4 sygesikringsydelse	0.202	0.000	1.000	0.067	**	0.027
5-9 sygesikringsydelse	0.170	0.000	1.000	-0.142	**	0.054
10-19 sygesikringsydelse	0.123	0.000	1.000	-0.293	**	0.049
20 sygesikringsydelse eller derover	0.062	0.000	1.000	-0.485	**	0.075
Bor i et socialt udsat boligområde	0.034	0.000	1.000	-0.145	*	0.088
Flytning	0.745	0.000	1.000	-0.406	**	0.105
Familiesammenført til flytning	0.096	0.000	1.000	-0.238	**	0.079
Irak	0.310	0.000	1.000	-0.542	**	0.163
Afghanistan	0.175	0.000	1.000	-0.471	**	0.173
Tyrkiet	0.048	0.000	1.000	-0.068		0.170
Somalia	0.089	0.000	1.000	-0.546	**	0.148
Thailand	0.001	0.000	1.000	-0.057		0.588
Serbien-Montenegro	0.046	0.000	1.000	-0.264		0.164
Pakistan	0.014	0.000	1.000	-0.087		0.159
Iran	0.039	0.000	1.000	-0.371	**	0.158
Rusland	0.009	0.000	1.000	-0.535	**	0.265
Libanon	0.028	0.000	1.000	-1.109	**	0.159
Kina	0.006	0.000	1.000	-0.171		0.234
USA	0.005	0.000	1.000	0.004		0.343
Marokko	0.006	0.000	1.000	0.156		0.357
Bosnien	0.032	0.000	1.000	0.057		0.167
Jugoslavien	0.014	0.000	1.000	-0.395	*	0.235
Vietnam	0.004	0.000	1.000	0.110		0.359
Polen	0.001	0.000	1.000	-0.589	**	0.251
Sri Lanka	0.009	0.000	1.000	0.015		0.195
Syrien	0.010	0.000	1.000	-0.516	**	0.207
Kuwait	0.012	0.000	1.000	-1.007	**	0.208
Oprindelsesland uoplyst	0.008	0.000	1.000	-0.522	**	0.223
Sudan	0.013	0.000	1.000	-0.646	**	0.185
Burundi	0.007	0.000	1.000	-0.260		0.210

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Øvrige Asien	0.036	0.000	1.000	-0.312	*	0.190
Syd- og Mellemamerika	0.008	0.000	1.000	-0.368	**	0.155
Øvrige Afrika	0.042	0.000	1.000	-0.194		0.185
Øvrige lande	0.015	0.000	1.000	-0.090		0.197
16-19 år	0.050	0.000	1.000	0.239	**	0.068
20-24 år	0.124	0.000	1.000	0.266	**	0.049
30-34 år	0.211	0.000	1.000	-0.253	**	0.039
35-39 år	0.148	0.000	1.000	-0.457	**	0.055
40-44 år	0.105	0.000	1.000	-0.780	**	0.062
45-49 år	0.061	0.000	1.000	-1.128	**	0.078
50-64 år	0.065	0.000	1.000	-1.501	**	0.104
0-2-årige børn	0.132	0.000	1.000	-0.181	**	0.064
3-6-årige børn	0.151	0.000	1.000	-0.055		0.060
Antal børn i alderen 0-17 år	0.791	0.000	10.000	0.026		0.021
Enlig med 0-2-årige børn	0.001	0.000	1.000	0.062		0.403
Enlig med 3-6-årige børn	0.003	0.000	1.000	-0.627		0.463
Enlig og antal børn i alderen 0-17 år	0.019	0.000	7.000	-0.025		0.108
Indvandrere fra tredjelande pr. indbygger	0.061	0.000	0.267	2.526	**	1.038
Indvandrere under integrationsloven pr. 10.000 indbyggere	36.504	0.000	121.425	0.006	**	0.002
Ledighedsprocent	5.011	0.000	14.800	-0.045	**	0.012
Andel arbejdspladser på mellem- eller højt niveau	25.709	0.000	87.264	-0.012	**	0.003
Antal arbejdspladser i f.t. antal 18-64-årige indbyggere	0.732	0.274	1.743	0.585	**	0.170
Tidsperiode 1: under 1 måned				-4.723	**	0.293
Tidsperiode 2: 1-3 måneder				-3.690	**	0.207
Tidsperiode 3: 3-6 måneder				-3.421	**	0.217
Tidsperiode 4: 6-9 måneder				-3.390	**	0.246
Tidsperiode 5: 9-12 måneder				-3.393	**	0.238
Tidsperiode 6: 12-15 måneder				-3.386	**	0.280
Tidsperiode 7: 15-18 måneder				-3.152	**	0.280
Tidsperiode 8: 18-24 måneder				-3.111	**	0.294
Tidsperiode 9: 24-30 måneder				-2.832	**	0.292
Tidsperiode 10: 30-36 måneder				-2.770	**	0.299
Tidsperiode 11: Over 36 måneder				-2.644	**	0.308

Note: Se noten til tabel B1.1.

Tabel Gennemsnit, minimum og maksimum samt beregnede koefficienter B1.4 for kvinder, når succeskriteriet er fravær af offentlig forsørgelse i mindst otte uger

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Opholdstid før tilflytning til kommunen	0.163	0.000	5.525	0.231		0.157
Opholdstid før tilflytning til kommunen kvadreret	0.487	0.000	30.526	-0.030		0.039
Flyttet	0.096	0.000	1.000	0.337	**	0.094
Enlig	0.226	0.000	1.000	0.238	**	0.082
Bor sammen med dansk partner	0.073	0.000	1.000	0.687	**	0.070
Opholdstilladelse i 1999	0.146	0.000	1.000	-0.526	**	0.178
Opholdstilladelse i 2000	0.241	0.000	1.000	-0.631	**	0.177
Opholdstilladelse i 2001	0.290	0.000	1.000	-0.721	**	0.158
Opholdstilladelse i 2002	0.178	0.000	1.000	-0.228		0.165
Opholdstilladelse i 2003	0.089	0.000	1.000	0.336	**	0.160
Spor 1 i danskundervisningen	0.299	0.000	1.000	-0.698	**	0.060
Spor 2 i danskundervisningen	0.309	0.000	1.000	-0.354	**	0.048
Spor i danskundervisningen uoplyst	0.102	0.000	1.000	-0.005		0.104
Humanitær opholdstilladelse	0.018	0.000	1.000	-0.760	**	0.218
Kvoteflytning	0.062	0.000	1.000	-0.272	**	0.105
1-4 sygesikringsydelse	0.123	0.000	1.000	0.031		0.086
5-9 sygesikringsydelse	0.186	0.000	1.000	-0.237	**	0.047
10-19 sygesikringsydelse	0.214	0.000	1.000	-0.257	**	0.056
20 sygesikringsydelse eller derover	0.117	0.000	1.000	-0.368	**	0.088
Bor i et socialt udsat boligområde	0.044	0.000	1.000	0.044		0.155
Flygtning	0.388	0.000	1.000	-0.543	**	0.085
Familiesammenført til flygtning	0.433	0.000	1.000	-0.410	**	0.092
Irak	0.289	0.000	1.000	-0.663	**	0.083
Afghanistan	0.157	0.000	1.000	-0.462	**	0.100
Tyrkiet	0.019	0.000	1.000	-0.076		0.121
Somalia	0.114	0.000	1.000	-0.509	**	0.144
Thailand	0.016	0.000	1.000	0.270	**	0.117
Serbien-Montenegro	0.051	0.000	1.000	-0.686	**	0.135
Pakistan	0.008	0.000	1.000	-0.107		0.220
Iran	0.043	0.000	1.000	-0.405	**	0.105
Rusland	0.018	0.000	1.000	-0.272	**	0.133
Libanon	0.022	0.000	1.000	-0.730	**	0.171
Kina	0.010	0.000	1.000	-0.006		0.178
USA	0.003	0.000	1.000	0.164		0.172
Marokko	0.010	0.000	1.000	-0.504	**	0.148
Bosnien	0.039	0.000	1.000	-0.101		0.115
Jugoslavien	0.018	0.000	1.000	-0.256		0.157
Vietnam	0.013	0.000	1.000	-0.120		0.209
Polen	0.006	0.000	1.000	0.080		0.175
Sri Lanka	0.010	0.000	1.000	-0.152		0.179
Syrien	0.013	0.000	1.000	-1.449	**	0.351
Kuwait	0.007	0.000	1.000	-1.655	**	0.362
Oprindelsesland uoplyst	0.005	0.000	1.000	-0.135		0.222
Sudan	0.005	0.000	1.000	-1.002	**	0.342
Burundi	0.006	0.000	1.000	-0.304	*	0.162

Forklarende variabel	Gns.	Min.	Maks.	Koeff.	Sig.	Std.afv.
Øvrige Asien	0.025	0.000	1.000	-0.318	**	0.137
Syd- og Mellemamerika	0.012	0.000	1.000	-0.014		0.121
Øvrige Afrika	0.038	0.000	1.000	-0.199	*	0.105
Øvrige lande	0.016	0.000	1.000	-0.505	**	0.140
16-19 år	0.058	0.000	1.000	0.011		0.097
20-24 år	0.168	0.000	1.000	0.063		0.061
30-34 år	0.197	0.000	1.000	-0.141	**	0.055
35-39 år	0.140	0.000	1.000	-0.246	**	0.071
40-44 år	0.081	0.000	1.000	-0.339	**	0.081
45-49 år	0.051	0.000	1.000	-0.479	**	0.105
50-64 år	0.055	0.000	1.000	-1.110	**	0.103
0-2-årige børn	0.210	0.000	1.000	-0.158	**	0.055
3-6-årige børn	0.263	0.000	1.000	-0.030		0.062
Antal børn i alderen 0-17 år	1.414	0.000	12.000	-0.092	**	0.022
Enlig med 0-2-årige børn	0.023	0.000	1.000	-0.529	**	0.170
Enlig med 3-6-årige børn	0.028	0.000	1.000	-0.168		0.174
Enlig og antal børn i alderen 0-17 år	0.154	0.000	7.000	-0.131	**	0.064
Indvandrere fra tredjelande pr. indbygger	0.063	0.000	0.255	0.149		0.836
Indvandrere under integrationsloven pr. 10.000 indbyggere	36.049	0.000	123.967	0.003		0.002
Ledighedsprocent	5.022	0.000	12.400	-0.055	**	0.015
Andel arbejdspladser på mellem- eller højt niveau	26.100	0.000	87.264	-0.007	*	0.004
Antal arbejdspladser i f.t. antal 18-64-årige indbyggere	0.740	0.289	1.743	0.307		0.237
Tidsperiode 1: under 1 måned				-3.671	**	0.287
Tidsperiode 2: 1-3 måneder				-2.689	**	0.241
Tidsperiode 3: 3-6 måneder				-2.807	**	0.220
Tidsperiode 4: 6-9 måneder				-2.790	**	0.240
Tidsperiode 5: 9-12 måneder				-2.937	**	0.233
Tidsperiode 6: 12-15 måneder				-2.997	**	0.234
Tidsperiode 7: 15-18 måneder				-3.031	**	0.268
Tidsperiode 8: 18-24 måneder				-2.877	**	0.261
Tidsperiode 9: 24-30 måneder				-2.669	**	0.253
Tidsperiode 10: 30-36 måneder				-2.627	**	0.265
Tidsperiode 11: Over 36 måneder				-2.468	**	0.271

Note: Se noten til tabel B1.1.

Bilag 2

Ordliste: forklaring af tekniske udtryk

I dette bilag er de vigtigste tekniske udtryk, der er anvendt i rapporten, søgt forklaret. Det er valgt ikke at ordne ordlisten alfabetisk, men i stedet ud fra hensynet til at gøre den så forståelig som muligt, hvis den læses forfra (idet udtryk, der er placeret et stykke nede i ordlisten, til en vis grad forklares ud fra udtryk, der er placeret før).

Afgangsrate (eller hazardrate)

Afgangsraten på et givet tidspunkt er sandsynligheden for at afslutte forløbet (dvs. påbegynde en periode med selvforsørgelse, der varer mindst henholdsvis otte og 26 uger) inden for en kort periode efter dette tidspunkt, givet at forløbet ikke allerede er afsluttet.

Forløb (eller forløbsvariabel); højrecensurerede eller uafsluttede forløb

Forløb er den grundlæggende variabel i varighedsanalyser. I denne rapport er et forløb for en given person karakteriseret ved, at det begynder på det tidspunkt, hvor personen får opholdstilladelse, og afsluttes, når personen første gang påbegynder en periode med selvforsørgelse (af mindst otte henholdsvis 26 ugers varighed).

En del personer når ikke at afslutte forløbet (dvs. at blive selvforsørgende) inden for dataperioden (eller inden de evt. udvandrer eller dør). Sådanne forløb kaldes *uafsluttede* eller *højrecensurerede*. For sådanne forløb kender vi selvsagt ikke varigheden (til påbegyndelse af selvforsørgelse),

men vi ved dog, at varigheden mindst er lig med perioden fra opholdstilladelse til tidspunktet for højrecensurering (dvs. til de 15 første uger af 2004, eller til personen evt. flytter kommune, udvandrer eller dør). Hvis fx en person udvandrer 12 måneder efter, at han har fået opholdstilladelse, og hvis han inden for disse 12 måneder ikke er blevet selvforsørgende, så ved vi, at varigheden er mindst 12 måneder. Forløbet for denne person kan derfor benyttes i analyserne til at beregne afgangsraten for varigheder indtil 12 måneder.

Som hovedregel er der ét forløb for hver indvandrer, som indgår i analysen. Da det i den aktuelle analyse er vigtigt at kunne identificere, under hvilken kommune et givet forløb hører hjemme, er forløb for personer, der har flyttet kommune (inden påbegyndelse af selvforsørgelse), dog opdelt i to forløb: Forløbet i den første kommune betragtes som højrecensureret på flyttetidspunktet, mens forløbet i den anden kommune begynder på flyttetidspunktet. Som beskrevet i kapitel 3 og 4 tages der i analysen højde for opholdstiden i andre kommuner.

Overlevelsesfunktion eller overlevelseskurve

Overlevelsesfunktionen (eller -kurven) ved en given varighed angiver sandsynligheden for endnu ikke at have afsluttet forløbet (dvs. endnu ikke at have påbegyndt en periode med selvforsørgelse) ved denne varighed.

Overlevelsesfunktionen for en given kommune beregnes på to måder i den aktuelle analyse. For det første ud fra alene de grundlæggende data for forløb i kommunen (dette er den såkaldte *Kaplan-Meier-overlevelsesfunktion*, jf. nedenfor). For det andet ud fra den i afsnit 4 beskrevne statistiske model og de karakteristika, der kendetegner kommunen og de enkelte indvandrere i kommunen. Den første beregning af overlevelsesfunktionen benyttes som udgangspunkt for beregning af den »observerede« eller »faktiske« gennemsnitlige varighed i kommunen, mens den anden benyttes til beregning af den forventede gennemsnitlige varighed.

Kaplan-Meier-overlevelsesfunktionen eller -kurven

Kaplan-Meier-overlevelsesfunktionen er en beregning af overlevelsesfunktionen ud fra alene de grundlæggende data for forløb (dvs. uden at

anvende forklarende variabler), hvor der tages højde for højrecensurerede forløb.

Restrikeret gennemsnitlig varighed (restricted mean)

Den restrikerede gennemsnitlige varighed er den forventede varighed, givet den beregnede *overlevelseskurve*, restrikeret (dvs. begrænset) til en given maksimal varighed. I analyserne anvendes en restriktion på tre år på grund af den korte dataperiode. Givet denne restriktion er den restrikerede gennemsnitlige varighed lig med arealet under overlevelseskurven op til en varighed på tre år (for et eksempel på en beregnet overlevelseskurve, se figur 3.1). For et givet niveau af overlevelsesfunktionen efter tre år vil den restrikerede gennemsnitlige varighed være mindre, jo mere stejlt overlevelseskurven aftager mod dette niveau for korte varigheder, dvs. jo større afgangsraten er for korte varigheder.

Benchmarkingindikatoren

Benchmarkingindikatoren er for hver kommune beregnet som den »*observerede*« gennemsnitlige varighed fra opholdstilladelse til påbegyndelse af selvforsørgelse *minus* den *forventede* gennemsnitlige varighed (givet den statistiske model og kommunens og indvandrernes karakteristika), idet varighederne er restrikeret til maksimalt tre år. Den observerede gennemsnitlige restrikerede varighed er beregnet ud fra Kaplan-Meier-overlevelseskurven, mens den forventede gennemsnitlige restrikerede varighed er beregnet ud fra overlevelseskurven for hver enkelt indvandreri i kommunen, baseret på den statistiske model og kommunens og indvandrernes karakteristika.

Signifikans og insignifikans

En given størrelse (fx en koefficient), der er beregnet på baggrund af en statistisk model, siges at være (statistisk) signifikant, hvis man med »rimelig sikkerhed« kan afvise en hypotese om, at den er lig med nul. Koefficienten er altså signifikant, hvis det er meget usandsynligt at beregne en koefficient af den størrelsesorden, man har fundet, hvis den sande koefficient er nul. Normalt siger man, at en beregnet koefficient er signifikant, hvis sandsynligheden for at beregne en koefficient, der afviger mindst li-

ge så meget fra nul som den, man har beregnet, er mindre end 5%, givet at den sande værdi af koefficienten faktisk er nul. Man siger også, at koefficienten er signifikant på et 5%-niveau. Omvendt siger man normalt, at koefficienten er insignifikant, hvis den nævnte sandsynlighed er større end 5%.

Nogle gange anvender man andre signifikansniveauer. En koefficient siges således at være signifikant på et 10%-niveau, hvis den nævnte sandsynlighed er mindre end 10%.

En afledt størrelse som *benchmarkingindikatoren* for en given kommune, der også er beregnet på baggrund af en statistisk model, kan ligeledes siges at være signifikant forskellig fra nul (og dermed fra landsgennemsnittet), hvis sandsynligheden for at beregne en værdi af indikatoren, som afviger mindst lige så meget fra nul som den, der er beregnet, er mindre end 5%, givet at den sande værdi af indikatoren er nul.

Standardafvigelse

Standardafvigelsen er et mål for usikkerheden på en størrelse, der er beregnet ud fra en statistisk model. Hvis en beregnet koefficient (numerisk) er mindst dobbelt så stor som koefficientens standardafvigelse, svarer det omtrent til, at koefficienten er *signifikant* (på et 5%-niveau). Tilsvarende har vi beregnet en standardafvigelse på *benchmarkingindikatoren*. Hvis indikatoren for en given kommune (numerisk) er mere end dobbelt så stor som standardafvigelsen, svarer det omtrent til, at den er signifikant forskellig fra nul – og dermed fra landsgennemsnittet.

Referencekategori

Når observationerne i en analyse opdeles i kategorier ud fra et bestemt kriterium, så inkluderes i analysen variabler for hver af disse kategorier bortset fra én. Den kategori, der udelades, kaldes referencekategorien. For eksempel er observationerne eller forløbene i analyserne i denne rapport opdelt efter opholdsgrundlag, og der er her tre kategorier for personer omfattet af integrationsloven: Flygtning, familiesammenført til flygtning og familiesammenført til ikke-flygtning. Vi har valgt at lade den sidste kategori være referencekategori, således at der indgår to kategoriserede variabler for opholdsgrundlag i analysen (flygtning og familiesammenført til

flygtning). De beregnede effekter af disse to variabler skal så fortolkes som effekten af at være henholdsvis flygtning og familiesammenført til en flygtning, *i forhold til* at være familiesammenført til en ikke-flygtning.

Referencer

Andersen, Signe Hald; Eskil Heinesen og Leif Husted (2005a): *Benchmarkinganalyse af integrationen i kommunerne målt ved udlændinges selvforsørgelse 1999-2003*. København. Akf forlaget.

Andersen, Signe Hald; Eskil Heinesen og Leif Husted (2005b): *Benchmarkinganalyse af integrationen i kommunerne målt ved udlændinges beskæftigelse 1999-2002*. København. Akf forlaget.

Dorais, Louis-Jacques (1991): Refugee Adaption and Community Structure: The Indochinese in Quebec City, Canada. I *International Migration Review*, vol. 25, no. 3, pp. 551-573.

Hansen, Eigil Boll; Morten Frederiksen og Leena Eskelinen (2006): *Flygtninge og familiesammenførtes integration på arbejdsmarkedet – har kommunernes integrationsindsats betydning for integrationen?* FOKUS.

Heinesen, Eskil; Søren C. Winter, Ina Risom Bøge og Leif Husted (2004): *Kommunernes integrationsindsats og integrationssucces*. København. Akf forlaget.

Hummelgaard, Hans; Brian Krogh Graversen, D. Lemmich og J.B. Nielsen (1997): *Udsatte boligområder i Danmark*. København. Akf forlaget.

Husted, Leif og Eskil Heinsen (2004): *Benchmarkinganalyse af kommunernes integrationsindsats i forhold til udlændinge omfattet af integrationsloven*. København. Akf forlaget.

Husted, Leif og Eskil Heinsen (2006): *Benchmarkinganalyse af integrationen i kommunerne målt ved udlændinges beskæftigelse 1999-2003*. København. Akf forlaget.

Rosdahl, Anders (2004): *Aspekter af integrationsindsatsen i 6 kommuner – en kvalitativ opfølgning på en kvantitativ benchmarkanalyse*. Socialforskningsinstituttet. København.

Summary

Benchmarking Analysis of Danish Municipalities' Integration Policies in the period 1999-2005

Issued June 2006

by Mette Gørtz, Eskil Heinesen Leif Husted, and Signe Hald Andersen

Introduction

From 1999 onwards Danish municipalities have had the full responsibility for active policies aimed at integrating new immigrants into the labour market. The group of immigrants for which the municipalities have these obligations are persons who 1) got residence permit after January 1st 1999, 2) were 16-64 years of age when they got their residence permit, 3) are from non-EU and non-Nordic countries, and 4) are refugees or family reunified. The general framework for the integration policy is given by national law, but the 271 municipalities have great discretion regarding the administration of the law and the specific implementation of the policies.

The purpose of this report is to specify and estimate an indicator which may be used for comparing or benchmarking Danish municipalities' success regarding the economic integration of immigrants. We use administrative micro data based partly on the DREAM-database established by the Danish Ministry of Employment and partly on administrative registers at Statistics Denmark for the period from 1999 until week 50 of 2005. The

sample consists of all immigrants fulfilling the four criteria listed above, and who additionally received the social security benefits (*introduction benefits*) at the time they got residence permit (or shortly thereafter). The benchmark indicator which we estimate is based on the duration from the date an immigrant gets residence permit to the date he becomes self-supporting. Being self-supporting is defined as not being registered as the recipient of social security benefits (receivers of benefits from the State Education Fund are defined as self-supporting). A short average duration to becoming self-supporting in a given municipality may indicate a successful municipal integration policy. Contrary, a long average duration may indicate a less successful municipal policy.

However, it is unsatisfactory to regard an immigrant who is only self-supporting for a few weeks, as successfully integrated. The focus of this report is therefore the duration from the date the immigrant gets his or her residence permit till he or she becomes more durably self-supporting. In this report we therefore present results for two alternative outcome specifications, with the first being self-supporting for 26 weeks or more, and the second being self-supporting for 8 weeks or more. Being self-supporting for these periods means not receiving any social benefits (except benefits from the State Education Fund) for 26 or 8 weeks, respectively. The 26 week specification is chosen since the municipalities receive a bonus when keeping an immigrant off social benefits for 26 weeks. The 8 weeks specification is chosen to be able to compare the results of this report with the results of a previous report benchmarking the municipalities with regard to their success in integrating immigrants (see Husted and Heinesen, 2004).

Correction for variation in municipal characteristics

However, a long average duration from the date of residence permit to the date of becoming self-supporting may not necessarily be due to inefficient municipal integration policies. Alternatively, it may be caused by unfavourable general conditions for the municipality, e.g. a high local unemployment rate, or unfavourable characteristics, in terms of labour-market integration, of the immigrants living in the municipality. Therefore, we correct the average duration until becoming self-supporting for municipal

differences in general conditions and (observed) immigrant characteristics.

The corrections are based on estimating a statistical duration model for all immigrants in Denmark fulfilling the four criteria listed above and who additionally receive introduction benefits. The individual characteristics of the immigrants which enter the model as explanatory variables (and which are used for calculating corrections) are the following:

- gender
- basis for residence permit (refugee, or family reunification to a refugee or to a non-refugee)
- country of origin
- age
- single/married (to an immigrant or to a non-immigrant)
- having children (at different ages)
- year of residence permit
- health (number of contacts with general practitioners)
- whether the person has gained residence permit for humanitarian reasons
- whether the person is a convention refugee
- the person's qualifications for learning the Danish language
- whether the person lives in a socially deprived area.

We take account of variation in these individual characteristics at a very detailed level. Thus, we estimate the duration model separately for males and females, and we include more than 20 dummy variables for country of origin.

The estimated effects of these individual characteristics on the hazard rate to self-sufficiency (or education) are in general very significant. We find, e.g., that the hazard rate is significantly smaller for older immigrants than for younger, it is smaller for persons (especially females) with small children, it is smaller for refugees than for persons who are family reunified to non-refugees, and it is very low for immigrants from countries such as Somalia, Afghanistan and Iraq compared to immigrants from European countries. Of course, the very large estimated effects of the dummy variables for country of origin may in large part be due to the fact that we have

no data on »cultural distance« or labour-market experience from the home country, and we only have very incomplete data on the level of education from the home country (namely the indicator for qualifications for learning the Danish language).

The general municipal characteristics included in the duration model as explanatory variables are the following:

- the local unemployment rate
- the number of immigrants from non-western countries as a share of the population
- the number of immigrants fulfilling the four criteria listed above as a share of the population
- the share of jobs demanding high skills
- the number of jobs as a share of working-age population.

A high local unemployment rate has, as expected, a negative effect on the likelihood of becoming self-supporting. The share of immigrants from non-western countries (i.e. countries outside of EU and North America) is used as a proxy for the local experience with the integration of immigrants, and also as a proxy for the extent of the local ethnic network and enterprises. In the analysis where self-sufficiency is specified as minimum 8 weeks a high share of immigrants from non-western countries has a positive, significant effect on the chance of becoming self-sufficient. In the analysis where self-sufficiency is specified as minimum 26 weeks, the effect is not significant. The share of immigrants fulfilling the four criteria listed at the beginning of this summary is used as a measure of the integration burden of the municipality. In both analyses this variable has only a small and insignificant effect. When a large share of the jobs in the municipality demands high skills, the immigrants of the municipality are less likely to become self-sufficient. The explanation might be that most immigrants subjected to the Law of Integration are low-skilled and that those who are not, have difficulties utilizing their high skills due to, for instance, insufficient language skills.

Rectifying for the estimated effects of the variables mentioned above the variation in the average duration from residence permit until self-sufficiency between municipalities is reduced. In the analysis where self-

sufficiency is specified as minimum 26 weeks the variation between the municipalities is reduced by 60 per cent. In the analysis where self-sufficiency is specified as minimum 8 weeks the variation between the municipalities is reduced by 46 per cent. This means that 60 and 46 per cent, respectively, of the differences between municipalities is explained by the fact that the municipalities (and their immigrants) have different characteristics.

Calculating the benchmarking indicator

The benchmarking indicator for a given municipality is equal to the »observed« mean duration until becoming self-supporting (based on the non-parametric Kaplan-Meier estimate of the survival function for the municipality) minus the mean expected duration, given the estimated parametric duration model and the observed characteristics of the municipality and its immigrants. Due to the short observation period both mean durations are calculated as restricted means at four years. The mean expected duration is calculated as the mean of the expected durations for each individual immigrant in the municipality, given the estimated model.

The expected duration is long if, e.g., the local unemployment rate is high or if a large share of the immigrants is refugees, elderly, females with small children, or from countries such as Somalia, Afghanistan and Iraq. It is short if, e.g., the local unemployment rate is low or if a large share of the immigrants is young, family reunified to non-refugees and from European countries.

A negative value of the benchmarking indicator for a given municipality implies that the »observed« mean duration until employment is shorter than expected, given the model, i.e. that the municipal integration policy seems to be successful. Contrary, a positive value of the indicator implies a longer observed duration than expected and a less successful integration policy.

Discussion

Compared to other indicators which have been used for benchmarking Danish municipalities, the advantage of the benchmarking indicator calculated in this report is that it corrects the observed duration for important

differences in terms of both general conditions and characteristics of the individual immigrants. The correction is important since it implies that the ranking of many municipalities changes a lot (compared to the ranking implied by the observed mean durations without correction). The correction also implies a smaller variation in mean duration between municipalities, although large differences remain.

However, it is important to stress that the benchmarking indicator is not a very precise measure of the degree of success of municipal integration policies. Thus, there are important variables which we are not able to take account of when estimating the indicator: We have only very limited information on health status based on the number of contacts with general practitioners, and we have no information on education or labour-market experience from the country of origin – nor have we information on abilities or motivation. There may also be important municipal characteristics which we have not been able to take sufficiently account of, e.g. regarding local labour-market conditions.

Another reason why the benchmarking indicator is not a very precise measure of the success of municipal integration policies is that it is calculated for a rather short period of time, namely from 1999 to the end of 2005. Especially the immigrants who got residence permit in 2003 and 2004 have only had a very short time to find a job within the sample period. Important parts of the integration measures applied by the municipalities – especially measures targeted towards immigrants with weak qualifications – will have positive employment effects only after several years.

The short data period implies that most municipalities have only rather few immigrants meeting the four criteria listed at the beginning of this summary. For these municipalities the benchmarking indicator is rather imprecise. Therefore, in this report we only show the benchmarking indicator for the 72 municipalities that have the highest number of immigrants. Due to the statistical uncertainty in calculating the benchmarking indicator, a large fraction of these 72 municipalities does not deviate significantly from the average for all municipalities. Table 5.1 in this report shows the »observed« mean duration and the benchmarking indicator for the 72 municipalities as well as the ranking according to the indicator and its standard deviation, when durable self-sufficiency is specified as at least

26 weeks. Table 6.1 in this report shows the »observed« mean duration and the benchmarking indicator for the 72 municipalities as well as the ranking according to the indicator and its standard deviation, when durable self-sufficiency is specified as at least 8 weeks.

Some of the problems of the benchmarking analysis will be less severe in the coming years where the sample period can be extended to include more years. Thus, the statistical uncertainty of the benchmarking indicator will be smaller and the statistical model used to calculate the mean expected duration for each municipality may be extended to include more explanatory variables.

The ranking of municipalities according to the benchmarking indicator may be used as a starting point for other research projects, for instance more thorough qualitative investigations of a few municipalities, some with a high benchmarking score and others with a low score. Such analyses may be used to reveal possible important differences in municipal integration policies which may explain part of the variation in the benchmarking score, thereby creating a basis for an overall improvement of integration policies.

Noter

1. Tidspunktet for opholdstilladelsen er bestemt som datoen for opholdstilladelse for indvandrere, der er indrejst i Danmark, før de har fået opholdstilladelse, mens det for indvandrere, der indrejser i Danmark, efter de har fået opholdstilladelse (fx kvoteflygtninge), angiver tidspunktet for datoen for indrejse.
2. Dvs. personer indvandret fra et land uden for EU15 og Norden, som har fået opholdstilladelse efter 1.1.1999, og som har status som enten flygtninge eller familiesammenførte.
3. De udlændinge, der er omfattet af integrationslovens bestemmelser om introduktionsprogrammet, skal tilbydes et introduktionsprogram. Men ikke alle udlændinge omfattet af integrationsloven er omfattet af disse bestemmelser. Fx skal unge under 18 år ikke tilbydes introduktionsprogram. Dog kan kommunerne tilbyde introduktionsprogram til uledsagede asylansøgere under 18 år.
4. Bemærk, at dette kursus i samfundsforståelse er bortfaldet som selvstændigt kursus pr. 1.1.2004.
5. Lovgivningen blev pr. 1. april 2006 ændret, således at den individuelle kontrakt erstattes af en integrationskontrakt, der gælder i op til syv år (frem for tre år).
6. Ifølge integrationslovens §4, stk 2 overtager kommunen integrationsansvaret »...fra udgangen af den første hele måned efter tidspunktet for meddelelse af opholdstilladelse...« Dermed kan der reelt være op til to måneders forskel mellem datoen for opholdstilladelsen og tidspunktet for bosættelsen i den anviste kommune. Det anslås, at der gennemsnitligt er ca. tre uger mellem de to tidspunkter.
7. Det bør bemærkes, at personer, der aldrig har modtaget offentlig forsørgelse, ikke er registreret i DREAM.
8. Eller fra indvandringsdatoen, hvis denne ligger efter den registrerede dato for opholdstilladelse, jf. ovenfor.
9. Forløbet betragtes som uafsluttet (højrecensureret) med den varighed, der er givet ved tidsrummet fra datoen for opholdstilladelse til datoen for død eller udvandring. Hvis en person fx udvandrer, uden at være blevet selvforsørgende, 12 måneder efter at have fået opholdstilladelse, så er forløbet for denne person højrecensureret ved en varighed på 12 måneder. I analysen udnyttes vores viden om, at varigheden til påbegyndelse af selvforsørgelse var over 12 måneder for denne person. Denne viden kan udnyttes i beregningen af afgangsraten (dvs. sandsynligheden for at blive selvforsørgende inden for en kort periode, givet at man endnu ikke er blevet det) ved varigheder på mindre end 12 måneder, og dermed gøre denne beregning mere sikker, selv om den ikke kan udnyttes i beregningen af afgangsraten ved varigheder over 12 måneder.

10. Hvis en indvandrer fx har flyttet kommune to gange (og således boet i tre forskellige kommuner), inden han/hun er blevet selvforsørgende, vil forløbet i den første kommune være højrecensureret ved en varighed svarende til perioden fra opholdstilladelse til den første kommuneflytning. Forløbet i den anden kommune vil være højrecensureret ved en varighed fra den første til den anden flyttedato. Forløbet i den tredje kommune har en varighed fra den anden flyttedato, og indtil personen bliver selvforsørgende. For en nærmere beskrivelse af forløb i tilfælde af kommuneflytning, se Husted og Heinesen (2004, p. 69, note 3).
11. Som nævnt afgrænser vi vores population således, at vi kun medtager personer, der har modtaget introduktionsydelse inden for de første otte hhv. 26 uger efter, de har fået opholdstilladelse. Det forholder sig imidlertid således, at der i de første år i analyseperioden er nogle problemer med registreringerne af introduktionsydelse i DREAM-registeret, således at en stor del af de personer, der i realiteten modtager introduktionsydelse, enten ikke står registreret med nogen ydelse, eller er registreret med en anden ydelse som fx kontanthjælp. For at undgå at komme til at sortere sådanne personer fra, dvs. personer, som egentlig burde inkluderes i analysen, har vi valgt at betragte enhver ydelse udbetalt til de personer, vi har vurderet hører under integrationsloven, som introduktionsydelse. Samtidig har vi krydstjekket med Danmarks Statistiks registre (fra Den Sammenhængende Socialstatistik), der ligeledes indeholder oplysninger om modtagelse af introduktionsydelse for årene 1999-2004. I de tilfælde, hvor vi har vurderet, at en person hører under integrationsloven, og hvor denne person er registreret som modtager af (introduktions-)ydelse i Den Sammenhængende Socialstatistik, men ikke er registreret som modtager af en ydelse i DREAM-registeret, har vi valgt at kategorisere personen som ydelsesmodtager.
12. Introduktionsprogramperioden er som nævnt tre år. Den indsats, kommunerne gør i de første tre år, vil også have effekter med hensyn til arbejdsmarkedsmæssig integration og selvforsørgelse efter tre år. For de indvandrere, der ikke er selvforsørgende efter tre år, har kommunerne desuden et ansvar via indsatsen i bl.a. kontanthjælpssystemet. Det er derfor klart meningsfuldt at analysere kommunernes integrationssucces også for perioder, der ligger mere end tre år efter, at indvandrerne fik opholdstilladelse.
13. Der kan dog, som nævnt i afsnit 3.1, være en vis periode mellem datoen for opholdstilladelse og det tidspunkt, hvor kommunen overtager integrationsansvaret.
14. Kvoteflygtninge har opholdt sig i en flygtningelejr, typisk i et tredjeverdensland under usle kår, og udvælges af FN til genbosættelse i et andet land. De udvalgte er i hovedreglen personer, der af fysiske, sociale eller psykiske årsager kan have glæde af at blive bosat i et andet land, fx på grund af de medicinske behandlinger, som kan foretages der. Humanitær opholdstilladelse gives til personer med alvorlige fysiske eller psykiske sygdomme.
15. Socialt udsatte boligområder er afgrænset ud fra de afdelinger i almennyttige boligselskaber (og andre boligområder), der har modtaget støtte fra det i 1993 af regeringen nedsatte Byudvalg. Det mål for socialt udsatte boligområder, der anvendes i den

aktuelle rapport, er den femtedel af disse boligafdelinger, der er mest udsatte med hensyn til følgende faktorer: Andelen af etniske minoriteter; arbejdsløshed; andel kontant-hjælpsmodtagere, der ikke er tilmeldt arbejdsformidlingen; andel førtidspensionister; andel husstande, der består af enlige med børn; disponibel indkomst i boligområdet i forhold til kommunen. Opstillingen af variabelen for socialt udsatte boligområder er nærmere beskrevet i bilag 1 i Hummelgaard et al. (1997). Der er et potentielt endogenitetsproblem i forhold til denne variabel, da kommunerne har ansvaret for at boligplacere flygtninge. På den anden side er langt de fleste flygtninge blevet placeret i mindre kommuner, som kun i ringe omfang har socialt udsatte boligområder (i hvert fald som de er defineret i denne rapport). Så variabelen for, om man bor i et socialt udsat boligområde, vedrører især familiesammenførte.

16. Bemærk, at der optræder en indikator for, om en person er indvandret fra Polen, og at også personer fra de øvrige 10 lande, der pr. 1.5.2004 blev en del af EU, er inddraget i analysen. Dette skyldes som nævnt tidligere, at disse 10 lande ikke var medlemmer af EU i første del af vores analyseperiode – og at indvandrere fra disse lande derfor er omfattet af integrationsloven, hvis de fik opholdstilladelse før 1.5.2004.
17. Denne metode, hvor antal registrerede sygesikringsydelse i året for opholdstilladelse ganges op til 12 måneder, betyder naturligvis, at data kun giver et meget usikkert billede af personernes helbredstilstand. På den anden side ville det også være problematisk at inddrage antallet af sygesikringsydelse det efterfølgende år, da disse bl.a. kan afhænge af, hvor hurtigt personen får job eller uddannelse. En yderligere usikkerhed vedr. den anvendte helbredsindikator er, at der efter sygesikringsloven gælder regler om ventetid på seks uger for ret til behandling for personer, der flytter til Danmark fra udlandet. Det gælder også for personer omfattet af integrationsloven, når de har fået opholdstilladelse.
18. Forsøget på inddragelse af sæsonvariationen i ledigheden og væksten i antal arbejdspladser er inspireret af analyser i Rosdahl (2004).
19. De tre første af de fem variabler på kommuneniveau, der er med i analyserne i denne rapport, var også med i analyserne i Husted og Heinesen (2004); og de fire første var også med i Andersen et al. (2005a og 2005b); alle fem var med i Husted og Heinesen (2006). Alle fem variabler er statistisk signifikante i analyserne for mænd, mens kun to er signifikante for kvinder, jf. bilag 1, men for alle fem variabler gælder, at fortegnene på de estimerede koefficienter er som forventet i alle analyser. Det er teknisk set en stor fordel at medtage de samme forklarende variabler for både mænd og kvinder i en given analyse. Generelt skal man være forsigtig med at medtage for mange variabler på kommuneniveau i denne type af undersøgelser, hvor rangordnen af kommuner ud fra et givet kriterium er i fokus. Det kan nemlig påvirke rangordnen ret kraftigt, selv om de beregnede effekter af variablerne ikke er statistisk signifikante, fordi den forventede værdi kan påvirkes betydeligt for alle indvandrere i kommuner, som har en »ekstrem« værdi med hensyn til en given variabel. Analysen er mindre følsom over for inddragelse af insignifikante variabler på individniveau. I mange tilfælde forekommer det rimeligt at korrigere for individrelaterede variabler, selv om de er insignifikante, hvis de har

en plausibel effekt ifølge den statistiske model (fx når de indgår som elementer i en kategorisering af en »kontinuert« variabel).

20. Det ville strengt taget være bedre at lade variabler på kommuneniveau indgå som tidsvarierende forklarende variabler, således at fx ledighedsprocenten (som måles på årsbasis) skifter ved en varighed, som svarer til et nyt kalenderår. Det er dog udeladt, da det vurderes, at det ikke har den store betydning, og da det ville komplicere analysen. Tilsvarende kunne man argumentere for, at nogle af de variabler, der beskriver individkarakteristika, skulle indgå som tidsvarierende. Det gælder fx variabler for, om man har børn, og hvor mange børn man har, da dette selvsagt påvirker beskæftigelsesmulighederne. På den anden side er der det principielle problem, at fx beslutningen om at få (flere) børn kan afhænge af, hvordan integrationsprocessen forløber, herunder om man påbegynder beskæftigelse eller uddannelse. Derfor kan det være problematisk lade sådanne variabler indgå som tidsvarierende.
21. Det skyldes bl.a. såkaldt »uobserveret heterogenitet«, dvs. at personerne er forskellige med hensyn til forhold, vi ikke har data for, fx motivation og evner. En relativ stor del af de personer, der (med hensyn til variabler, som ikke indgår i analysen) har gunstige forudsætninger for hurtigt at blive selvforsørgende (og derfor har en høj afgangsrate), vil således blive selvforsørgende efter få måneder; beregningen af afgangsraten ved lange varigheder er derfor i højere grad baseret på personer, der har mindre gunstige forudsætninger for hurtigt at blive selvforsørgende.
22. Det skal bemærkes, at den forventede gennemsnitlige varighed og dermed benchmarkindikatoren for de 72 kommuner i tabel 5.1 er beregnet på grundlag af den statistiske model for hele landet, der er beskrevet i kapitel 4. Det vil sige, at de korrektioner for individ- og kommunekarakteristika, der er foretaget, er baseret på effekter, der er estimeret ud fra hele datamaterialet. Hvis effekten af de forskellige karakteristika – fx alder, opholdsgrundlag og kommunal ledighedsprocent – er omtrent den samme for de 72 kommuner som for resten af kommunerne, vil det give større præcision i beregningerne således at udnytte hele datamaterialet. Hvis effekterne er vidt forskellige for de to grupper af kommuner, kan det potentielt være en fordel kun at estimere modellen for de 72 kommuner, men det kan også være en ulempe, da de estimerede effekter af de forskellige variabler så i højere grad kan være korreleret med netop disse kommuners integrationsindsats. Hvis en given indvandregruppe – fx irakere – er meget skævt fordelt blandt de 72 kommuner, således at langt de fleste er i fx to kommuner, og hvis disse to kommuners integrationsindsats er forholdsvis ringe, kan en beregnet negativ effekt af oprindelseslandet Irak i høj grad afspejle de to kommunernes manglende indsats snarere end, at irakere har særligt dårlige forudsætninger for at blive integreret. Dette problem er mindre, jo flere kommuner, der indgår i analysen.
23. De benyttede signifikansniveauer er henholdsvis 5%, 10% og 20%.
24. Hvis korrektionen ikke havde nogen betydning for kommunernes rangorden, skulle alle punkter i figuren ligge på en monotont voksende kurve, hvilket langt fra er tilfældet.

25. Som i kapitel 5 baseres den gennemsnitlige observerede og forventede varighed, der ligger til grund for indikatoren, på den restrikerede middelværdi for varigheden ved en varighed på fire år.
26. Hvis de to analyser havde resulteret i præcis samme rangorden, skulle punkterne i diagrammet alle ligge på en monotont voksende kurve.
27. De anvendte signifikansniveauer er henholdsvis 5% og 10%. At en koefficient er signifikant betyder, at den er signifikant forskellig fra nul, dvs. at man med en statistisk test »med rimelig sikkerhed« kan afvise, at koefficienten er nul. Hvis en beregnet koefficient er signifikant på 5%-niveau, betyder det, at sandsynligheden for at få en værdi for koefficienten, der afviger mindst lige så meget fra nul som den beregnede koefficient, er mindre end 5%, hvis den sande værdi af koefficienten faktisk er nul.
28. Det er gjort ved hjælp af »cluster«-funktionen i Stata.
29. Bornholm betragtes som én kommune i hele analyseperioden.
30. De estimerede koefficienter angiver logaritmen til den relative afgangsrate. Det vil sige, at koefficienten til en given variabel angiver logaritmen til forholdet mellem afgangsraten, når variabelen øges med én enhed, og afgangsraten, når variabelen holdes konstant. For koefficienter, der er relativt tæt på 0, svarer dette omtrent til den relative ændring i afgangsraten. For eksempel er koefficienten til indikatorvariablen for, om personen er 20-24 år, lig med 0,24 i tabel B1.1, dvs. at afgangsraten er ca. 27% større, hvis personen var 20-24 år på tidspunktet for opholdstilladelsen (i forhold til, hvis personen var 25-29 år), da $\exp(0,24)=1,27$; dvs. at approksimationen, at afgangsraten vokser med ca. 24%, er ret god. Denne approksimation er derimod ikke god, når der er tale om koefficienter, som er meget forskellige fra 0. Fx er koefficienten til indikatorvariablen for oprindelseslandet Libanon -1,12 i tabel B1.1. Dette svarer til et fald i afgangsraten på 67% (i forhold til referencekategorien), da $\exp(-1,12)=0,33$, eller til, at afgangsraten for en libaneser kun er ca. 33% af afgangsraten for en person fra referencekategorien »øvrige europæiske lande«.